Certificate of Publication

ಪ್ರತಿಬಿಂಬ

PRATIBIMBA MULTIDISCIPLINARY KANNADA RESEARCH JOURNAL OF IIMRD

IIMRD JOURNALS

Peer Reviewed and Refereed Journal
ISSN: 2582-2284

The Editorial Board of
Pratibimba: Multidisciplinary Kannada Research Journal of IIMRD Is hereby awarding
this certificate to
ಪ್ರೊ. ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ
In recognition of the publication of the paper entitled
ಇಸ್ಲಾಂ ಲೇಖಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ
Published In Pratibimba Journal, Published by Indian Institute of multidisciplinary
Research and Development, Mysuru, India
Volume 5 Issue 4 January-February 2024

PAPER ID: IIMRD20235403

EDITOR

Website: www.iimrd.com | email: editor@iimrd.com

S. S. Arts College & T. P. Science Institute ★ SANKESHWAR 591313

Attested with Original

PRINCIPAL
S.S.Arts College & T.P.Science institute
SANKESHWAR

ಪ್ರತಿಬಿಂಬ
PRATIBIMBA - Multidisciplinary Kannada Research Journal of IIMRD
ISSN: 2582-2284
Vol-5 Issue 4, January-February , 2024, Pp. 16-21.
©IIMRD, Mysuru
IIMRD JOURNALS
www.iimrd.com

S.S. College & T.P. Science Institute, Sankeshwar 591313

ಇಸ್ಲಾಂ ಲೇಖಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ

ಪ್ರೊ. ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ
ಎಸ್.ಎಸ್. ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸಂಕೇಶ್ವರ

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಾಜ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಸಾರ ಎನ್ನಬಹುದು. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವೆಂದರೆ ಹಿಂದು, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಬೌದ್ಧ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮ-ಜನಾಂಗ-ಜಾತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಬದುಕುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಸಮಾನತೆ, ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಬಾಂಧವ್ಯತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ವರ್ಣ ಪದ್ಧತಿ, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಗಳಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನರನ್ನು 'ಅತಿಥಿದೇವೋ ಭವ' ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಂ ಲೇಖಕರು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ, ಭಾರತೀಯತೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇಸ್ಲಾಂ ಲೇಖಕರು.

ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ ರಚನೆಯುಳ್ಳದ್ದು, ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಾಲದಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಸುಮಾರು 5000 ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಅದು ಕ್ರಮಿಸಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಮಹನೀಯರು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಕುರಿತು ತಮ್ಮದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಲೇಖಕರು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ನೋಡಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೆ.ಎಸ್.ನಿಸಾರ್ ಅಹಮ್ಮದ್

ನಿತ್ಯೋತ್ಸವದ ಕವಿ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದ ಕವಿ ಕೆ.ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮ್ಮದ್ ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಲೇಖಕರು. ಇವರು ಎಡಪಂಥೀಯ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡವರು 12 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಮರ್ಶೆ, ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅನುವಾದ, ಸಂಪಾದನೆಯಂತಹ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ

Please cite this article as: ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ. (2024). ಇಸ್ಲಾಂ ಲೇಖಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರಿಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 5(4). ಪು.ಸಂ. 16-21

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮನಸ್ಸು ಗಾಂಧಿ ಬಜಾರ – ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್, ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಲು ಬೇಗನೇ ಸೆಳೆದರು.

ಅತಿ ಸನಾತನ ನಿನ್ನ ಕಲಿಮಾನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದುದೆ ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ
ನಿರ್ಗಲನೆ ಇರಬಹುದು; ಕೀರಿದೊಡನೆಯ ತೂರಿ
ಬಿದ್ದ ಪಳ್ಳೇನಲ್ಲ; ಜೀವ ಧನ್ಯ (ಅತಿ ಸನಾತನ)

ಭಾರತವು ಇಂದು ನಿನ್ನೆಯದಲ್ಲ ಭಾರತವು ಬಹಳಷ್ಟು ಪುರಾತನ. ಹಳೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಚರಿತ್ರೆ, ಪರಂಪರೆ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜೀವಿಯು ಇಂತಹ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯವೇ ಕಾರಣ ಎನ್ನಬಹುದು. ಉದಾ: ಗಾಂಧಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ವಿವೇಕಾನಂದ, ಬುದ್ಧ, ಬಸವಣ್ಣ ಅಂತಹ ಮಹನೀಯರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಇಂದಿನ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಥಾನ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಅದೃಷ್ಟ ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ನಾನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಸುಮುಹೂರ್ತ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಮತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತನಪರ ಕವಿತೆಗಳ ವಿಡಂಬನೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

"ಕಳಚಿ ದೇಶ ಸಮಾಜ ಧರ್ಮ ಮತ ವರ್ಗಗಳ"
ನಿರ್ಮಮತೆ ವಾಸ್ತವಿಕ,
ಕಳಚಿದ್ದನೊಪ್ಪದಿರಿ ಹಾಕಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ
ಉಳಿದಿದ್ದು ವಾಸ್ತವಿಕ – (ವಾಸ್ತವಿಕ)

ಮತ ಧರ್ಮಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬರುವಾಗ ಬೆತ್ತಲೇ, ಹೋಗುವಾಗ ಬೆತ್ತಲೆ, ನಡುವೆ ಬಂದು ಹೋಗುವುದೆಲ್ಲ ಕತ್ತಲೇ ಅಂದರೆ ಶೂನ್ಯ. ಅದ ತಿಳಿಯಲಾರದ ಜನ ತಲೆಗೊಂದೊಂದು ಜಾತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ನೆಪವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಸಲ್ಲದ ಅತ್ಯಾಚಾರದಂತಹ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಎಸಗುವುದು ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಜನ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಮರೆತಿರುವುದಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಅಥವಾ ನೆನಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

"ಹಿಂಸೆಗೆ ಅಹಿಂಸೆ ಕೆಡಕಿಗೆ ಒಳಿತು,
ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಬದುಕೇ ಕೊಳೆತು
ನಾರುವುದೆಂದನ – ಗಾಂಧಿ" – (ಜಯಂತ್ಯುತ್ಸವ)

ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಸಾರಿದರು. ಇಂದಿನ ಸಮಾಜ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದರೂ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಉದಾ: ಭಾಷಾ ಕಲಹ, ಕರ್ನಾಟಕ – ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿವಿವಾದ ಸರಕಾರದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಳು

SANKESHWAR 591313

ಮಾಡುವುದು – ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ, ಮರ್ಯಾದೆ ಹತ್ಯೆಗಳಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸಬ್ ಕೋ ಸನ್ಮತಿ ದೇ ಭಗವಾನ್, ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯಂತಹ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ನೀಡದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಜೇನ ಅನ್ಯ ದೇಶಗಳ ಜನರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಎಂದರೆ ಆಕ್ರಮಣವೆಂದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮವರೇ ಏಕೆ ಗುದ್ದಾಡಿ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದೇ ಎಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. "ನಾನೆಂಬ ಪರಕೀಯ" ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅನ್ಯ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಾಳೋದು ಬಹು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನಿಸ್ಸಾರ್ ಅಹಮದ್‌ರವರು.

'ಅಮ್ಮ ಆಚಾರ ನಾನು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ' ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಕ್ರಮ ಸೊಗಸಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದರೆ, ಒಂದು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಹಲವಾರು ಕಲ್ಪನೆಗಳು ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಆದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಹೊರ ಬರುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ವ್ಯರ್ಥವೆಂಬುದನ್ನು ಕವಿತೆ ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಬುರ್ಖಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರದ ಕುರಿತು ಹುಡುಗಾ ಹುಡುಗಿ ಆಧುನಿಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಆಧುನಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲ ಸಲ ತಿರುಗಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ
ನನ್ನಾಕೆ ತೋಳಿಲ್ಲದ ರವಿಕೆಯುಟ್ಟು
ಭಾರೀ ಸೀರೆಯನ್ನು ಸೊಂಟದ ಕೆಳಗೆ ಕಟ್ಟಿ
ಕೊರಳಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಸರ
ಕಾಲಿಗೆ ಹೈಹೀಲ್ಡ್ ಕೆರ
ಕಿವಿಗೆ ಬೆರಳಿಗೆ ಉಂಗುರ ತೊಟ್ಟು
ಲಿಪ್‌ಸ್ಟಿಕ್ಕು ಪೌಡರು ದೂಸು ಬಳಿದು, ದೃಷ್ಟಿಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು
ಹೆರಳಗೊಂಚಲದಲ್ಲಿ ಹೂವು ಬಿಗಿದು
ಎಡ ಕೈಚೀಲ ತೆಗೆದು
ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಮುಗುಳ್ನಗೆ ತೀಡಿ
ಹೊಸಿಲ ಇನ್ನೇನು ದಾಟಬೇಕು – ಆಗ
ಬಂದೆ ತಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಗೋಡಿ
ಬಂದು ನಡೆಯಿರಿ' ಎಂದಾಗ
ಕವಿಗೆ: ತಲೆಸುತ್ತಿ ನಾಲಿಗೆ ಬತ್ತಿ ನನಾದೆ ಮೂಕ
ನೋಡಿದಿರ,
ಉಟ್ಟಿದ್ದಳು ನಮ್ಮಮ್ಮನ ಬುರ್ಖಾ.

ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿ ಮತ್ತೆ ಅವರು, ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಸಮಾಜವಾಗಿರುವ

Arts College & I.P. Science
SANKESHWAR

ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕಾಲಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮದನ್ವಯ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಿಧಾನಗಳು ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ರೂಢಿಗತ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುರಿಯುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ ಇದೆ.

ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ ಪಯಣ ಕಥಾಸಂಕಲನದ ಕುರಿತು

ಜೂನ್ 30, 1936 ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಅದರದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರ ನೋವು ನಲಿವುಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖಕಿ. 1) ಸಹನಾ, 2) ವಜ್ರಗಳು, 3) ತಳ ಒಡೆದ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. 4) ಚಪ್ಪಲಿಗಳು, 5) ಪಯಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು ಪುರಾತನ ಭಾರತದಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಸಮಾಜ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ರಿ.ಪೂ.5ನೇ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ ಸತಿಪದ್ಧತಿ, ಹುಟ್ಟಿ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಸಮಾಜ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಬಲಿಯಾದದ್ದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೊಲೆಯೂ ಕೂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗುವುದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯ. ಗಂಡನಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಸಮಾಜ ಗಂಡನ ಶವದೊಂದಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಚಿತೆಗೇರಿಸಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆ ಸತಿ ಹೋಗುವುದು" "ಪಯಣ ಇತರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕಥೆಯ ಪಯಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಥಾ ನಾಯಕಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಾನೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಯು ಚಾಚಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳು ಜನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. "ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ" ಅಲ್ಲೋರ್ವ ಮಹಿಳೆಯು ಸಹಗಮನ ಮಾಡುತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದಳು ಎಲ್ಲಿ! ಎಲ್ಲಿ! ಹೆಣ್ಣೋರ್ವಳನ್ನು ಜೀವಂತ ದಹನ ಮಾಡಿದವರಾರು? ಹಿಡಿಯಿರಿ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿರಿ! ಅವರನ್ನು ಪುರುಷರು ಅದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಕಥಾ ನಾಯಕಿ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ಸತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕಾನೂನು 1826 ಡಿಸೆಂಬರನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನ್‌ರಾಯ ಅವರು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು.

"ಊರು ಮುಂದಿನ ಭಾಂವಿ ಯಾರು ತೋಡಿದರೇನು.
ಕಾಲು ಜಾರಿದರೆ ಕೈಲಾಸ
ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಪೂ ಜಾರಿದರೆ ವನವಾಸ"

ಸಮಾಜ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕಂತಹ ಸ್ಥಿತಿ ಬಟ್ಟೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿ ಅಥವಾ ಮುಳ್ಳೇ ಬಂದು ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೂ ನೋವು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ. ಇಂತಹ ನೋವುಗಳನ್ನು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿನ ದಿನಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷ ವರ್ಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಣ್ಣು ತಾನು ಜಾಗೃತವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿದರೆ. ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Arts College & T P Science Institute SANKESHWAR 591313

ಉದಾ: ಪಯಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಥಾ ನಾಯಕಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ, ಕ್ಷಮಿಸಿ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕೂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಎಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅನುಮತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದವನು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣದ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಹೋದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. 1 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಪುರುಷನ ಬಗ್ಗೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ಅತೀತವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕ್ರೂರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಭಾವನಾ ಮುಖಿಯಾಗಬಾರದೇ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದುವುದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಬೆರಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಹಸ್ತವನ್ನೇ ನುಂಗುವ ಜನ, ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಠಾರವೆಲ್ಲಾ ನಂದೇ ಎನ್ನುವಂತಹ ಸ್ವಭಾವ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆಳುವ ಜನದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳಿವೆ. "Marriages are made in heaven" ಆದರೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಖುಬುಲ ಹೈ ಅಂದರೆ ಮದುವೆ ಮುಗಿತ್ತಾಯ, ಮೂರು ಸರತಿ ತಲಾಖ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಸಂಬಂಧ ಮುಗಿತ್ತಾಯ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮಿಯರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪಯಣ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಥೆ ಧ್ವನಿಯಿಲ್ಲದ ನೋವುಗಳು: ಮದುವೆಗೆ, ಸಿದ್ಧನಾದ ಹುಡುಗನಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಬರಗಾಲವೇ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥದ ಅಭಾವವಿದ್ದರೂ ವಿವಾಹಯೋಗ್ಯಳಾದ ಕನ್ಯೆಗೆ ಅಭಾವವಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಇಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಅತೀ ಅಗ್ಗದ ವಸ್ತುವೆಂದರೆ, ಅದುತಾನೆ? ಅಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಒಂದು ಸರಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು ಸಮಾಜ ಅವಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯಳನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವ ಬದಲಾಗಿ, ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಎಂಥಹ ಸೋಜಿಗ ನೋಡು. ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆ, ಹೆಣ್ಣು ಶಿಶುಹತ್ಯೆಗಳಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ 4-5 ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಜನಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ 100 ಜನ ಗಂಡುಗಳಿಗೆ 97, 98 ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಂಖ್ಯೆ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಅಭಾವ ತೋರಿದ್ದು.

ಸಮಾದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ. ಇದೊಂದು ಸಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮಗೆ, ಹಾಸಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವುಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ.

ಪಯಣ ಎಂಬ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಅಂಕುರ" ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಕೀಲಾ ಕಥಾ ನಾಯಕಿಗೆ ಅತ್ತೆಯ ಬಿರುನುಡಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ "ದಾಣಿಯಂತೆ ಕುಳಿತು ತಿನ್ನಲು ನೀನೇನು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತಂದಿದ್ದೀಯಾ" ಇಲ್ಲಿ ಶಕೀಲಾಳ ಬದುಕು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಎಂಬ ಕತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ತೂಗಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅತ್ತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಗಂಡ ಹೊಸ ಆಸ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾವನ ಹತ್ತಿರ ಸಹಾಯ ಕೇಳೋದು ವರನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡುವುದು ಇದು

ನಿನ್ನೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ, ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿ, ಇದು ಇಂದು ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ನರಳುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಎಂದೂ ಮಾತನಾಡಲಾರದ ಹೆಣ್ಣು ಅವಳಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆಯಿಂದ, ಭಾವಮೈದನಾದ ಕರೀಮನಿಂದ ಶೋಷಣೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಅವಳ ಮೇಲೆ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಉದ್ಭವಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವುದು ಧರ್ಮ! ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲಾರದ ಸಲೀಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ನಿನಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊರಹಾಕುವುದು ಇದು ಹೇಗೆ ಧರ್ಮ. ನ್ಯಾಯದಿಂದ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾರಾ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇನ್ನು ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಕೌಟುಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ತೀವ್ರ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯಳನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ನಿಸಾರ್ ಅಹಮ್ಮದ್. ಕೆ.ಎಸ್. (2016). *ಮನಸ್ಸು ಗಾಂಧಿ ಬಜಾರ.* ನವ್ಯ ಬುಕ್ ಹೌಸ, ಮೈಸೂರು.
- ನಿಸಾರ್ ಅಹಮ್ಮದ್. ಕೆ.ಎಸ್. (1972). *ನಾನೆಂಬ ಪರಕೀಯ.* ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ, ಸಾಗರ.
- ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ. (1992). *ಪಯಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು.* ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು.

Attested with Original
PRINCIPAL
... Arts College & T.P.Science Institute

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS (IJCRT)
An International Open Access, Peer-reviewed

Ref No : IJCRT/Vol 12/Issue1 /834

To,
Dr. Vijayamala Naganuri

Subject: Publication of paper at International Journal of Creative Research Thoughts.

Dear Author,

With Greetings we are informing you that your paper has been successfully published in the International Journal of Creative Research Thoughts - IJCRT (ISSN: 2320-2882). Thank you very much for your patience and cooperation during the submission of paper to final publication Process. It gives me immense pleasure to send the certificate of publication in our Journal. Following are the details regarding the published paper.

About IJCRT	:	Scholarly open access journals, Peer-reviewed, and Refereed Journals, Impact factor 7.97 (Calculate by google scholar and Semantic Scholar | AI-Powered Research Tool) , Multidisciplinary, Monthly, Indexing in all major database & Metadata, Citation Generator, Digital Object Identifier(DOI) | UGC Approved Journal No: 49023 (18)
Registration ID	:	IJCRT_250467
Paper ID	:	IJCRT2401834
Title of Paper	:	Kannada Janapada Mahila Vichara Sahitya
Impact Factor	:	7.97 (Calculate by Google Scholar) | License by Creative Common 3.0
Publication Date	:	31-January-2024
DOI	:	
Published in	:	Volume 12 | Issue 1 | January 2024
Page No	:	h82-h87
Published URL	:	http://www.ijcrt.org/viewfull.php?&p_id=IJCRT2401834
Authors	:	Dr. Vijayamala Naganuri
Notification	:	UGC Approved Journal No: 49023 (18)

Thank you very much for publishing your article in IJCRT.

Attested with Original

PRINCIPAL
S.S.Arts College & T.P.Science Institute
SANKESHWAR

Editor In Chief
International Journal of Creative Research Thoughts - IJCRT
(ISSN: 2320-2882)

International Journal of Creative Research Thoughts (IJCRT) ISSN 2320-2882 IJCRT

Indexing CiteSeer SSRN docstoc Google Scribd MENDELEY publons

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS | ISSN: 2320 - 2882

An International Open Access, Peer-reviewed, Refereed Journal

Publication

The Board of

International Journal of Creative Research Thoughts

Is hereby awarding this certificate to

Dr. Vijayamala Naganuri

In recognition of the publication of the paper entitled

Kannada Janapada Mahila Vichara Sahitya

Published In IJCRT (www.ijcrt.org) & 7.97 Impact Factor by Google Scholar

Volume 12 Issue 1 January 2024 , Date of Publication: 31-January-2024

UGC Approved Journal No: 49025 (18)

Attested with Original

PRINCIPAL
S.S.Arts College & T.P.Science Institute
SANKESHWAR

EDITOR IN CHIEF

PAPER ID : IJCRT2401834

Registration ID : 250467

Scholarly open access journals, Peer-reviewed, and Refereed Journals, Impact factor 7.97 (Calculate by google scholar and Semantic Scholar | AI-Powered Research Tool) , Multidisciplinary, Monthly Journal

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS | IJCRT

An International Scholarly, Open Access, Multi-disciplinary, Indexed Journal

Website: www.ijcrt.org | Email id: editor@ijcrt.org | ESTD: 2013

IJCRT | ISSN: 2320-2882

ijcrt.org © 2024 IJCRT | Volume 12, Issue 1 January 2024 | ISSN: 2320-2882

IJCRT.ORG ISSN : 2320-2882

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS (IJCRT)

An International Open Access, Peer-reviewed, Refereed Journal

ಅಧ್ಯಾಯ – 10

ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಮಹಿಳಾ ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು. ಇದು ನಾನಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಡೆಯದೆ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಾ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೆಲವರ ಸ್ವತ್ತಾದರೆ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಲವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸಿ ತಲೆತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಪ್ರವಹಿಸಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಾದರೂ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುವ ಮುನ್ನ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವುದು ಸಹಜ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗಕಾರನು ಹೆಸರಿಸಿರುವ ಪದ್ಯ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಗದ್ಯಕವಿಗಳು ಪ್ರಬುದ್ಧ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೊದಲೇ 'ಪದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳಾದ' ಕನ್ನಡಿಗರು ಕಾವ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜ.

ಮಹಿಳಾಪರವಾದ ಚಿಂತನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪುರುಷರ ಅಧಿಕಾರದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪರಿಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಾಗ ಅದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪುರುಷನ ಪರಮಾಧಿಕಾರವನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಇದನ್ನೇ ಕುರಿತು ಸಿಮೋನ್ ದ ಬೋವಾ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುವು :

"ಸಮಸ್ತ ಮನುಕುಲವೇ ಗಂಡಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆತ ಹೆಣ್ಣನ್ನು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸದೆ, ತನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೆಣ್ಣು ಸ್ವತಂತ್ರವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಗಂಡಸಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಕೆಯನ್ನು 'ಲೈಂಗಿಕತೆ' ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅವಳು ಗಂಡಿಗೆ ಕಾಮದ ಜೀವ ಮಾತ್ರ ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಕಾಮದ ಮುದ್ದೆ ಆಕೆಯನ್ನೆಂದೂ ಆಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದುವರೆಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಆಕಸ್ಮಿಕ". (ಉದ್ಧೃತ : ಮನುಚಕ್ರವರ್ತಿ; 1993:3) ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಜಾನಪದವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ತುಂಬ ಶ್ರಮ ಸಾಧ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪರಿಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.[1]

ಈಗ ಸ್ತ್ರೀ ಪರ ಯಾವುದು ಮತ್ತು ಪುರುಷ ಪರ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಸ್ಥಿತಿಯೊಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರ ನಡುವೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಸದಾ ತಮ್ಮ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಗಂಡಸರು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವು 'ಸಹಜ' ಎಂದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಮೂಲತಃ 'ಅಸಹಜ' ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. 'ಇದು ಮಹಿಳೆಯ

ಆಡಿದ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಗಂಡಸಿನ ಧ್ವನಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಏಕಸೂತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಸಮಕಾಲೀನವಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಚರಿತ್ರೆಯ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿವೆ. 12ನೇ ಶತಮಾನದ ವಚನ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಅಕ್ಕ ಮಹಾದೇವಿ, ಸೂಳೆ ಸಂಕವ್ವರನ್ನು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರರಸರ ಕೈಕೆಳಗೆ ದುಡಿದ 'ಸಂಚಿಯ ಹೊನ್ನಮ್ಮ' ನನ್ನು ಮಹಿಳೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅವರು ಮೀರಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ಮಹಿಳಾ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದೇ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. 'ರಾಜಕೀಯವಾದ' ಗಡಿ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಬಾರದು. ಆಧುನಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹಿಂದಿನ ರಾಜಕೀಯವು ಮಹಿಳಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಗೊಳಿಸಿ, ಸರಳಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ.

'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವೈಚಾರಿಕತೆ' ಮನು ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ 'ಗಂಡು' ಎಂಬ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ, ನೋಡಿದ್ದನ್ನೇ ಸರ್ವಸ್ವ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ, ಅದನ್ನೇ ಅಧಿಕೃತವೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. 'ಹೆಣ್ಣು' ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಆಂಶಿಕ ಸತ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಗೋಚರಿಸಿವೆ. ಈಗ ಹೆಣ್ಣೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಂದರೆ, ಗಂಡೆಂಬ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದೆಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳ ನೋಟದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

'ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವೈಚಾರಿಕತೆ' ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದದ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು 'ಸ್ತ್ರೀಪರ' ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ.

1. ಜಾನಪದದ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು, ಕತೆಗಳು, ತ್ರಿಪದಿಗಳು, ಹಾಡುಗಳು, ಖಂಡಕಾವ್ಯಗಳು, ಗಾದೆ, ಒಗಟು, ಮತ್ತಿತರ ರೂಪಗಳು) ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.
2. ಜಾನಪದದ ಭೌತಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು (ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಪಾತ್ರ, ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆಗಳ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜನಪದ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ, ಸೂಲಗಿತ್ತಿ) ಗಮನಿಸಿ ಅವಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.
3. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು :

ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮೊದಲನೆಯದು ಜೀವನಾವರ್ತನದ ಆಚರಣೆಗಳು, (ಹುಟ್ಟು, ಮುಟ್ಟು, ಮದುವೆ, ಸೀಮಂತ ಮತ್ತು ಸಾವು) ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಎರಡನೆಯದು –

© 2024 IJCRT | Volume 12, Issue 1 January 2024 | ISSN: 2320-2882

ಕಾರ್ತಿಕಾವರ್ತನದ ಆಚರಣೆಗಳು (ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪಟ್ಟ ಪಾತ್ರಗಳು) ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೆ ಪ್ರಧಾನ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

4. ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳು :

ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು, ಬಡಗುತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡಾಟಗಳಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತದಲ್ಲಿ, ಮೂಡಲಪಾಯದಲ್ಲಿ, ಘಟ್ಟದ ಕೋರೆಯಲ್ಲಿ, ಕೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಮಾಡುವ ಪಾತ್ರಗಳ ಬಗೆ, ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಕಾರಣ, ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾದ ರೀತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಟಿಕೆ-ಪಂಟಿಕೆ, ಆಟಕಳೆಂಜ, ಒನಕೆ ಕುಣಿತ, ನಾಗಮಂಡಲ, ಹೋಳಿ ಮತ್ತಿತರ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳು, ಜನಪದ ಕ್ರೀಡೆಗಳಾದ ಕುಂಟುಬಿಲ್ಲೆ, ಚೆನ್ನೆಮಣೆ, ಹುಲಿ-ದನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕಂಡರಿಸಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಗೀತೆ :

ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು, ಬಹುತೇಕ ತ್ರಿಪದಿಗಳು. ಹೆಣ್ಣಿನ ನೂರಾರು ಅನುಭವಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಇವು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆಕೆಗೆ ಎದುರಾದ ಇಕ್ಕಟ್ಟು, ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ, ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಾತೃರೂಪಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ, ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಫಲವಿಲ್ಲ, ಶೋಭೆಯಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು 'ಕುಲದೀಪವಾಗಿ ಬೆಳಗುವವಳು, ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಕಲಶಪ್ರಾಯವಾಗುವಳು.

"ಗಂಡು ಸಂತಾನ ಒಂಭತ್ತು ಕೊಡಿ ಸ್ವಾಮಿ
ಒಂಭತ್ತೇಳಿಳಗೂ ಕಳಸವು ಕೈ ಮುಗಿವಲ್
ರಂಬಿ ಒಬ್ಬಳನು ಕೊಡಿ ಸ್ವಾಮಿ"[2]

ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹುಟ್ಟು ಅಮಂಗಲದ, ಬೇಡವಾದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಹುಟ್ಟು ಬಗೆಬಗೆಯ ಹರಕೆಯ ಬಗೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯದು. ಸಂಪಿಗೆ ಹೂ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಹೂ, ಹಾಗೆಯೇ ತಾಯಿಯು ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗಾಗಿ ಈ ದುಬಾರಿ ಹೂವಿನ ಹರಕೆ ಹೊರುತ್ತಾಳೆ.

"ಒಂಭತ್ತೇಳಿಳಗೂ ಕಳಸವೆಂಬಂತೆ
ಸಂತೋಸಕೊಟ್ಟ್ ಮಗ್ಗ್ ಹುಟ್ರೆ ದೇವ್ರಿಗೆ
ಸಂಪಿಗೆ ತೇರ್ನ ಎಳ್ಸೂವಿ"[3]

ಹೀಗೆ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ ಪಡೆದ ಹೆಣ್ಣು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬಿಕೊಂಡೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮದುವೆಯಾದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗಲ್ಲ, 'ಪತಿಯೇ ಪರದೈವ' ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿನದಲ್ಲ. 'ಗಂಡನ ದೂರು ತವರಲ್ಲಿ ಆಡಿದರೆ ಹೆಣ್ಣೇ ನಿನ್ ಬಾಳು ಹಾಳಕ್ಕು' ಎಂಬ ಕನ್ಯೋಪದೇಶಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ,

"ಅಂದ ಗಂಡನ ಮಾತು ಬಂದ್ಹೇಳು ನನಗೆ
ಆದ್ಮಾತ ಬಂದ್ಹೇಳು ನಿನ್ನ ತವರೀಗೆ"[4]

...ಬೆಂಬಲ ತವರಿನಿಂದ ಇರುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ಹೆಂಡತಿ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬಯಸಿದರೆ ಹೆಂಡತಿಯಾದವಳು ವಿಚ್ಛೇದನ ಹೇಳಲು ಹಿಂಜರಿಯಳು. ಹೆಣ್ತನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಬಗೆಯ ಅತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಆಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಅವಮಾನದ ಅಸಹಾಯಕತೆಯ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಲ್ಲ.

ಕಥನಕವನ :

'ಕೆರೆಗೆ ಹಾರ' ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಹೊಸ ಕೆರೆಗೆ ಹಾರವಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ (ಹೆಣ್ಣು) ನಾಶದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ (ಪುರುಷ) ಕಟ್ಟೋಣ ನಡೆದಿದೆ. ಗಂಡಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಗಂಡಿಗಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಈ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಾವನ್ನು ಗಂಡಿನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಬಲಿಯೇ ಹೊರತು ಆತ್ಮಬಲಿ, ಬಲಿದಾನವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಪುರುಷರೂಪಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಜೀವಕ್ಕಿರುವ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ನರಬಲಿ ಸಮಷ್ಟಿ ಹಿತದ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾಹಾಹಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದ್ದಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು :

ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಭಾಗಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಸಿಗುವುದು ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದ 'ಮಲೆಯ ಮಾದೇಶ್ವರ' ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡಸಿನ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿರೋಧಿ ಭಾವಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಸಂಕಮ್ಮನ ಸಾಲುಗಳಂತೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸೋಲಿಗ ನೀಲಪ್ಪನಿಗೆ ಸಂಕಮ್ಮಳು ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದು ಆತ ಗುಡಿಸಲ ಮುಂದೆ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ಮಂಡಲ ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕಾಕಾಸಿ ಗೊಂಬೆ ಮಾಡಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾವಲಿರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಸಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಉಡುಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಾಯಿಗೆ ಸೂಜಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾವಾಡ ಕಟ್ಟಿ, ಹಿಂಗೈ ಮುಂಗೈ ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀಲೇಗೌಡ ಪಪ್ಪನ ಮಲೆಯ ಕಾಡಿಗೆ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಬೇಟೆಯಿಂದ ಮರಳಿದ ಬಳಿಕ ಸಂಕಮ್ಮನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಭಾಗವಂತೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಇಕ್ಕೇರಿ ದೇವಮ್ಮನ ಸಾಲು, ಬೇವಿನ ಕಾಳಿಯ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

'ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ'ವು ಕಾಳಮ್ಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತನ್ನ ಪವಾಡವನ್ನು ಮೆರೆದುದು ಮತ್ತು ಸುಕ್ಕಾಲಿಗರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬೆನ್ನ ಚರ್ಮ ಸುಲಿದು ಬಾಸುಂಡೆ ಮೂಡಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ 'ಬಿಂಜಪ್ಪನ ಕಾವ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಾಗದ ಚೆನ್ನಮ್ಮ 'ಹೊಟ್ಟಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವಳು, ಕಟ್ಟೇಗ ನೀರಿಲ್ಲದವಳು' ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಹಂಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ರೇಣುಕೆ ನೀರನ್ನು ತರಲು ಹೋಗಿ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧರ್ವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಆಕೆ 'ತೊನ್ನು ರೋಗ'ಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ ಹೀಗೆ ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ಕಾಣಲಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಕಥೆಗಳು :

ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಥಾನಾಯಕನಿಗೆ 'ಕಾಟ ಕೊಡುವವರು ರಾಕ್ಷಸಿಯರಿರುತ್ತಾರೆ. ಸೂಳೆಯರನ್ನು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಗುಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವಂಥ ಕಥೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಕಥೆಗಳು ಮಹಿಳಾ ವಿರೋಧಿ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನುಳ್ಳವಾಗಿವೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಆಟ ಆಡುವಾಗ ಪಟಾಣಿ ಪದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷ ಪಕ್ಷಪಾತತನ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಶಿಶುಪ್ರಾಸ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಅಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ದೋಸೆ ಹುಯ್ಯ

ಅಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ಮೀಸೆ ಹುಯ್ಯ

ಗಾದೆಗಳು ಕೂಡಾ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠವೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

* 'ಹೆತ್ತವಳ ಮುಖ ಚೆಂದ ಹೆರದವಳ ಮೊಲೆ ಚೆಂದ'
* ಹೆಣ್ಣಿನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಣಕಾಲ ಕೆಳಗೆ
* ಹೆಣ್ಣು ನಗಬಾರದು, ಗಂಡು ಅಳಬಾರದು
* ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂರ.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳೂ ಸಹ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕೀಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತವೆ.

* ಕುದುರೆ ಕಾಲಿನ ಹೆಣ್ಣು ಕುಲಕ್ಕೆ ಕೇಡು.
* ಮುಟ್ಟಾದವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅವು ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. (ಬಾಡುತ್ತವೆ.)
* ಹೆಂಗಸರ ಸೀರೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ತಾಗಿದರೆ ಗಂಡನ ಆಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆ.

ಹೀಗೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವಾರು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವಂಥ ವಿವರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಭೌತಿಕ ಜಾನಪದದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯ ಕಠೋರ ಸತ್ಯಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಮನೆಯ ರಚನೆ' ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆ ಕತ್ತಲಮಯವಾಗಿರಬೇಕು, ಬೆಳಕು ಬರುವ ಕಿಟಕಿಗಳಿರುವಂತಿಲ್ಲ, ಹೊಗೆ ಹೋಗಲು ಕೊಳವೆಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವಂತೆ ಸದಾ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಬೆಚ್ಚಗಾಗಿರುವ, ಗಾಳಿ ಸಂಚಾರವೇ ಇಲ್ಲದ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯ, ಮಧ್ಯ, ಮುಪ್ಪನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೆಂಗಸರು ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಜೈವಿಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಬಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು, ಎಡ ಕನಿಷ್ಠ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ದೇಹದ ಕೆಳಭಾಗದೊಂದಿಗೆ, ಮತ್ತು ಹಿಂಭಾಗಗಕ್ಕೆ ಸಮೀಕರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಇದು ಇಂದಿಗೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಜನಪದ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ 'ಕುಂಟಾಬಿಲ್ಲೆ' ಆಟವಂತೂ ಹೆಣ್ಣು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಬಿದ್ದಿರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಆಟಗಳು, ಮುಂದೆ ಆಕೆ ತನ್ನ ಗಂಡನೊಡನೆ ಹೇಗೆ ಬಾಳಬೇಕೆಂಬ ಕುರಿತು ವಿವರ ನೀಡುವಂತೆ ರಚಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಕರಾವಳಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ, ದೊಡ್ಡಾಟ, ಮೂಡಲಪಾಯ, ಡಪ್ಪಿನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಯಾವತ್ತೂ ತನ್ನ ಗಂಡಿನಾಸರೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ, ಆತನ ಪಾದ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಹಾತೊರೆಯುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳಂತೂ ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸತಿ, ವೈಧವ್ಯ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಂಥ ಘೋರ ವಿಷಯಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಒಗಟುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ–ಕನಿಷ್ಠಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಲೈಂಗಿಕತೆಯನ್ನು ಅನೈತಿಕ, ಅಶ್ಲೀಲದ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ತಾಯಿ ಮಗಳ ಕಾರುಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಬಟ್ಟಿ (ಕಡೆಯುವ ಕಲ್ಲು)', ಬಳಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗುದ್ದಿದರೆ ನೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುತ್ತಾಳೆ. (ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ), ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೂರು ತೂತು (ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು) ಇವೆಲ್ಲ ಗಂಡಸಿಗೆ ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾಡುತ್ತಿವೆ.

"ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಂವಹನವನ್ನು ಮನದಟ್ಟಾಗಿಸಿ ನಿರಂತರಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಾದೆ ಒಗಟುಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತವೆ. ಲಿಂಗ ಪಾವಿತ್ರ್ಯದ ನಿರಚನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯಾಗಿ ಗಾದೆ ಒಗಟುಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಆಗಬೇಕಿದೆ. ಮಾತೃರೂಪಿ ಕರಾವಳೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ 'ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಲ್ಲ, ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣಲ್ಲ' ಎನ್ನುವಂತಹ ಗಾದೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಲಿಂಗ ಪ್ರಭೇದದ ನಿರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ."[5]

ಸಮಾರೋಪ :

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಿರೋಧಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆ, ಲಿಂಗ-ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಲಿಷ್ಠ ಚರಿತ್ರೆಯೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ನೂರಾರು ಐತಿಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿವಂತರಾಗಿರುವ ಅಂಶ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ 'ಸೂಲಗಿತ್ತಿ'ಯೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ ಹೀಗೆ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಸ್ತ್ರೀಪರ ಚಿಂತನೆಗಳೂ ಇವೆ.

ಇಂದಿನ ಜಾಗತೀಕರಣ, ಖಾಸಗೀಕರಣ ಮತ್ತಿತರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆಕೆಯ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ- ಸಂ ಡಾ. ಸಬಿಹಾ ಭೂமಿಗೌಡ, ಡಾ.ಮಲ್ಲಿಕಾ ಘಂಟಿ, ಪು.ಸಂ.117-118
2. ಮಹಿಳಾ ಸಂಕಥನ - ಡಾ ॥ ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ, ಪು.ಸಂ.85
3. ಅದೇ
4. ಅದೇ
5. ಮಹಿಳಾ ಸಂಕಥನ - ಡಾ॥ ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ, ಪು.ಸಂ.110

S.S.A. College & T.P. Science Institute SANKESHWAR 591313

Attested with Original

PRINCIPAL
S.S.Arts College & T.P.Science Institute
SANKESHWAR

International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

International Journal of Kannada Research

Peer Reviewed Journal, Refereed Journal, Indexed Journal

ISSN: 2454-5813, Impact Factor: RJIF 4.89

Publication Certificate

This certificate confirms that "ಡಾ. ವ್ಹಿ.ಡಿ. ನಾಗನೂರ" has published manuscript titled "ಅರಾವು ಬದುಕು ಬರಹ".

Details of Published Article as follow:

Volume	:	**10**
Issue	:	**1**
Year	:	**2024**
Page Number	:	**25-28**

Certificate No.: **10-1-10**

Yours Sincerely,

Akhil Gupta

Akhil Gupta
Publisher
International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com
Tel: +91-9711224068

Attested with Original

PRINCIPAL
S.S.Arts College & T.P.Science Institute
SANKESHWAR

International Journal of Kannada Research 2024; 10(1): 25-28

International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813
IJKR 2024; 10(1): 25-28
© 2024 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 22-11-2023
Accepted: 26-12-2023

ಡಾ. ವ್ಹಿ.ಡಿ. ನಾಗನೂರಿ
ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಎಸ್.ಎಸ್. ಕಲಾ ಹಾಗೂ,
ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಸಂಕೇಶ್ವರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

Corresponding Author:
ಡಾ. ವ್ಹಿ.ಡಿ. ನಾಗನೂರಿ
ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಎಸ್.ಎಸ್. ಕಲಾ ಹಾಗೂ,
ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಸಂಕೇಶ್ವರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಭಾರತ

ತರಾಸು ಬದುಕು ಬರಹ

ಡಾ. ವ್ಹಿ.ಡಿ. ನಾಗನೂರಿ

ಪೀಠಿಕೆ
ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮಹತ್ವದ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ತರಾಸು ಅವರು ಒಬ್ಬರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ 'ತರಾಸು' ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕಾದಂಬರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಮಹತ್ತರ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ತರಿಕೆರೆ ತಳುಕು ರಾಮಸ್ವಾಮಯ್ಯ ಸುಬ್ಬರಾಮ ತೆಲುಗು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಸಂಗತಿ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಅವರ ಹವ್ಯಾಸ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ನವ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಖರವಾದ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹ ಲೇಖಕ. ದುರ್ಗಾಸ್ತಮಾನ, ಮತ್ತು ರಕ್ತರಾತ್ರಿ ಎಂತಹ ಕಾದಂಬರಿಗಳಂತೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಂಚಲನವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿರುವಂತವು.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ತರಾಸು ಅವರು 21 ಏಪ್ರಿಲ್ 1920 ರಂದು ಹರಿಹರ ತಾಲೂಕಿನ ಮಲೆಬೆನ್ನೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ತಂದೆ ರಾಮಸ್ವಾಮಯ್ಯ ತಾಯಿ ಸೀತಮ್ಮಾ ಅವರ ಒಲುಮೆಯ ಕುಡಿಯಾಗಿ ಸುಬ್ಬರಾವ ಅವರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಬಹಳ ತುಂಟತನದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ತರಾಸು ಅವರು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ತ.ಸು. ಶಾಮರಾಯರು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ಟಿ.ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ, ತಂದೆ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರಿಸರ ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರೇರಣೆ ಇವರಿಗಿತ್ತು, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಸುಬ್ಬರಾಯ ಅವರೇ ಹವ್ಯಾಸಿ ಓದುಗರಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ರಕ್ತಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಬುಜಾ ಎಂಬುವರೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾರೆ. ತರಾಸು ಅವರು ತಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಪ್ರಸಾದ, ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಪ್ರದೀಪ. ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಯಾದವಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಕನ್ಯಕಾ ಎಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ನೆಲೆನಿಂತಿದ್ದಾರೆ.

ತರಾಸು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಹಟ, ಮತ್ತು ಛಲದಂತಹ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಲೇಖಕ. ಒಂದು ದಿನ ಅವರ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಟಿ.ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರು ಬರವಣಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸರಳವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ ಎಂದಾಗ 'ಪುಟ್ಟನ ಚೆಂಡು' ಎನ್ನುವ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬ ಬರಹಗಾರನಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅವರ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರಹದ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಆಸಕ್ತಿ, ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ್ವದರ ಮೂಲಕ ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಧ್ವಜ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಚಲೇಜಾವ ಚಳುವಳಿಯಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸೆರೆಮನೆಯ ವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತರಾಸು ಅವರು ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮ ಅವರೊಂದಿಗೆ 'ವಿಶ್ವ ಕರ್ನಾಟಕ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ತರಾಸು ಅವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರಾದ ಎ.ಎನ್. ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಹಾಗೂ ಅ.ನ.ಕೃ. • ಅವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರು. ತರಾಸು ಅವರು 1944ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ 'ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ' ಹಂಸಗೀತೆ, ನಾಗರಹಾವು, ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬೇಡಿ, ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿ, ಸಿಡಿಗುಬಾಣದಂತಹ 68 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆರೆಗೊಳಿಸಿದ ಅಪರೂಪದ ಲೇಖಕ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ

...ಮ್ಮ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಮೇಲಾದದ್ದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ...ರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಟರೊನ್ನೊಳಗೊಂಡ ...ನೇಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಕ್ರಾಂತಿ ಸಿಡಿಲಮೊಗ್ಗು, ವಿಜಯೋತ್ಸವ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಯ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಆದ ಅ.ನ.ಕೃ. ಅವರ ಒಡನಾಟದಿಂದ ಇವರು ಇನ್ನೂ ಅನನ್ಯವಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುವಾಗಿ ಅ.ನ.ಕೃ. ಅವರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕ ತರಾಸು. ಮೈಸೂರು ಪುರಸಭೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮೈಸೂರು, ವಿ.ವಿ. ಸೆನೆಟ್, ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಹಲವಾರು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ 17 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪರವಾಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮೂಲಕ ತರುಣರ ಮೇಲೆ ದಟ್ಟವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದ್ದಾರೆ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಛಲವಂತರಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ತರಾಸು ಅವರು ಬರಹದ ವಿಷಯದಲ್ಲಂತೂ ಅವಿರನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಬರಹಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವಷ್ಟು ಹರಿತವಾದ ಅಷ್ಟೇ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಅವರ ಶೈಲಿ ಅವರ್ಣನೀಯ. ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕಕ್ಕಂತೂ ಎಷ್ಟೋ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಾಗಿ ಹೆಸರು, ಕೀರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೃತಿಗಳು ಹಲವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯ ತೋಟ, ನಾಗರ ಹಾವು, ಬೆಂಕಿಯ ಬಲೆ, ಗಾಳಿಮಾತು, ಚಂದನದ ಗೊಂಬೆ ಮಸಣದ ಹೂ ಮತ್ತು ಹಂಸಗೀತೆ ಕಾದಂಬರಿಯಂತೂ ಹಿಂದಿಯ ಸಿನಿಮಾ ಆಗಿ 1956 ರಲ್ಲಿ 'ಬಸಂತ ಬಿಹಾರ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ದು ಮಾಡಿರುವ ಕಾದಂಬರಿ.

ಹೀಗೆ ಬರಹವೇ ತನ್ನ ಜೀವಾಳವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕನ್ನಡದ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಶೀಲ ವಿಚಾರವಂತ ಬರಹಗಾರ ತ.ರಾ.ಸು. ಅವರು ಅವರ ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರವರ್ಧನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ, ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಏರು, ಪೇರುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜ. ಆ ಸಂದರ್ಭವೇ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ಬರಹಗಳಾಗಿ ಪಡಿಮೂಡಿದ ಘಟ್ಟ. ನವ್ಯದ ನವೀನತೆಯೊಂದಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ರಸವತ್ತಾಗಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಲೇಖಕ ತ.ರಾ.ಸು. ನಾನು ಅವರ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿರುವ 'ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ, ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯಾಗಿ ಜನ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೂ ಸ್ವತಃ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಹಾಗಿರುವ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾದಂಬರಿ ಸಿಡಿಲಮೊಗ್ಗು ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ನನ್ನ ಓದಿನ ಸೀಮಿತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತೇನೆ.

''ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ'' 1944 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಅವರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿ ರಚನಾ ಶೈಲಿಯಂತೂ ನವ್ಯದಂತೆ ನವೀನವಾದದ್ದು. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಯಕನವಿದ, ರೋಷ, ಆವೇಶ, ಆರ್ಭಟದಷ್ಟೇ, ಮುಗ್ಧತೆ, ಸರಳತೆ, ಸೌಜನ್ಯ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸಿದ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಮಾಜ, ದೇಶದ ಕುರಿತಾದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ''ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾವಾದಿ ... ಅಲೆತದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಬರಹಗಾರನ ... ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಗುರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರನಾಗಲು ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ ಹಿರಿಯ ಜೀವ ಅ.ನ.ಕೃ.'' ತ.ರಾ.ಸು. ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬರಹಗಾರರಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆ, ಇತಿಹಾಸ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ದೇಶ ವೈಚಾರಿಕತೆಯ ಕುರಿತು ನೇರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ತ.ರಾ.ಸು. ಅವರದ್ದು.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಥೆಗಾರರಾಗಿ ಕಲೆಗಾರರಾಗಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬುವ ಅವರ ಕಲಾಕುಸರಿಯಂತೂ ಅದ್ಭುತ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸೋಮಯ್ಯನ ಪಾತ್ರ ಉದಾರತೆ, ತ್ಯಾಗ, ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು, ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಪಾತ್ರ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ದೇವತಾ ಸ್ತುತಿ, ಪರಿಸರಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಅವರ ಶೈಲಿ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹದ್ದು. ಕಾದಂಬರಿ ನಡೆಯುವ ಊರು ಸಾರಾಪುರ. ಸಾರಾಪುರ ಊರಿನ ಹೆಸರು ಬಂದ ಪರಿ ಹೇಗೆ ಅದರ ಐತಿಹ್ಯಗಳನ್ನು ಎಳೆ ಎಳೆಯಾಗಿ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. 'ಇಂದು ಕೇವಲ ಸೂರಾಪುರವೆಂಬ ಏಕೈಕ ನಾಮದಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಕುಗ್ರಾಮ, ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸೂರ್ಯ ಭಗವಾನನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿತ್ತಂತೆ''. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಬಾಂಧವ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಇರುವಂತಹ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅಪರೂಪ. ಪೀಠಿಕಾ ಭಾಗದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ 'ಶಂಕರಯ್ಯನ ಮನೆ' ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಂಕರಯ್ಯನ ಪಾತ್ರ ಆತನ ಕುಟುಂಬ ರೈತಾಪಿ ಕುಟುಂಬವಿದ್ದರೂ ಅವರ ಜೀವನದ ಸೊಗಸು ಸೊಬಗು, ಮನೋಹರವಾಗಿರುವಂತಹದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದ ಕಡೆ ಅಮಲ್ದಾರ್ ಮಹಾದೇವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ತರಾಸು ಅವರು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಅಹಂನಲ್ಲಿ ಗಿರಿಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ''ಅರಗಿಣಿಸ ತಗೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಿದ್ದರಾಗಬೇಕು'' ಎಂದ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಮ್ಮನ ಮಾತು ಅವರ ಮನೆನೋಡಲು ಬಂದ ಅಚ್ಚಿತಮ್ಮನ ಮೊದಲ ಕುತ್ತಿಗೆ ನೋಣ ಸಿಕ್ಕಂತೆ ಅನುಭವಾಯಿತು ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಪರಿಯಂತೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ.

ಶಂಕರನ ತಂದೆ ಸೋಮಯ್ಯ, ಹಾಗೂ ಮಹಾದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧ ಅದು ಮುಂದೆ ಯೋಗಿ ಬೀಗತನದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವ ಪರಿ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಗಗಳು ಅಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಂತಹ ಗುಣಗಳಿಂದ ಕಾದಂಬರಿ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಹಾದೇವಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಓದಿಗೊಂಡು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಮಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಮನೆತನವಂತರಾದ ಸೋಮಯ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ತ.ರಾ.ಸು. ಅವರು ಮನುಷ್ಯ, ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧ್ಯಾನತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸೋಮಯ್ಯನ ಸಂಪತಿ ಚಿಕ್ಕತಮ್ಮನಂತೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರವಾದರೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ, ಯಾವ ಕುಂದು ಇಲ್ಲದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೆಣೆಯುವಲ್ಲಿ ತ.ರಾ.ಸು. ಅವರು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. ಕುಲಗೋಡಿ ಹೆಣ್ಣು ತರಬೇಕು, ಕಾಲು ತೋರಿಸಿ ನೆಲ ನೋಡಬೇಕು. ಕಂಡೂ ಕಾಣದ ಕಡೆಯ ಸಂಬಂಧ ಕೋಟಿ ವರಹ ಕೊಟ್ಟರೂ ನಮಗೆ ಬೇಡ", ಈ ರೀತಿ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳಲ್ಲಿರುವ ಗೌರವ ಭಾವನೆಗಳು, ಸುಳುಕುತ್ತವೆ. ತಾಯಿಯಂತೆ ಮಗಳೂ ಮೊಲೆನಂತ ಸೀರೆ ಎಂದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಸೋಮಯ್ಯನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶಂಕರಯ್ಯ ಹಾಗೂ ಛಾಯಾ ಇಬ್ಬರೂ ತನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳಂತೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಉಸಿರಿನಂತೆ ಬದುಕಿದ್ದವರು. ತಂದೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕವಿದ ಕಾರ್ಮೋಡದ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಛಾಯಾ ಮೊದಲೇ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ತಂದೆಯನ್ನು ದುಃಖಿಸದೇ ಶಾಂತವಾಗಿರಲೂ ಸೂಚಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಸೋಮಯ್ಯ ತನ್ನ ಮನದ ಕಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಗಳಿಗೆ, ಅವಳ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಅವಳಿಂದ ಮಾತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೆಂಗಸರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾತೂ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆಂತ ಗಮನದಾಸು ಅಮ್ಮಕೊಟ್ಟ' ವೀಣೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮಗಳು ಛಾಯಾಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸುವುದಾದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮುಟುಮುಟಿಯಾಗುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಂದು ಸಹಜ ಗುಣ ಆದರೆ, ತ.ರಾ.ಸು. ನಮ್ಮ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಮುಟುಮುಟಿಯಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಿನ, ನಕ್ಷತ್ರ, ತಿಥಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣ, ಕೆಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣ ಅಂತ ಅವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಸೂಕ್ತ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಢ್ಯತೆಯೂ ಸಮಾಜದ ಸುತ್ತಲೂ ಪಸರಿಸುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸರೋಜಾ ಮುಟುಮುಟಿಯಾದ ಘಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಪಿಸುವುದು, ಅವಳ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ಅನಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಕೆಡಕೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಕುರಿತು ಸೋಮಯ್ಯಾ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ, ಕೊರಗಿ ಕೊರಗಿ ಆ ವಿಚಾರದ ಕುರಿತು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತರಾಸು ಆಗಿನ ಜನ ಇನ್ನೂ ಜಡತ್ವದಲ್ಲಿ, ಕಂದಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿಕಾರ 'ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಛಾಯಾಳ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತಾಗಿ ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿರುವುದು, ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಧೋರಣೆಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತ ಹೇಗೆ ಸರಪಳಿಗಳಾಗಿದ್ದವು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೆ ಶತ್ರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪಾತ್ರಗಳಾದ, ಅನ್ನಪೂರ್ಣ, ಅಚ್ಚಿತಮ್ಮ, ಸರೋಜಾ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ಪರಿಯು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಶುಕ್ರವಾರದ ದಿನ ಸೋಮಯ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸರೋಜಾಳ ಮದುವೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಅವಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಶುಭವಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಂಗದ ವಾರ, ತಿಥಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ನಂಬಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಲೇಖಕರು ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾದಂಬರಿಯ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕೆಂದರೆ 'ಸಿಡಿಲ ಮೊಗ್ಗು' ಇದೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಮ್ರಾಟ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಮತ್ತು ಆತನ ತಂದೆ ಎರೆಯಂಗದೇವ ಚಾಲುಕ್ಯರ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಸಾಮಂತರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದ ಘಟನಾವಳಿಗಳ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯೂ ಹೊಯ್ಸಳರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಡಿಗಲ್ಲು ಎಂಬಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಚಾಲುಕ್ಯರಿಗೆ ಬದ್ಧರಾದ ... ಸಾಮಂತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಯಿ ಮಾತ್ರ ... ಒಂದು ಕಡೆ ನಾವು ನೋಡಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ... ಒಂದು ಘಟನೆಯಿಂದ ... ಒಕ್ಕೋಲಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಘಟನೆಯಿಂದ ... ಇನಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೊಯ್ಸಳರ ... ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಛಲಗಾರಿಕೆ, ಹಾಗೂ ... ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ... ತರಾಸು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇಲ್ಲಿ ಮೈಳೈಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವನಸಿರಿಯ ಕುರಿತು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಹೊಯ್ಸಳರ ಎರೆಯಂಗದೇವ, ಆತನ ಮೂರನೇ ಮಡದಿ ಏಚಲಾದೇವಿ ಎರಡೂ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಹೃದಯಂಗಮಯವಾಗಿ ಮೂಡಿವೆ. ರಾಣಿ ಏಚಲಾದೇವಿಯಂತೂ ಮುಗ್ಧತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೇ ಏಚಲೆ. ಅವಳಲ್ಲಿ ಅಳವಟ್ಟಿರುವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಗುಣಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಶೋಭಾಯಮಾನಗೊಳಿಸಿವೆ. ದೇವರು ಮಹಿಗಳ ಕುರಿತು ಇರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತರಾಸು ಬಹಳ ... ಎರೆಯುಗದೇವನ ಕಾಯಿ ಹಣದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಪ್ರದಾಯತೆಯಿಂದ ಏಚಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳೂ ಕೂಡಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ವಿನಯಾದಿತ್ಯ, ಮಾರಸಿಂಗಯ್ಯನ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ತನ್ನ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕಾದಂಬರಿ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ಬೆಟ್ಟದ ಗುಹಾದೇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ನಂಬಿಕೆ. ದೇವತಾ ದರ್ಶನ, ಮತ್ತೊಂದು ಚಾಲುಕ್ಯರ ದೊರೆ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಚೌತನ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳ ಸುತ್ತ ಕಥೆ ಹೆಣೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯ ನಡುವೆ ಬರುವ ಕಾಡು ಕಾಡಿನ ಕುರಿತು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಲ್ಲಿರುವ ಕುತೂಹಲ, ಏಚಲೇಗೆ ಇರುವ ಭಯ, ಎರೆಯಂಗ ದೇವನ ಸರಸ, ರಾಜನ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿಯಾದರೂ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹೋರಣ, ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳು, 'ಅಮ್ಮಕೊಟ್ಟ ಪಟ್ಟೇ ಪೀತಾಂಬರಕ್ಕಿಂತ ಮಾವಕೊಟ್ಟ ನೂಲೇ ಹಿರಿದು. ಹಾಲೇನು ಸೊಡೆಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ, ವಿನಾಶ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ಧಿ, ಇಂತಹ ಅದ್ಭುತವಾಗಿವೆ..

ನಿಸರ್ಗದ ಆಸ್ವಾದವನ್ನು ಸವೆಯುವ ಬಿಟ್ಟಿಯಣ್ಣ, ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿ ಕುಸುಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಶಾಂತಲೆಯ ಸಂವಾದದ ಪರಿ, ದೇವತೋಪಾಸನೆಯ ಕುರಿತು ನಡೆಯುವ ಚರ್ಚೆ, ಕಾದಂಬರಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿವೆ. ಅಂತೆಯೇ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ದಂಡನಾಯಕ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಔದಾರ್ಯದ ಗುಣ ಕುರಿತೆಗೆ, ಆತನ ಮಡದಿ ಮಾಚಿಕಬ್ಬೆಯಂತೂ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಅಂತಃಕರಣದ ಮಿಡಿತದ ಗುಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಶಾಂತಲೆಯ ಪಾತ್ರ, ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳಾದರೂ ಅವಳಿಲ್ಲಿರುವ ಛಲವಂತಿಕೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಗುಣದಿಂದ ನೋಡಲಂತೂ ಸುಂದರ ಹೆಣ್ಣಾದರೂ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಿಗಾವೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಮತ್ತು ಶಾಂತಲೆಯ ಮನದ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಂಕುರತೆಯಂತೂ ರಮಣೀಯವಾದದ್ದು. ಕಾಳಿದಾಸಯ್ಯನ ಕುಹಕ ಬುದ್ಧಿ ಎಲ್ಲೂ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಿದ ರೀತಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

[College stamp, partly illegible]

ಎರಡು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಕಾದಂಬರಿ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿರಲಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿರಲಿ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಪಾತ್ರಗಳು ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತವೆ. ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಅವರ ಬರಹದ ಶೈಲಿಯಿಂದಲೇ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಮರುಳುಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮುವ ಕಾರಂಜಿಗಳ ಹಾಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಅವರ ಬರಹದ ಶೈಲಿಯಿಂದಲೇ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮರುಳುಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮುವ ಕಾರಂಜಿಗಳ ಹಾಗೆ ಸೊಂಪಾಗಿ ರಚನೆಗೊಂಡಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಕಾದಂಬರಿ ಕಾರರಿಗಿಂತಲೂ ತರಾಸು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ
2. ಸಿಡಿಲಮೊಗ್ಗು ತರಾಸು

S. S. Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

Attested with Original
PRINCIPAL
S. S. Arts College & T.P.Science Institute
SANKESHWAR

SRUJANI: Indian Journal of Innovative Research and Development-SIJIRD
Volume-2 Issue-6 January-February 2024
Bi-Monthly, Peer-Reviewed, Open Access, Indexed Journal

ISSN: 2583-3510

SIRDF
JOURNALS
editor@srujani.in
www.srujani.in
JOURNAL IMPACT FACTOR 3.87 (IIPRB)

PUBLICATION CERTIFICATE

This certificate has been issued [illegible] Publication of research paper titled [illegible] Published in SRUJANI: Indian Journal of Innovative Research and Development, Volume-2 Issue-6, January - February 2024. Pp. 39-42.

The Journal is Indexed, Peer-Reviewed & Open Access

PAPER ID: SIJIRD-B0206202407

N.B. This certificate is Valid with published paper and the paper must be available online at https://srujani.in/index.php/archives/9-volume-2/38-volume-2-issue-6-part-b

INDEXED BY

ROAD

Google Scholar

EDITOR
SRUJANI: Indian Journal of Innovative Research and Development-SIJIRD
Chamarajanagara
Karnataka-571126

Attested with Original

PRINCIPAL
S.S Arts College & T.P.Science Institute
SANKESHWAR

S. K. Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ– Contents

Part-B

		ಪು.ಸಂ P. No
1	ಖಾಸಗಿ ರೇಡಿಯೋ ವಾಹಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು: ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ - *ಡಾ. ಸೌಮ್ಯ ಕೆ. ಬಿ*	1
2	ಶಿರವಾಳ ಗ್ರಾಮದ ದೇಗುಲಗಳು - *ದಾನಪ್ಪನವರ ಬಸವರಾಜ*	11
3	ಬೀದರ್‌ನ ಬರೀದ್ ಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು - *ಗಂಗಮ್ಮ ವೈ ಸಿ*	18
4	ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರದ 370ನೇ ವಿಧಿಯಡಿ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಅಳವಡಿಕೆ, ರದ್ದು ಮತ್ತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು: ಒಂದು ಅವಲೋಕನ - *ಸೌರಾಬ್ ಪಟ್*	22
5	ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು - *ಮುಮ್ತಾಜ್ ಬೇಗಂ ಚಿಚಗಿ*	31
6	ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪುರ (PURA) ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರ - *ಡಾ. ಸಂಗನಗೌಡ ಶಿವನಗೌಡ ಮತ್ತು ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಟ್ಟಿ*	35
7	ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿ: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ - *ಡಾ. ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ*	39
8	ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಂಗಪ್ರಭಾತ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ - *ಡಾ. ಪ್ರಭು ರಾಜ*	43
9	ತ್ರಿಕೂಟಚಲ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ - *ಡಾ. ಅನಿತ ಬಿ*	49
10	ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರ: ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ - *ಬಸವರಾಜು ವೈ. ಎಸ್*	57
11	Dalit women migration and challenges (with reference to status of Dalit women in urban area) - ***Dr.Dodda Hanumaiah B.H***	62
12	ನೇಮಿಚಂದ್ರರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿರುವ ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಗಳ ಭಿನ್ನ ಚಹರೆಗಳು - *ಡಾ. ದೇವಿಕ. ಎಸ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ರಾಜೇಶ್ ಬೆಜ್ಜಂಗಳ*	67
13	ಆಧುನಿಕ ವಚನಕಾರ ಮಹಾದೇವ ಬಣಕಾರ - *ಡಾ. ಸುಕನ್ಯಾ ಮಾಣಿಕರಾವ*	73
14	ಜೈನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ಅಲೌಕಿಕ ನೆಲೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ - *ಡಾ.ಸುನಿತಾ ಪಿ.ಮುಲಗೆ*	77

Attested with Original
PRINCIPAL
S. K. Arts College & T.P. Science Institute
SANKESHWAR

S S Arts College & T P Science Institute SANKESHWAR

ISSN: 2583-1310

SRUJANI: Indian Journal of Innovative Research and Development (SIJIRD)
Volume-2 Issue-6, January-February 2024, Pp. 39-42
Bi-Monthly, Peer-Reviewed, Open Access, Indexed Journal

SIRDF
editor@srujani.in
www.srujani.in

ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿ: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಎಸ್.ಎಸ್ ಕಲಾ ಹಾಗೂ ಟಿ.ಪಿ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಸಂಕೇಶ್ವರ.

Abstract:

ದಕ್ಷಿಣದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ. 17ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ವೈಭವಯುತವಾದ ರಾಜ ಮನೆತನಗಳು (ದೇಸಗತಿಗಳು) ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿವೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಯು ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೇಸಗತಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಈಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸೀಮೆಗಳ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯ ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇವು ಪೇಶ್ವೆಗಳು, ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮರಾಠಾ ಸಾಮ್ರಾಟರು ಆಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮರಾಠಿ, ಉರ್ದು, ಕನ್ನಡ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಗಳು, ಬೆಳಗಾವಿ, ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಾ ಸರದಾರರಾದ ಹೋಳಕರ, ಗಾಯಕವಾಡ, ಪವಾರ (ಸಿಂಧ) ಮುಂತಾದ ಸರದಾರರು ತಮ್ಮ ಶೌರ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಆಳಿದರಲ್ಲದೇ ಅತಿ ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರರೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಟವರ್ಧನ, ಘೋರ್ಪಡೆ, ಭಾವೆ, ದೇಸಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮರಾಠಾ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು, ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಮರಾಠಾ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದರು.

ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿ ಅಥವಾ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಸರಕಾರವೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ರಾಜ ವಂಶವು ಮೂಲತಃ ಮಧ್ಯಭಾರತದ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ವಂಶದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಫಾಲಟನ್ ಬಳಿ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ನಿಂಬಾಳಕರ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದು ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ವೈಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಯು ಸುಮಾರು 500 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮೊದಲು ಇವರು ಉಜ್ಜಯಿನಿಯ ನಿಂಬಸ (ನಿಂಬಳ)ಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಆದಕ್ಕೆ ಈ ವಂಶಕ್ಕೆ ನಿಂಬಾಳಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಬಿಜಾಪೂರದ ಆದಿಲ್ ಶಾಹ್ ಇವರ

Please cite this article as: ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ. (2024). ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿ: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 2(6), 39–42.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇವರನ್ನು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸಿದೋಜಿರಾವ್ ಅಪ್ಪಾ ದೇಸಾಯಿ ಅವರನ್ನು 100 ಕುದುರೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ನಂತರ ಇವರು ಆದಿಲ್ ಶಾಹನಿಂದ ದೇಸಗತಿ ಪಟ್ಟ ಪಡೆದು ನಿಪ್ಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಬೆಂಗಳೂರು-ಪುಣೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಿಪ್ಪಾಣಿಯವಾಡೆಯ (ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ಸರಕಾರ) ವಂಶಸ್ಥರು ಮೂಲತಃ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಹತ್ತಿರ ಬರುವ ಬೆಡಕಿಹಾಳದ ನಣದಿ ಗ್ರಾಮದವರು ನಣದಿ ದೇಸಾಯಿಗಳು, ದೇಶಮುಖರು, ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂಬ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನಣದಿ ಸರಕಾರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅತಿ ಅಪೇಕ್ಷೀಯ ಧೀಮಂತ ಪರಾಕ್ರಮಿ, ವೀರರುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮರಾಠರ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು ತಮ್ಮ ಜಹಗೀರ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ಪೂರ್ವಜರು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಪ್ಪಾಣಿ ವಾಡೆಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ King among Wada's ಇದು ಪುಣೆಯ ಶನಿವಾರ ವಾಡೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ವಾಡೆಯು ಸಹ-ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ ಆಡಳಿತ, ವಾಸ್ತು, ಶಿಕ್ಷಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಮೀಸಲಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಆಡಳಿತಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ಒಡೆಯರಾದ ನಿಂಬಾಳಕರ ಮನೆತನವು ಒಂದು.

ನಣದಿ ದೇಸಾಯಿ ಕುಟುಂಬದ ಶ್ರೀ ಸಿದೋಜಿರಾವ್ ಅಪ್ಪಾ ದೇಸಾಯಿ ನಾಯಿಕ್ ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೌಕರಿಯ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ವಾಲಿಯರ, ಝಾನ್ಸಿ, ಇಂದೋರ್ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿದರು. ನಂತರ ಬಿಜಾಪುರ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಗಳ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಯ ಒಂದು ಕುದುರೆ ಬಹಳ ಮೊಂಡತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿ ಏಕಸಂಬೆ, ಹುಕ್ಕೇರಿ, ಬೆಳಗಾವಿ, ದಾಂಡೇಲಿಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಂದನೂರಾಎಪ್ಪತ್ತಮೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪರಿಕ್ರಮಿಸಿ ತಿರುಗಿಬಂದು, ಆ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಸಾಧುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾಗಿ 'ಸಾವಿರಕುದುರೆಗಳ ಸರದಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದರು. 173 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸನದ ಮಾಡಿ ಆನಂದಿತನಾಗಿ ನಿಂಬಾಳಕರ ಅವರಿಗೆ, 'ದೇಸಗತಿ' ಎಂಬ ಪಟ್ಟವನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದರು. ಆಗಿನಿಂದ ಈ ವಂಶವು ನಿಪ್ಪಾಣಿ ದೇಸಗತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ನಿಂಬಾಳಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಂಬಾಳಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಯುಕ್ತಿಕ ವಿವರಗಳು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲತಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಾದ ನಿಂಬಾಳಕರ್ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಶಾಹು ಮನೆತನದ ಬದ್ಧ ಎದುರಾಳಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದರು.

ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ಅಪ್ಪಾ ದೇಸಾಯಿ ನಾಯಿಕ್ ನಿಂಬಾಳಕರ ಸರಲಷ್ಕರ. (1774 – 1839) ಈ ಮನೆತನದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಪಸರಿಸಿ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದನು. ಇವನು ಈಗಿನ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಕೋಟೆ ಹಾಗೂ ವಾಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ನಗರದ ಜನಕನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಪಡೆದನು. ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿದೋಜಿರಾವ್ ಅಪ್ಪಾ ದೇಸಾಯಿ ನಾಯಿಕ್ ಇವರು ಸ್ವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿಪ್ಪಾಣಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಲಿನ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದನು.

S S Arts College & T P Science Institute
SANKESHWAR
591313

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ಅವರು ಸವಾಯಿ ಘಾಟ್ಗೆಯವರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದ ನಂತರ ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ಅಪ್ಪಾ ದೇಸಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲಿ ಪಂಚಗಂಗಾ ನದಿಯ ಕಣಿವೆಯ ಪನ್ಹಾಳ್, ಭೂದರ್ಗಡ, ಸಮಾಗಂಡ, ವಲ್ಲಭಗಡ (ಹರಗಾಪೂರಗಡ) ಮೊದಲಾದ ಕೋಟೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿವೆ.

ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ನಿಂಬಾಳಕರ್ ಅವರಿಗೆ 14 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದರು ಹಾಗೂ 1688 ರಲ್ಲಿ ಕೊಣ್ಣೂರು, ಶಿರಗುಪ್ಪಿ, ಕೋಡಣಿ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಅಕ್ಕೋಳ, ಜತ್ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕಾರವಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಇವರು 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು. 1809 ರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಹಾಪೂರದ ಶಿವಾಜಿಯ ಕೊನೆಯ ಮಗಳಾದ ಭಾಗೀರತಿಬಾಯಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು.

ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್‌ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದ ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರ ದೇಸಗತಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ತನ್ನ ಸೋದರನ ಮಗನನ್ನು ದತ್ತು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ದೇಸಗತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ನಂತರ ರಘುನಾಥರಾವ್ ರಾಜೆ, ಮುರಾರರಾವ್ ರಾಜೆ, ಪರಗೌಡಾರಾಜೆ, ರಾಮರಾಜೆ, ಮುರಾರ್‌ರಾವರಾಜೆ, ಅಣ್ಣಾಜಿರಾವ್‌ರಾಜೆ, ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ರಾಜೆ, ಮುರಾರಾವ್ ದಾದೋಜಿ ರಾವ್‌ರಾಜೆರವರು ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಯನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವರ್‍ಯಾರು ಈ ದೇಸಗತಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ನಿಂಬಾಳಕರ ಅವರಂತೆ ಸಮರ್ಥ ಅರಸರಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲ ಸಂಸಾರಸ್ಥರಾಗಿ, ಕೇವಲ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನಕಷ್ಟೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರು. ಎಲ್ಲರೂ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಎನ್ನಬಹುದಷ್ಟೇ. ಹೀಗಾಗಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ದೇಸಗತಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 65 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಾರುವ ಒಂದು ವೈಭವಯುತವಾದ ಒಂದು ದೇಸಗತಿ ಅಥವಾ ವಾಡೆಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ದೇಸಗತಿಯ ರಾಜವಾಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ವಂಶಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀ ಮುರಾರರಾವ್ ದಾದೋಜಿರಾವ್ ದೇಸಾಯಿ ನಿಂಬಾಳಕರ ಬಿ.ಎ.,ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ., ಪದವೀಧರರಾಗಿದ್ದು, ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರು.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ನಿಪ್ಪಾಣಿಕರ ದೇಸಗತಿಯು ಬೆಳಗಾವಿ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇಯಾದ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಉತ್ತರಭಾರತ ಮೂಲದವರಾದ ಇವರು ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ಧೀಮಂತ ದೊರೆಯಾಗಿ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನಾಡಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಮರೆಯದಂತೆ ಅಜರಾಮರವಾಗಿಸಿದ ಖ್ಯಾತಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ದೇಸಾಯಿ ನಾಯಕ್ ನಿಂಬಾಳಕರ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ/ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಬೋಂಗರ್‍ದೆ. ಬಿ.ಪಿ. *ಸಿದ್ದೋಜಿರಾವ್ ನಿಂಬಾಳಕರ ದೇಸಾಯಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಾಲ.*
- *ದೇಸಗತಿ ಮನೆತನದ ಚಿತ್ರಗಳ ಬೆರಗು.* (2018, ಮಾರ್ಚ್ 24). ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ.
- ದೇಸಗತಿ ಮಾಹಿತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಅಗತ್ಯ. (2019 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 6) ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ.
- ಕೋಶಿ ಎಸ್.ಕೆ. ನಿಪ್ಪಾಣಿ ವಾಡೆ.

- ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜಮನೆತನಗಳು: ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ.
- *Karnataka State Gazetteer: Belgaum.* (1987). Director of Print, Stationery and Publications at the Government Press. P.131-135
- *History of Belagavi* (2017, June 30). https://klebedbelagavi.org/history-of-belagavi/
- Census of India-2011. (2014). *District census handbook-Belgaum* Directorate of census operations Karnataka.

Attested with Original

PRINCIPAL
S S Arts College & T.P.Science Institute
SANKESHWAR

SANKESHWAR 591313

Certificate of Publication

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS | ISSN: 2320 - 2882

An International Open Access, Peer-reviewed, Refereed Journal

The Board of

International Journal of Creative Research Thoughts

Is hereby awarding this certificate to

Vijayamala naganuri

In recognition of the publication of the paper entitled

¥ÀA¥À£À ªÀÄÃªÁ PÁªÀåzÀ PÀtð

Published In IJCRT (www.ijcrt.org) & 7.97 Impact Factor by Google Scholar

Volume 12 Issue 2 February 2024 , Date of Publication: 06-February-2024

UGC Approved Journal No: 49023 (18)

ISSN 2320-2882 IJCRT

EDITOR IN CHIEF

PAPER ID : IJCRT2402185

Registration ID : 250973

Scholarly open access journals, Peer-reviewed, and Refereed Journals, Impact factor 7.97 (Calculate by google scholar and Semantic Scholar | AI-Powered Research Tool) , Multidisciplinary, Monthly Journal

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS | IJCRT

An International Scholarly, Open Access, Multi-disciplinary, Indexed Journal

Website: www.ijcrt.org | Email Id: editor@ijcrt.org | ESTD: 2013

IJCRT | ISSN 2320-2882

Attested with Original

PRINCIPAL

S. S. Arts College & T.P. Science Institute

SANKESHWAR

www.ijcrt.org © 2024 IJCRT | Volume 12, Issue 2 February 2024 | ISSN: 2320-2882

IJCRT.ORG ISSN : 2320-2882

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS (IJCRT)

An International Open Access, Peer-reviewed, Refereed Journal

Arts College & T. P. Science, SANKESHWAR 591313

ಪಂಪನ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯದ ಕರ್ಣ

ಡಾ.ವಿಜಯಮಾಲಾ ನಾಗನೂರಿ.

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕನ್ನಡ

ಎಸ್ ಎಸ್.ಕಲಾ ಹಾಗೂಟಿ ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಸಂಕೇಶ್ವರ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ. "ಕಾವ್ಯವು" ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದೀರ್ಘ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತದಂತಹ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಕಾವ್ಯದ ಶಿಖರಗಳಾಗಿವೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ವ್ಯಾಸ ಕವಿಯ ಮಹಾಭಾರತದ ನಂತರ ಆದಿ ಕವಿ ಪಂಪನ ಲೌಕಿಕ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ಅದನ್ನು ಪಂಪಭಾರತ, ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಪಂಪನಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಎಲ್ಲ ಪಂಡಿತರು ಪಂಪನೇ ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ. 10 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ತುಂಬಾ ಪ್ರಖರವಾಗಿ ಮೂಡಿತು. ವ್ಯಾಸ ಕವಿಯ ಮಹಾಭಾರತದ ನಂತರ ಆದಿ ಕವಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಂಪ ಎರಡು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ 'ಬೆಳಗುವೆನಿಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕಮನ್ ಅಲ್ಲಿ ಜಿನಾಗಮಮಂ' ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಕಾಲಘಟ್ಟವನ್ನು 'ಪಂಪಯುಗ' ಎಂದೇ ಕರೆದಿರುವರು. ಪಂಪನನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದ ಯುಗ ಪ್ರವರ್ತಕನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದ್ದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. 'ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ತಾನೊಂದೆ ವಲಂ' ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಸಾರಿ <u>*ರತ್ನತ್ರಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗನೆನಿಸಿದ ಪಂಪನ*</u> ಈ ಮಾತು ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾನವೀಯತೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಬಣ್ಣ ವರ್ಗದಂತಹ ಭೇದಗಳನ್ನು ಹೊಸಕಿ ಹಾಕಿ ಮೇಲೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ.

"ಮಾನವತಾವಾದ, ಮನುಷ್ಯತ್ವ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯ. ಮನುಷ್ಯ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ,ಅಂತಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕರುಣೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಇಟ್ಟಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರ ಆಸಕ್ತಿ ಮನುಷ್ಯರೇ, ಎಂಬುದು ಮಾನವತಾವಾದದ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ."

'ಪಸರಿಪಕನ್ನಡಕ್ಕೊಡೆಯನೋರ್ವನೆ ಸತ್ಕವಿ ಪಂಪನಾವಗಂ'ಎಂಬ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿ 'ಕವಿತಾಗುಣಾರ್ಣವ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಹೊತ್ತ ಪ್ರತಿಭಾ ಸಂಪನ್ನ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಕವಿ ಪಂಪ.

- ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರ ರುಂದ್ರ ವಚನಾಮೃತವಾರ್ಧಿಯನೀಸುವೆಂ ಕವಿ
ವ್ಯಾಸನೆನೆಂಬ ಗರ್ವಮೆನಗಿಲ್ಲ ಗುಣಾರ್ಣವನೊಳ್ಪು ಮನ್ನನೋ ।
ವಾಸಮನೆಯ್ದೆ ಪೇಳ್ವೆನದಲ್ಲದೆ ಗರ್ವಮೆ ದೋಷಮಟ್ಟಿಗಂ
ದೋಷಮೆ ಕಾಣೆನೆನ್ನಲಿವ ಮಾಳ್ಕೆಯೆ ಪೇಳ್ವೆನಿದಾವ ದೋಷಮೋ ॥

www.ijcrt.org © 2024 IJCRT | Volume 12, Issue 2 February 2024 | ISSN: 2320-2882

ನಾನು ವ್ಯಾಸಮುನೀಂದ್ರರ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಾವ್ಯವೆಂಬ ಅಮೃತ ಸಾಗರವನ್ನು ಈಜುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಕವಿ ... ಮಾತ್ರ ನನಗಿಲ್ಲ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ವಿಧಿತವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಂಥಹದ್ದು ... ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಸಂವೇದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಹುಪಾಲನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಪಡಿಸುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ಪಂಪ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಕಾರಣ ಕಾವ್ಯ ಜನಾದರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಗುಣಾರ್ಣವನಾದ ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಸತ್ಸ್ವಭಾವವು ನನ್ನ ಮನೋಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರೀತಿಪ್ರದರ್ಶನವು ದೋಷವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನನಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವಿದೆ? ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಹಂಕಾರ ಖಂಡನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಮಹರ್ಷಿ ವ್ಯಾಸರ ವಚನ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಮಹಾಭಾರತದವನ್ನು ಈಜಿ ದಾಟುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಸನೇ ಎನ್ನುವ ಗರ್ವ ಎನಗಿಲ್ಲ. ಎಂದು ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲರ ಧರ್ಮ, ಕಾವ್ಯ ಧರ್ಮಗಳು ಅವರು ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಪಂಪ ಮೊದಲಿಗನಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ.

ಆದಿಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದ ಪಂಪನನ್ನು ಅರಿಕೇಸರಿ ಗುರುತಿಸಿ ಕರೆದು ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದು ರಾಜಾಶ್ರಯವನ್ನು ನೀಡಿದನು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 942 ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪ ಅರಿಕೇಸರಿ ರಾಜನನ್ನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಿ ಪಂಪ ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದನು. ಅರಿಕೇಸರಿಗೆ "ಗುಣಾರ್ಣವ" ಎಂಬ ಬಿರುದಿತ್ತು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪಂಪನಿಗೆ "ಕವಿತಾ ಗುಣಾರ್ಣವ" ಎಂಬ ಬಿರುದು ಸಿಕ್ಕಿತು.

"ಪಂಪ ಕರ್ಣನ ಕುರಿತು ಆಡಿದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಪಂಪ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟ್ಟಘಟ್ಟಲೂ ಉನ್ನತಿಕೆ, ಔದಾರ್ಯಗಳನ್ನೇ ಮೆರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ಣನ ನಿಜವಾದ ಗುಣಾತಿಶಯನ್ನು ಕವಿ ನಿರ್ದುಷ್ಟ ಮನದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ".

ಚಂ॥ ನೆನೆಯದಿರಣ್ಣ ಭಾರತದೊಳಿಂ ಪೆಱರಾರುಮನೊಂದೆ ಚಿತ್ತದಿಂ
ನೆನೆವೊಡೆ ಕರ್ಣನಂ ನೆನೆಯ ಕರ್ಣನೊಳಾರ್ ದೊರೆ ಕರ್ಣನೇಱು ಕ ।
ರ್ಣನ ಕಡು ನನ್ನಿ ಕರ್ಣನಳವಂಕದ ಕರ್ಣನ ಚಾಗಮೆಂದು ಕ
ರ್ಣನ ಪಡೆಮಾತಿನೊಳ್ ಪುದಿದು ಕರ್ಣರಸಾಯನಮಲ್ತೆ ಭಾರತಂ ॥ ॥
ವ॥ ಅಂತು ರಿಪುಕುರಂಗಕಂಠೀರವನ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ವೈಕರ್ತನಂ ಸಾಯಲೊಡಂ,
ಮೇಲುದಂ ಬೀಸಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದಾರ್ವ ಪಾಂಡವಪತಾಕಿನಿಯೊಳ್–

ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಉನ್ನತಗೊಳಿಸುವ ಬಗೆ ಅದ್ಭುತಗೊಂಡಿದೆ. ಆತನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಮಾರುಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಪಾಂಡವರು ಐದು ಒಬ್ಬಳು ಕುಂತಿ ಆರು ಅಂದರೆ ಯಾರನ್ನು ಎನ್ನುವ ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಕರ್ಣನಿಗೆ ಸರಿದೊರೆ ಭಾರತ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದಾರಯೇ? ಆತನ 'ಸತ್ಯದ, ತ್ಯಾಗದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಭಾರತ ಕಾವ್ಯವು ಕರ್ಣರಸಾಯನವಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯದ ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ರಸವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅದು ಪಂಪನಿಂದಲೆ. ಮಹಾದಾನಿಯಾದ ಕರ್ಣನನ್ನು ನೆನೆಯುವುದೆಂದರೆ ಮಾನವರು ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೇ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾವ್ಯ ಮಧುರವಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಕರ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಚರಮ ಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡಿ ಪಂಪ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ರೀತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ

ಭಾರತ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಂಪ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಲೋಕಮಾಜೆ ಸಲ್ಲುವಂತೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪಂಪನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಾತ್ರಗಳು ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದವು ಮನುಷ್ಯತ್ವ, ದೈವತ್ವದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ಣನ ಹಾಗೂ ದುರ್ಯೋಧನನ ಪಾತ್ರಗಳು ದುರಂತತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಭಾರತದ ಒಂದು ಪದ್ಯ ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

College & T.P. Science SANKESHWAR

" ಚಲದೊಳ್ ದುರ್ಯೋಧನಂ ನನ್ನಿಯೊಳಿನತನಯಂ ಗಂಡಿನೊಳ್
ಭೀಮಸೇನಂ
ಬಲದೊಳ್ ಮದ್ರೇಶನತ್ಯುನ್ನತಿಯೊಳಮರಸಿಂಧೂದ್ಭವಂ ಚಾಪವಿದ್ಯಾ ।
ಬಲದೊಳ್ ಕುಂಭೋದ್ಭವಂ ಸಾಹಸದ ಮಹಿಮೆಯೊಳ್ ಫಲ್ಗುಣಂ
ಧರ್ಮದೊಳ್ ನಿ
ರ್ಮಲ ಚಿತ್ತಂ ಧರ್ಮಪುತ್ರಂ ಮಿಗಿಲಿವರ್ಗಳಿನೀ ಭಾರತಂ ಲೋಕಪೂಜ್ಯಂ ॥ 64 ॥

ಚಲದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನೂ, ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನೂ, ಪೌರುಷದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನನೂ, ಬಲದಲ್ಲಿ ಶಲ್ಯನೂ, ಗುಣೌನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ಭೀಷ್ಮನೂ, ಚಾಪವಿದ್ಯಾಕೌಶಲದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯನೂ ಸಾಹಸದ ಮಹಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನೂ ,ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ಧರ್ಮರಾಯನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರು. ಇವರಿಂದ ಭಾರತವು ಲೋಕಪೂಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ಭಾರತವೆಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದೊಂದು ಲೌಕಿಕ ಕಾವ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಪಾತ್ರಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಕರ್ಣ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಾಯುವವರೆಗೆ ಶೂದ್ರತ್ವವನ್ನು, ದುಃಖವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಕರ್ಣ ಸಾಹಸದ, ತ್ಯಾಗದ, ಸತ್ಯದ ಸೌಜನ್ಯದ ಶೀಲ, ಚಲ,ಚಾಗ,ವಿನಯತೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ಣ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಪಂಪ ಈ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವೆಲ್ಲವು ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವೆನಿಸಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಆಶೆ ಆಮಿಷಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗದೆ ತನ್ನ ಉದಾರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಾತ ಕರ್ಣ. "ನನ್ನಿ ಎಂದರೆ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಭಾವ. ಕವಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಆತನ ದಾನ ಗುಣಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನಿ ಗುಣವೇ ಹೆಚ್ಚು ಮನಬಂದಂತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಆತ ನನ್ನಿಯ ಈ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿದ್ದಾನೆ."3

"ಚಲಮುಂ ಚಾಗಮುಮಳವುಂ
ಕಲಿತನಮುಂ ಕುಲಮುಮೀಗಳೆನ್ನಯ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ।
ನೆಲಸಿದುವು ನಿಮ್ಮ ಕರುಣಾ
ಬಲದಿಂ ನೀವೆನ್ನನಿಂದು ಮಗನೆಂದುದಱಿಂ ॥ 80 ॥

ನೀವು ತಮ್ಮ ಕರುಣೆಯ ಬಲದಿಂದ ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಮಗನೆಂದು ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ನನಗೆ ಛಲವೂ ತ್ಯಾಗವೂ ಮೇಲ್ಮೆಯೂ ಪರಾಕ್ರಮವೂ ಕುಲವೂ ನನ್ನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದುವು. ಕರ್ಣನ ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದಿವ್ಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸಾತ್ವಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದಾನೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಹೆತ್ತ ಮಗು ಬೆಳೆದು ಅವನ ಮಧ್ಯಮ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಆವನ ಎದುರಿಗೆ ಎಂದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರದ ತಾಯಿ ಬೆಳೆದ ಮಗನ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಪಿತನಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಕರ್ಣ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಹೊಂದದೇ ಅವಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವದಿಂದ ತಾಯಿಯೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಯಮವನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಾನೆ. ಕುಂತಿ ತನ್ನ ಮಗನ ಎದುರಿಗೆ ಮಗನೇ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಚಲ,ತ್ಯಾಗ, ಪರಾಕ್ರಮ ,ಶೌರ್ಯದ ಗುಣಗಳು ಬಂದವು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ.

ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕರ್ಣನ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಚರ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಣ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರ ಒಂದು ದುರಂತ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಪಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಶೂದ್ರತ್ವವನ್ನು ದುಃಖವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣನೆಂದು ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದ ಕರ್ಣ, ಸಾಹಸದ, ತ್ಯಾಗದ ಸತ್ಯದ ಸೌಜನ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅಂತೆಯೇ ಮಹಾದಾನಿ, ಕಾರುಣ್ಯಗಂಗೆಯ ಗುಣಗಳಿಂದ ಪಂಪ ಕವಿ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು.

"ನನ್ನಿಯೊಳಿನಿಯತನಮಂ

ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವು ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ನೆನೆಯಿರಿ ಎಂದು ಸಾರಿದಂತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪರಹಿತಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕರ್ಣನು ಜೀವ ಎತ್ತಿದಂತಿದೆ. ಕುಂತಿ ದುರ್ವಾಸ ಮುನಿಗಳ ಮಂತ್ರಗಳ ವರದಿಂದ ಮೊದಲನೇ ಮಂತ್ರದಿಂದ ರವಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕರ್ಣನನ್ನು ಪಡೆದು ನಂತರ ಆ ಹಸಿಗೂಸನ್ನು ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟು, ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಅಂದಿನಿಂದ ಕರ್ಣನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನಾಥ ಪ್ರಪಂಚ ಶುರುವಾಯಿತು. ನಂತರ ಯಾವುದೋ ಬೆಸ್ತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಬೆಳೆದು ಅಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರತ್ವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಶೂದ್ರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಕರ್ಣನು ಗುಣಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಹೋದಾಗಲೂ ಜಾತಿಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ಗುರುಗಳಿಂದ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತನಾದದ್ದು, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಜಾತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಶಾಪದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಾನೆ. ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂತವೇ ಸರಿ.

ಕೃಷ್ಣನು ಕರ್ಣನ ಜನ್ಮರಹಸ್ಯ ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ದುರ್ಯೋಧನನ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪಕಾರವನ್ನೆಸಗಿ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚರು ಎಂಬಂತೆ ಕರ್ಣನು ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನೇನೋ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ. ಹೇಳಿದ ಕೃಷ್ಣನ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ತಿಯಾಯಿತು. ಕರ್ಣನ ಹೃದಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಭೇದಿಸಿದ ದುರ್ಯೋಧನ-ಕರ್ಣನ ಸ್ನೇಹದಲ್ಲಿ ಒಡಕನ್ನುಂಟು ಮೂಡಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರ್ಣ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗಿ ಬಸವಳಿದನು. ಸೋದರ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರೀತಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸ್ನೇಹ ಎರಡರ ನಡುವೆ. ಸಿಲುಕಿದ ಕರ್ಣನ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಅಡಕತ್ತರಿಯ ನಡುವೆ ಸಿಲುಕಿದ ಅಡಿಕೆ ತರವಾಗಿದೆ. ತರವಾಗಿದೆ. ಮಾನಸಿಕಯಾತನೆ ಪಡುತ್ತಾ. ದೀರ್ಘ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ಓದುಗರ ಮನ ಮಿಡಿಯುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ.

ಈ ರೀತಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಾಗಿ ಕರ್ಣನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕದಡಿಸಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕುಂತಿಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಭೇಟಿಮಾಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅವನ ಹೃದಯವನ್ನು ಕದಡುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ಮಾಡಿರುವನು. ಒಂದು ದಿನ ರವಿವಾರ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಕರ್ಣನು ಬಂದಾಗ ಕುಂತಿಯು ಗಂಗಾ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾಳೆ. ಸೂರ್ಯನೇ ಸ್ವತಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ದಾನಶೂರನೆನಿಸಿದ ಕರ್ಣನು ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ತಾಯಿಗೆ ಗೌರವ ತೋರಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನದಿಂದ ಜನ್ಮ ಪಾವನವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ಕುರುಪತಿಗಿಲ್ಲ ದ್ವೈಬಲಮ್ ಅಜಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಲೆಗೆಯ್ವರಾಗುಳಂ

ತಾಯಿ ಮಡಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ತಾನು ನಡೆಯುವ ನೇರ ದಾರಿಯನ್ನುಳಿದು, ಒಡೆಯನ ಋಣವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖದ ಯಾವ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಕರ್ಣನೆ ಕುಂತಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬೆಸ್ತರವನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಲೇ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗುಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಮಗನೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಗುಣವನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಗುಣದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕರ್ಣನ ದೃಢ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವನ ಗಂಭೀರ ಪಾತ್ರ ಹಿತಮಿತ ಮಾತುಗಳು ಸ್ನೇಹ, ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತಿಗಳ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಎಲ್ಲ ಸೆಳೆತಗಳೊಳಗೆ ಆಹುತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಧಾರ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಕರ್ಣ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಯುದ್ಧದವರೆಗಿನ ಆತನ ಪಯಣ ಬಹಳಷ್ಟು ಕರುಣಾಜನಕವಾಗಿದೆ.ಆದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದುರಂತ ನಾಯಕನಾದ ಕರ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ಪಂಪ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

© 2024 IJCRT | Volume 12, Issue 2 February 2024 | ISSN : 2320-2882

1)ಪಂಪ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ-ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ
2)ಪಂಪ ಭಾರತ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ -ಡಾ. ಶಾಂತಿನಾಥ ದಿಬ್ಬದ
3. ಮಾನವೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳು-ಡಾ. ಗುರುಪಾದ ಮರಿಗುದ್ದಿ
4) ಹಳಗನ್ನಡ ಓದುತ್ತ ಓದುತ್ತ ಡಾ. ವಿಜಯಕುಮಾರ ಎಸ್ ಕಟಗಿಹಳ್ಳಿಮಠ,

S.S. Arts College & T.P. Science Institute SANKESHWAR 591313

Attested with Original
PRINCIPAL
S.S.Arts College & T.P.Science Institute
SANKESHWAR

Akshara Multidisciplinary Research Journal

Peer-Reviewed & Refereed International Research Journal

October- December2023

Volume 04 Issue IV

Scientific Journal of Impact Factor (SJIF) Impact-5.67

Scientific Journal Impact Factor

TOGETHER WE REACH THE GOAL

International Impact Factor Services

IIFS

International Society for Research Activity (ISRA)
Journal-Impact-Factor (JIF)

ISRA JIF

Digital Online Identifier-Database System

Akshara Publication
Plot No 143 Professors colony,
Near Biyani School, Jamner Road, Bhusawal Dist Jalgaon Maharashtra 425201

AMRJ
E- ISSN 2582-5429
Akshara Multidisciplinary Research Journal
Single Blind Peer Reviewed & Referred International Research Journal
October- December 2023 Volume 04 Issue IV
SJIF Impact- 5.67

Index

Sr.No	Title of the Paper	Author's Name	Pg No
1	Fostering Peace through Value Education : A perspective in teacher education	Dr. Asha P Pathrose	05
2	Search for Identity in the Novels of Abdulrazak Gurnah	Dr Abhay Madhukarrao Patil	12
3	Study of Digitization and Quality of Life in India	Dr. Mritunjay Kumar Mishra	17
4	Obesity And Stress : A Statistical Analysis	Anjali Yadav Prof. Jyoti Tiwari	25
5	2020 : NEP Empowered teacher	Anju	29
6	'Contribution of Management Thinkers'	Mrs. Yamini P. Galapure	32
7	Effective implementation of National Education Policy – 2020 : Academic Bank of Credit (ABC ID)	Dr. Jayshree C. Salunkhe	34
8	Importance of Language and Multilingualism : NEP-2020	Dr. Archana Ramesh Wisave	38
9	ग्रामीण युवा सशक्तीकरण एवं दीन दयाल उपाध्याय ग्रामीण कौशल योजना: एक अन्त: क्रियात्मक अध्ययन	प्रो. डॉ.अनूप कुमार सिंह बीरेन्द्र सिंह	42
10	हिंदी भाषा के विकास में अनुवाद की उपयोगिता	डॉ.सोनकांबले अरुण अशोक	50
11	असुर जनजाति की त्रासदी – 'ग्लोबल गांव के देवता'	डॉ. पी. व्ही. गाडवी	54
12	कालजयी रचना दुष्यंतकुमार कृत उपन्यास 'आँगन में एक वृक्ष'	प्रा.डॉ.रविंद्र आर.खरे	56
13	जीवन एक कुरुक्षेत्र	डॉ. स्मृति कुमारी सिंह	59
14	21 वीं सदी के हिंदी भाषा पर आधुनिक तकनीक का प्रभाव	प्रा. स्नेहलता गौतम कांबले	62
15	मीडिया की विश्वसनीयता पर उठते सवाल	डॉ. संजीव कुमार विश्वकर्मा	65
16	'यमुना के बागी बेटे' उपन्यास की रचनात्मक पीठिका	ऐपिन सिंह	70
17	इक्कीसवीं सदी के हिंदी उपन्यासो में असंगठित क्षेत्र के कामगार मजदूरों के समाजिक यथार्थ का चित्रण	विश्वंभर प्रसाद डॉ. बद्री दत्त मिश्र	74
18	भारतीय स्वतंत्रता संग्राम में कवि रामप्रसाद बिस्मिल का योगदान	डॉ.कोमलकुमार परदेशी	77
19	संघर्षरत विश्व व्यवस्था: समाधान के दार्शनिक यथार्थवादी उपाय एवं भारतीय दृष्टि	फणीन्द्र किशोर	81
20	सुब्रह्मण्य भारती: एक चिंतन	विश्वजीत सिंह	86
21	प्रकृति की रक्षा में गुरु जंभेश्वर के स्वर	कुलदीप	89
22	डॉ. भीम राव अम्बेडकर : शिक्षा दर्शन	श्रीमती मोनिका	93
23	गुजराती भाषा का अनूदित उपन्यास – उपरवास कथात्रयी : स्थिति और गति	प्रा.डॉ.पूनम त्रिवेदी	96
24	राष्ट्रीय शिक्षा नीति -2020	प्रा.डॉ. सी.जी. कडेकर	100
25	भूमण्डलीकरण और हिन्दी साहित्य	डॉ. जयंतिलाल. बी.बारीस	103
26	हिंदी साहित्य की 'वाद' संपदा – प्रगतिवाद	डॉ. मनोज एन. पाटील	109
27	लोकगाथाओं की उत्पत्ति एवं विकास	डॉ. विमुखभाई यु. पटेल	112

E- ISSN 2582-5429

AMRJ

Akshara Multidisciplinary Research Journal

Single Blind Peer Reviewed & Refereed International Research Journal

October- December 2023 Volume 04 Issue IV SJIF Impact- 5.67

11

असुर जनजाति की त्रासदी – 'ग्लोबल गांव के देवता'

डॉ. पी. व्ही. गाडवी

सह प्राध्यापक, हिंदी विभागाध्यक्ष,

एस.एस.आर्ट्स कॉलेज ॲण्ड टी.पी.सायन्स इन्स्टिट्यूट, संकेश्वर. जिला बेळगावी

'ग्लोबल गांव के देवता' रणेंद्र का यह उपन्यास सन 2009 मे प्रकाशित हुआ। यह एक ऐसा उपन्यास है जिसमें भारत के विशेष रुप से झारखंड के एक आदिवासी समुदाय का अपने अस्तित्व, आत्मसम्मान, और अस्मिता की रक्षा के लिए लंबे संघर्ष और लगातार मिटते जाने की प्रक्रिया का संवेदनशील चित्रण है। झारखंड के आदिवासी समाज उससे भी खासकर 'असुर' समुदाय को केंद्र मे रखकर लिखा गया एक ऐसा उपन्यास है जो असुर जनजाति के सदियों पुराने इतिहास को तथा लोक प्रचलित धारणाओं को खंडित करता है।

प्रस्तुत उपन्यास की कथावस्तु काफी प्रदीर्घ है। झारखंड जैसे आदिवासी बहुल इलाखे की आदिवासियों की मूल निवासियों के आत्मा की आवाज दर्शाती है। इस उपन्यास के माध्यम से असुर आदिवासियों का जो इतिहास पाठकों के सामने आता है, वह अपने जंगल, जमीन और जीवन को आक्रमणकारियों से बचाने के लिए आदिवासियों के कठीन, घातक और कई हजार वर्ष लंबे संघर्ष का इतिहास है। इसमें ग्लोबल गांव के दो देवताओं का उल्लेख है। पहला है विदेशी वेदांग, ग्लोबल गाँव का बडा देवता कंपनी है विदेशी, पर नाम है देशी। दुसरा देवता है टाटा, जिसने असुरों के लोहा गलाने और औजार बनाने के हुनर का अंत कर दिया है। इसलिए असुर मानते है कि टाटा कंपनी ने उनका जो विनाश किया है वह असुर जाति के पूरे इतिहास की सबसे बडी हार है। यद्यपि इस उपन्यास के कथा के केंद्र में झारखंड के निकट क्षेत्र के असुर समुदाय का जीवन है लेकिन उपन्यासकार यह जानता है कि जब से भारत में पूंजीवाद एवं भूमंडलीकरण आया है तब से पूरे देश के आदिवासी समुदायों का सबकुछ उनकी प्रकृति, संस्कृति और जिंदगी खतरे में है इसलिए वे सभी आत्मरक्षा के लिए लड रहे है। भूमंडलीकरण के दौर में अपने आपको विकसित करने की धुन में कई ठेकेदारों के द्वारा आदिवासियों जैसे पिछडे समूह को उनकी संस्कृति को मिटाने की भरसक कोशिश की जा रही है। इसके परिणाम स्वरूप आज 'ग्लोबल गांव के देवता' पूरी तैयारी के साथ उनके अस्तित्व को मिटाने की जी जान से कोशिश कर रहें है। उपन्यास कथावाचक शिक्षक पद पर नियुक्त होकर झारखंड के किसी एक पहाड के ऊपर जंगल के बीचों बीच बसे भैरोपाट में आता है। यहाँ पर बॉक्साईड की बडी बडी खदाने है। वहाँ होलियों में आपसी लडाई हमेशा होती रहती है। अंबा टोली गांव के प्रधान का बडा बेटा लालचन असुर नायक के कमरे में खून से लथपथ लुढक जाता है। कथानायक और रुमझुम दा का परिचय वही होता है। लालचन असुर और रुमझुम दोनों आदिवासी असुर जाति के है। इन आदिवासी लोगों से खदान मालिक सूक्ष्म मूल्य देकर उसके बदले में उनकी किमती जमीन पर कब्जा करके उन्हे निष्कासित करते है। इसलिए लालचन और रुमझुम पूरे समाज का प्रतिनिधित्व करते हुए विद्रोह की आवाज उठाते है।

उपन्यासकार ने आदिवासियों के जीवन यथार्थ को बडी समर्थता से और समग्रता से चित्रित किया है। साथ ही प्रचलित और प्रमाणित मिथकों के प्रभाव से मुक्त होकर आदिवासियों के जीवन इतिहास को व्यक्त करता है। उपन्यास की कथावस्तु प्रदीर्घ है और विविध उपभागों में समाहित है। उपन्यासकार ने आदिवासी सभ्यता, संस्कृति और संघर्ष को सशक्त वाणी देने की भरसक कोशिश की है। पूरा उपन्यास पात्रों के माध्यम से उपन्यास का कथ्य संप्रेषित करने में सफल हुआ है। पात्रों के माध्यम से ही उपन्यासकार ने उपन्यास को एक आंचलिक तेज धार प्रदान की है। उक्त उपन्यास मे असुरों की त्रासदी अत्यंत गहनता से चित्रित हुई है। लंगट बाबा शिवदास शिवभक्त बनकर असुरों का हर तरीके से शोषण करता रहता है। ऐसे कुकर्मी ढोंगी बाबा के प्रति असुरों का मन घृणा से भरा हुआ है। विजयी नस्लों के प्रतिनिधि गोनू सिंह उर्फ गणेश्वर सिंह ने असुरों की काफी जमीन पर हक जमा चुका है। जब असुर इसका जमकर विरोध करते है तो असुरों का मुखिया लालचन असुर को जबरन गिरफ्तारी करके कठोर शिक्षा देकर उसे प्रताडित करके एक समझौते के करार पर जबरन हस्ताक्षर करवा लेते है। जब वह वापस लौटकर आता है तो उसे अपने ही लोग बहिष्कृत करते है। अपनों से ही मिले इस व्यवहार से वह इतना दुखी होता है कि वह खुद से ही सवाल करते हुए कहता है "इससे तो अच्छा रहता कि पुलिस उन्हे गोली ही मार देती। यह कैसा मार रही थी कि अपने ही उनके दुश्मन हो गए।", असुरों पर अनादी काल से होते हुए अन्याय, अत्याचार का पूरा वास्तविक चित्रण कथानायक के शब्दों से ही इस प्रकार व्यक्त हुआ है – "यह केवल एक लालचन दा के हत्या का सवाल नहीं था और न किसी असुर पर पहली बार या आखिरी बार आक्रमण हुआ था। न यह पहली बार

E- ISSN 2582-5429
AMRJ
Akshara Multidisciplinary Research Journal
Single Blind Peer Reviewed & Refereed International Research Journal
October- December 2023 Volume 04 Issue IV SJIF Impact- 5.67

जमीन के टुकडे लिए हत्या हुई थी। यह हजारों साल से चल रहे घोषित-अघोषित युद्ध की नवीनतम कडी मात्र था। फटे सिर ने हमारी काल और देश की समझ को गडबडा दिया था। समझ में नहीं आ रहा था कि हम वैदिक काल में है कि इक्कीसवी सदी में। वर्तमान-अतीत में-उलझता जा रहा था...... यह क्या था जिसके कारण एक समुदाय बहुसंख्यक समुदाय के लिए 'अन्य' में तब्दील हो गया। हम से अलग 'अन्य' एक शत्रु। चूंकि उसके जीवनयापन का तरीका हम से भिन्न था। इसलिए वह हत्या के योग्य कैसे हो गया। आग की खोज, धातुओं की खोज, धातु पिघलने कि कला किन्हीं को इतनी बुरी क्यों लगी कि इस कारीगर जाति का बार बार आक्रमणों में नष्ट होने और पीछे हटने के लिए मजबूर होना पडा।,[2]" कथानायक के इन शब्दों में ही असुरों की लंबी त्रासदी का ब्योरा अभिव्यक्त हुआ है।

सारांश रुप में यही कहा जा सकता है कि प्रस्तुत उपन्यास में झारखंड के एक आदिवासी बहुल इलाखे में व्याप्त असुर और स्थापित अर्थव्यवस्था के पोशिंदो के बीच पनपते संघर्ष का वर्णन किया है। पूरा वर्णन आदिवासी संस्कृति और बोलचाल की भाषा, प्रकृती का वर्णन, वेषभूषा, रहन-सहन, बोलने का ढंग अत्यंत मार्मिकता से चित्रित है जिससे उपन्यास का अंतरंग सहजता से विकसित हुआ है। असुर या आदिवासी समुदाय अपने जंगल, जमीन, खेत-खलिहान, बस्ती और जीवन को आक्रमणकारियों से बचाने के लिए लंबे संघर्ष का इतिहास प्रस्तुत करती है। जंगल मे स्थित बडे बडे खदानें खरीदने, खरीदकर देशी विदेशी कंपनियों ने आदिवासियों के मूल निवासी लोगों को ही जमीन उनकी पारंपारिक अर्थार्जन व्यवस्था पर आँच लायी जिसके कारण उनका अभावग्रस्त जीवन शोचनीय बना। साथ ही अपनी संस्कृति और अस्तित्व को बरकरार रखने के लिए उन्हें काफी संघर्ष करना पडता है। एकतरफ मुट्ठी दो मुट्ठी भर असुर लोग और पूरा प्रशासन एकतरफ, सारी अर्थव्यवस्था में भ्रष्टाचार, इन्सानियत का खात्मा, नेताओं का भ्रष्ट शासन, मुकादम की गुंडागर्दी, ऐय्याशी आदि सारे मुद्दों पर गहरी नजर डालते हुए उपन्यासकार ने उपन्यास को गहरी अर्थवत्ता और संवेदना प्रस्तुत की है। तथा इसकी प्रस्तुति ही इस उपन्यास का मूल उद्देश्य है।

संदर्भ :

1) रणेंद्र, 'ग्लोबल गाँव के देवता' – भारतीय ज्ञानपीठ प्रकाशन, नई दिल्ली, पृष्ठ संख्या 11.
2) संपादक रविन्द्र कालिया - 'नया ज्ञानोदय' – (मासिक, साहित्यिक पत्रिका) अगस्त – 2008.-
रणेंद्र – 'लालचन असुर और ग्लोबल गाँव के देवता' भारतीय ज्ञानपीठ प्रकाशन, नई दिल्ली, पृष्ठ संख्या 97.

S. S. Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

Arts College & T. P. Science, SANKESHWAR 591313

IMPACT FACTOR 6.70

ISSN 2231-6671

International Registered & Recognized
Research Journal Related to Higher Education for all Subjects

HI-TECH RESEARCH ANALYSIS

UGC APPROVED & PEER REVIEWED RESEARCH JOURNAL

Issue : XXVII, Vol. - II
Year - XIV, (Half Yearly)
Aug. 2023 To Jan. 2024

Editorial Office :
'Gyandev-Parvati',
R-9/139/6-A-1,
Near Vishal School,
LIC Colony,
Pragati Nagar, Latur
Dist. Latur - 413531.
(Maharashtra), India.

Contact : 02382 - 241913
09423346913 / 09503814000
07276305000 / 09637935252

Website
www.irasg.com

E-mail :
interlinkresearch@rediffmail.com
visiongroup1994@gmail.com
mbkamble2010@gmail.com

Published by :
JYOTICHANDRA PUBLICATION
Latur, Dist. Latur - 413531 (M.S.)India

Price : ₹ 200/-

CHIEF EDITOR

Dr. Balaji G. Kamble
Research Guide & Head, Dept. of Economics,
Dr. Babasaheb Ambedkar Mahavidyalaya,
Latur, Dist. Latur.(M.S.) (Mob. 09423346913)

EXECUTIVE EDITORS

Dr. B. M. Gore
Principal
Janvikas Mahavidyalaya,
Bansarola, Dist. Beed(M.S.)

Dr. Dileep S. Arjune
Professor & Head, Dept. of Economics
J. E. S. College,
Jalna, Dist. Jalna(M.S.)

Scott. A. Venezia
Director, School of Business,
Ensenada Campus,
California, (U.S.A.)

Dr. U. Takataka Mine
Tokiyo (Japan)

Bhujang R. Bobade
Director Manuscript Dept.,
D. A. & C. Research Institute,
Malakpet, Hyderabad. (A.P.)

Dr. Nilam Chhangani
Head, Dept. of Economics,
SKNG Mahavidyalaya,
Karang Lad, Dist. Washim(M.S.)

DEPUTY-EDITOR

Dr. Murlidhar A. Lahade
Dept. of Hindi,
Janvikas Mahavidyalaya,
Bansarola, Dist. Beed(M.S)

Dr. S.B. Wadekar
Dept. of Dairy Science,
Adarsh College,
Hingoli, Dist. Hingoli.(M.S.)

Dr. Balaji S. Bhure
Dept. of Hindi,
Shivjagruti College, ,
Nalegaon, Dist. Latur.(M.S.)

Dr. Shivaji Vaidya
Dept. of Hindi,
B. Raghunath College,
Parbhani , Dist. Parbhani.(M.S.)

CO-EDITORS

Dr. V. R. Gawhale
Head, Dept. of Commerce,
G. S. College,
Khamgaon, Dist. Buldana (M.S.)

Dr. Shyam Khandare
Dept. of Sociology
Gondawana University
Gadchiroli, Dist. Gadchiroli (M.S.)

Ghansham S. Baviskar
Dept. of English,
RNC & NSC College,
Nasik, Dist. Nasik.(M.S.)

Dr. Balasaheb Patil
Head, Dept. of Economics
C. K. Thakur College,
Panvel, Dist. Raigad (M.S.)

Issue : XXVII, Vol. II
HI-TECH RESEARCH ANALYSIS
IMPACT FACTOR 6.70
ISSN 2231- 6671
Aug. 2023 To Jan. 2024

S. S. Arts College A.J.P. Science Sankeshwar 591313

INDEX

Sr. No	Title for Research Paper	Page No
1	Analysis of the soil Properties of an industrial Area in Hyderabad **Prasad Kadam**	1
2	Adaptation of Shakespearean Plays in Bollywood Cinemas **Gajanan Uttamrao Zunjare**	8
3	A Critical Analysis of Demand of Separate State of Vidarbh in Maharashtra **Sunil Gaikwad**	13
4	An Analysis of New National Education Policy in Reference toTheAncient Indian Knowledge Tradition **Shailendra Kumar Singh**	20
5	National education policy 2020 - Life skills training for all round-development of students **Dr. Archana Patki**	27
6	नई शिक्षा नीति - 2020 **डॉ. पी. व्ही. गाडवी**	38
7	साम्प्रदायिकता पर पं. जवाहर लाल नेहरू जी के विचार - एक मूल्यांकन **डॉ. नागेन्द्र नारायण तिवारी**	42
8	घरेलू हिंसा का बच्चों पर प्रभाव - नवागढ के परिपेक्ष में एक अध्ययन **अन्नपूर्णा अग्रवाल, डॉ. अनिल कुमारी**	46
9	भारतातील डिजिटलायझेशन आणि महिला सक्षमीकरण **डॉ. अर्चना राजकुमार कांबळे (जगतकर)**	53
10	राजर्षी शाहू महाराजांचे स्त्री सबलीकरणामध्ये योगदान **डॉ. पांडुरंग किसनराव मगर**	59
11	राजर्षी शाहू महारजांचे शैक्षणिक कार्य **डॉ. बाळू आत्माराम कांबळे**	65

(4)

Arts College & T.P. Science
SANKESHWAR
591313

Issue - XXVII, Vol. II
HI-TECH RESEARCH ANALYSIS
IMPACT FACTOR 6.70
ISSN 2231-6671
Aug. 2023 To Jan. 2024

6

नई शिक्षा नीति - 2020

डॉ. पी. व्ही. गाढवी
प्राध्यापक, हिंदी विभागाध्यक्ष,
एस.एस.आर्ट्स कॉलेज अॅंड टी.पी.सायन्स इन्स्टिट्यूट,
संकेश्वर, जिला : बेळगावी.

Research Paper - Hindi

देश की शिक्षा नीति देश के विकास का मूल आधार मानी जाती है। शिक्षा एक ऐसा अस्त्र है, जिसे पूरी दुनिया को बदलने की शक्ति होती है। अतः इसी बात को मद्देनजर रखते हुए भारत में प्रधान मंत्री नरेंद्र मोदी के नेतृत्व में 29 जुलाई 2020 को नई शिक्षा नीति को पारित किया गया। इस नीति के तहत मानव संसाधन विकास मंत्रालय का नाम बदलकर शिक्षा मंत्रालय किया गया है। नई शिक्षा नीति के पहले शिक्षा मंत्री रमेश पोखरियाल है तथा अध्यक्ष के. कस्तूरीरंगन है। नई शिक्षा नीति की रचना करने का उद्देश्य स्पष्ट करते हुए के. कस्तूरीरंगन अपने नेतृत्व में यह स्पष्ट करते है की नई शिक्षा नीति शैक्षिक परिदृष्य को परिवर्तित कर देगी ताकि हम युवाओं को वर्तमान और भावी चुनौतियों का सामना करने के लिए तैयार कर सकेंगे। इस शिक्षा नीति में व्यापक शैक्षिक परिदृश्य के विभिन्न आयाम को शामिल करने की पूरी कोशिश की है। यह नीति सभी की पहुच, क्षमता, गुणवत्ता, वहनीयता एवं जवाबदेही जैसे मार्गदर्शी उद्देश्यों पर आधारित है। पूर्व प्राथमिक से लेकर उच्च शिक्षा तक हमने इस क्षेत्र को एक अविच्छिन्न निरंतरता में देखा है और साथ ही व्यापक परिदृश्य इससे जुडे अन्य क्षेत्रों को भी इसमें शामिल किया है। नई शिक्षा नीति के स्वरुप को समझते हुए के. कस्तूरीरंगन जी ने जो यह स्पष्टीकरण दिया है इससे यह बात दृष्टिगोचर होती है कि यह नीति प्रत्येक विद्यार्थी की क्षमता, उसके कौशल्य और गुणवत्ता को विकसित करेगी तथा युवा-पीढी को सक्षम बनाने का कार्य करेगी।

नई शिक्षा नीति को चार भागों और 27 अध्यायों में विभक्त किया गया है । इस शिक्षा नीति में 10+2 के फॉर्मेट को पूरी तरह खत्म कर दिया गया है । अब इसे 10+2 से बॉटकर 5+3+3+4 प्रारूप (फॉर्मेट) में ढाला गया है ।

Issue - XXVII, Vol. II
HI-TECH RESEARCH ANALYSIS
IMPACT FACTOR 6.70
ISSN 2231-6671
Aug. 2023 To Jan. 2024

(1) पूर्व प्राथमिक वर्ग (Foundation Stage) इसमें तीन वर्ष से आठ वर्ष तक के बच्चे शामिल होंगे/जिन्हें बुनियादी शिक्षा दी जाएगी ।

(2) प्राथमिक वर्ग (Pre Primary Stage) इस वर्ग में आठ से ग्यारह वर्ष के बालक तीसरी, चौथी तथा पाँचवी की पढाई करेंगे। इसमें प्रयोगों के द्वारा गणित, विज्ञान और कला की शिक्षा दी जाएगी ।

(3) माध्यमिक वर्ग (Middle Stage) इसमें ग्यारह से चौदह वर्ष के बालक छठी, सातवी तथा आठवीं कक्षाओं में अध्ययन के साथ ही कौशल विकास तथा स्थानीय हस्तकला का ज्ञान प्राप्त करेंगे ।

(4) सेकण्डरी वर्ग (Secondary Stage) इसमें कक्षा नौ से बारहवी तक की पढाई कराई जाएगी जिसमें विद्यार्थियों को अपनी इच्छा के अनुसार विषय चुनने की आजादी होगी। विद्यार्थी को बहुविषयक जानकारी दी जाएगी ।

उच्च शिक्षा को लेकर नई शिक्षा नीति के अंतर्गत यह तय किया गया है कि स्नातक स्तर चार वर्ष का होता। तकनीकी शिक्षा के साथ कला तथा मानविकी की पढाई भी कर सकेंगे। चिकित्सा, इंजीनियरिंग विधि की शिक्षा आवश्यकताओं के अनुरूप व्यवस्थित ढंग से दी जाएगी। तीन वर्ष के बाद भी डिग्री दे दी जाएगी। शोध, आदि को आवश्यकताओं के अनुसार बढावा दिया जाएगा।

नई शिक्षा नीति के इस प्रारुप के गठन को अवगत करने से नई शिक्षा नीति की कुछ प्रमुख विशेषताएँ इस प्रकार देखी जा सकती हैं :

- 2025 तक पूर्व प्राथमिक शिक्षा का सार्वभौमिकरण ।
- 2025 तक सभी के लिए मूलभूत साक्षरता / संख्यात्मकता लाना ।
- नया पाठ्यक्रम और शैक्षणिक संरचना करना ।
- देश के हर बच्चे के लिए समान और समावेशी शिक्षा का प्रारंभ करना ।
- उच्च शिक्षा में स्वायत्तता लाना ।
- व्यापक बहुसांस्कृतिक प्रदर्शन के साथ उदार शिक्षा पर बल देना ।
- व्यावसायिक शिक्षा का एकीकरण करना ।
- भारतीय भाषाओं का प्रचार करना ।

नई शिक्षा नीति की प्रमुख उद्देश्य तथा विशेषताओं को समझ लेने से इस शिक्षा नीति के कुछ प्रमुख प्रयोजन / उद्देश्य भी स्पष्ट होते है । जैसे -

- शिक्षा व्यवस्था को पारदर्शी बनाना ।
- बच्चों में बुनियादी साक्षरता एवं संख्यात्मक ज्ञान को बढाना ।

Issue - XXVII, Vol. II
Hi-TECH RESEARCH ANALYSIS
IMPACT FACTOR 6.70
ISSN 2231- 6671
Aug. 2023 To Jan. 2024

- प्रारंभ से ही व्यावसायिक शिक्षा का समावेश करना ।
- मुफ्त शिक्षा व्यवस्था मे निवेश (invest) करना ।
- गुणवत्ता पूर्ण शिक्षा व्यवस्था को विकसित करना ।
- अनुसंधान (Research) पर अधिक ध्यान देना ।
- एक साथ कई भाषाओं पर ध्यान केंद्रित करना ।
- बच्चों की सोच को सृजनशील बनाना ।
- मूल्यांकन (evaluation) पद्धती पर जोर देना ।
- शिक्षा में तकनीकी को बढावा देना ।
- शिक्षकों की गुणवत्ता का स्तर बढाने के लिए प्रावधान देना ।
- आत्मनिर्भर भारत का निर्माण करना ।
- बच्चों को अनुशासन सिखाना और सशक्तिकरण करना ।
- बच्चों को भारतीय संस्कृती से जोडना ।
- भारतीय शिक्षा व्यवस्था को वैश्विक स्तर पर पहुँचाना ।
- सामाजिक और आर्थिक रूप से वंचित समूह से संबंधित मेधावी छात्रों को वित्तिय सहायता प्रदान करना ।
- दिव्यांग बच्चों को प्रावधान देना ।

नई शिक्षा नीति की कुछ प्रमुख विशेषताएँ और उद्देश्यों को देखने से इसके लक्ष तक पहुंचने के लिए इस शिक्षा नीति की कुछ चुनौतियों को भी स्वीकृत करना होगा । जैसे -

- नई शिक्षा नीति को कार्यान्वित करने के लिए केंद्र और राज्यों के बीच सहयोग की आवश्यकता है ।
- नई शिक्षा नीति मे विदेशी विश्वविद्यालयों में प्रवेश मार्ग जो खुला किया गया है जिसके कारण अनेक शिक्षाविदों का मानना है कि विदेशी विश्वविद्यालयों के प्रवेश से भारतीय शिक्षा व्यवस्था मँहगी होने की आशंका है। इसके फलस्वरूप निम्न वर्ग के छात्रों के लिए उच्च शिक्षा प्राप्त करना चुनौतीपूर्ण हो सकता है ।
- नई शिक्षा नीति के सम्मुख यह भी एक चुनौती है कि भारत जैसे विशाल देश में यहाँ के शिक्षा जगत की विविधता के मद्देनजर किसी नई पहल को लागू करने में लंबे समय की प्रतिक्षा करनी पडेगी ।
- दक्षिण राज्यों का यह आरोप है कि "त्रि-भाषा सूत्र" से सरकार शिक्षा का सांस्कृतिकरण करने का प्रयास कर रही है ।
- वर्तमान में प्रारंभिक शिक्षा के क्षेत्र में कुशल शिक्षकों का अभाव है, ऐसे में राष्ट्रीय शिक्षा

S. S. Arts College & T. P. Science, Sankeshwar 591313

नीति 2020 के तहत प्रारंभिक शिक्षा हेतु की गई व्यवस्था को क्रियान्वयन में व्यावहारिक समस्याएँ भी है ।

- नई शिक्षा नीति के लक्ष्य को सफल बनाने के लिए शिक्षा के क्षेत्र में सार्वजनिक खर्च को जीडीपी के 6 प्रतिशत हिस्से तक ले जाना होगा यह भी एक कठिन चुनौती है ।

निष्कर्ष :

नई शिक्षा नीति की कुछ प्रमुख विशेषताएँ, उद्देश्य तथा चुनौतियों का अवलोकन करने के उपरान्त निष्कर्ष रूप में हम यह कह सकते है कि किसी भी नए उपक्रम का निर्माण करना और उसे पारित करना है तो कुछ चुनौतियों का निर्माण होना सहज और संभव है किंतु नई शिक्षा नीति सचमुच हर लिहाज से एक क्रांतिकारी दस्तावेज है। प्रस्तुत शिक्षा नीति सुविचारित शिक्षा व्यवस्था की दृष्टी से प्रारंभ की जा रही है। इस योजना की सफलता में गुणवत्ता पूर्ण शिक्षा और शिक्षित समाज की स्थापना होगी जिससे देश की उन्नति में एक महत्वपूर्ण योगदान होगा। अत: नई शिक्षा नीति को कार्यानित्य करके हमे अन्य विकसित देशों की सूची में अपने भारत देश को जोडकर शिक्षा व्यवस्था में गौरवान्वित बनाना होगा / तथा इसी सपने को साकार करने के लिए हमे नई शिक्षा नीति को स्वीकार करना होगा ।

संदर्भ :

1) समाचार पत्र-पत्रिकाएँ ।
2) विकिपीडिया ।
3) नई शिक्षा नीति 2020 ।

ISSN : 2320-0391

साहित्य और संस्कृति

सृजन ಸೃಜನ

हिंदी-कन्नड त्रैमासिक पत्रिका

ಹಿಂದಿ-ಕನ್ನಡ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ

Peer Reviewed Journal

अक्तूबर - दिसम्बर 2023

S. S. Arts College & T. P. Science Institute
SANKESHWAR
591313

ಪರಿವಿಡಿ

1.	इतिहास के पन्नों से गायब होती आदिवासियों की कथा : जो इतिहास में नहीं है	• डॉ.साहेब हुसैन जहागीरदार	1
2.	लावारिस बच्चों की दर्दनाक दास्ताँ : तलाश	• डॉ. एस. एस. तेरदाल	9
3.	वैश्वीकरण के प्रभाव में भारतीय समाज और संस्कृति	• डॉ. पी. व्ही. गाडवी	12
೧.	ಗುರುಚೆನ್ನವೀರರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸುವ ಭಕ್ತಿ ಬಿನ್ನಹದಂಡಕದ ಅವಲೋಕನ	• ಡಾ. ಆರ್. ವಿ. ಪಾಟೀಲ	೧೫
೨.	ಬಯಲಾಟಗಳು ದೇಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕ	• ಡಾ. ಬುಳ್ಳಣ್ಣವರ ಬಾಸೂಸಾಬ	೧೯
೩.	ಕರ್ನಾಟಕವಿಲೀಕರಣ ಚಳವಳಿ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ	• ಡಾ. ಕೆ. ಜಿ. ಚವಾಣ	೨೩
೪.	ಡಾ. ಕೆ.ಆರ್. ದುರ್ಗಾದಾಸರವರ ಸಂಪಾದನೆಕೃತಿಗಳ : ಅವಲೋಕನ	• ಡಾ. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿಡಿ. ಎಸ್.	೨೯
೫.	ನವಶೋಧಿತ ಮುರಗೋಡ ಶಾಸನ	• ಡಾ. ಕೆ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ	೩೪
೬.	ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಸಂದಗೌರವ...!!! (ನೈಜಘಟನೆ)	• ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ ಜಿ ಲಮಾಣಿ	೩೬
೭.	ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ	• ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಮಾಗಣಗೇರಿ	೪೧
೮.	ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮಹಾಸ್ವಾಮೀಜೀಯವರ ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ	• ಡಾ. ರೇವಣಸಿದ್ಧಪ್ಪ	೪೬
೯.	ಬಸವೇಶ್ವರರು, ನೀಲಾಂಬಿಕಾ, ಗಂಗಾಂಬಿಕಾ ಅವರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತುಜೀವನದ ಆದರ್ಶಗಳು	• ಡಾ. ರೆಹಮಾನಅಯ್. ಗೊರಜನಾಳ	೫೧

■■

(3)

S. Arts College & T. P. Sci... SANKHEDA

वैश्वीकरण के प्रभाव में भारतीय समाज और संस्कृति

• डॉ. पी. व्ही. गाडवी

संस्कृति और समाज का आपस में गहरा संबंध है । संस्कृति उसका एक अंश है । समाज व्यक्तियों का विशाल समूह है तो उस समूह की व्यवहार पद्धतिया, रीति-रिवाज, त्यौहार, खान-पान, वेश-भूषा, मान्यतायें, संस्कृति ज्ञान, नैतिकता, नियम, भाषा ही उस समाज की संस्कृति है । संस्कृति मनुष्य को एक विशिष्ट पद्धति से जीवन जीने के लिए मार्गदर्शित करती है । मनुष्य जिस परिवार तथा परिवेश में जीवनयापन करता है उसी संस्कृति को अपनाकर एक सभ्य नागरिक बनने की कोशिश करता है । इसका अर्थ ही यह है कि संस्कृति मानव को सुसंस्कृत बनाती है ।

संस्कृति गतिशील एवं परिवर्तनशील होती है । भारतीय संस्कृति तो विश्व की सबसे प्राचीन संस्कृति है जो लगभग पाच हजार वर्ष पुरानी है । विश्व की प्रथम और महान संस्कृति के रुप में भारतीय संस्कृति को माना जाता है । विविधता में एकता भारत देश की पहचान है । वास्तव में भारत दुनिया का एक ऐसा समाज है जिसमें सबसे अधिक धार्मिक तथा सांस्कृतिक विविधताए, विशेषाताए मौजूद है । हमारी राष्ट्रीय संस्कृति हमेशा हमे मानवीयता, एकता, बंधुभाव का पाठ पढाती रही है ।

किंतु संस्कृति जैसे गतिशील एवं परिवर्तनशील होती है इसके अनुसार कई कारणों से हमारे भारतीय समाज और संस्कृति में भी बडा परिवर्तन हो रहा है, उसमें से मुख्य कारण वैश्वीकरण या भूमंडलीकरण है । वैश्वीकरण दुनिया के इतिहास की एक बडी घटना है । संचार मीडिया, सोशल मीडिया, सूचना क्रान्ति, शिक्षा-व्यवस्था, आर्थिक, राजनीतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक प्रवाह वैश्विक स्तर पर बदलता जा रहा है । जिससे हमारी संस्कृति को भी सहजता से इन बातों से प्रभावित किया है । जिसके परिणामस्वरूप भारतीय समाज और संस्कृति के बुनियादि मूल्यबोध को ठेस पहुच रही है । जिसमें अराजकता, स्वार्थपरकता और निर्ममता की जड पनपते हुए दिखाई दे रही है । आर्थिक उन्नति और विकास के नाम पर हमारी सदियों पुरानी आदर्श संस्कृति का कहीं नाश हो रहा है । एक बात स्पष्ट है कि वैश्वीकरण को स्वीकारना अनिवार्य है किंतु उसका बाजारु रुप घातक है । उपभोग, उन्नति, विकास के नाम पर

रामाज को बाजार नहीं बनना चाहिए । नहीं तो मनुष्य के जीवन मे बाजार की वस्तुओं के अलावा और कुछ न रह जाए । वैश्वीकरण एक ही ढंग की संस्कृति का धूम मचा रहा है वह है अमरीकी संस्कृति । जिसका प्रभाव हमारे रामाज और संस्कृति पर गहराई से उतर रहा है । भारतीय सांस्कृतिक परिवेश बदलते जा रहे है । धीरे-धीरे अमरीकी संस्कृति भारतीय संस्कृति पर हावी होती जा रही है । राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक दृष्टि से हमारे समाज और संस्कृति काफी परिवर्तनशील और गतिशील बनती जा रही है । जिसके कई भयावह परिणाम दृष्टिगोचर हो रहे है ।

राजनीतिक दृष्टि से भी हम अपनी संस्कृति का बदला हुआ रुप देख रहे है । राजनीतिक लोग सांस्कृतिक, सुधार, स्वाधीनता और विकास में थोडासा भी रुचि न रखते हुए सिर्फ देश को लूटने का और अपनी स्वार्थपरकता पर केंद्रित हुए है । अब राजनीति नैतिकता, परिवर्तन की विचारधारा और जनता के महत्वपूर्ण मसलों को छोडकर वैश्वीकरण के बढते जाल में फस रही है । आज सत्ता के लिए सिध्दान्तों से किसी-न-किसी से भी रामझौता बढता जा रहा है । अतः राजनीति में ईमानदार एवं योग्य व्यक्तियों से भी बाहुबल और धनबल की संस्कृति पूरी तरह छा गई है ।

वैश्वीकरण के बढते प्रभाव से आर्थिक असमानताए भी निर्माण हुई है । जिसमे वर्ग-विभाजन बढता जा रहा है । एक वर्ग में वे लोग आते है जो अधिक पढे - लिखे है और उनका जीवन स्तर उच्च कोटि का है । दूसरे वर्ग मे वे लोग है जो कम पढे लिखे है अथवा पढ लिख ही नहीं पाए है । उनका जीवन मजदूरी पर ही निर्भर है । जिसके परिणामस्वरूप आर्थिक विषमता का फासला बढता जा रहा है ।

वैश्वीकरण के कारण दाम्पत्य संबधों पर भी आच आयी है । पती-पत्नी का समर्पण, त्याग और प्रेम ही दाम्पत्य संबधों कि नींव है किंतु पैसा, ओहदा, अहं के कारण उन संबधों को तोडकर रखा है । अब दाम्पत्य जीवन की रुपरेखा लिव-इन-रिलेशनशिप में बदल रही है । जब चाहे एक-दुसरे से जुडे रहो और जब चाहे उस रिश्ते से मुक्त हो जाओ यह दाम्पत्य जीवन का आधुनिक भयावह रूप सामने आ रहा है । आज वह उच्च शिक्षित लोगों में दाम्पत्य जीवन की सफलता का कोई भरोसा नही आसानी से तलाक या विवाह-विच्छेदन आम बात हो गई है । अतः भारतीय समाज की आदर्श विवाह प्रणाली नष्ट होती जा रही है ।

वैश्वीकरण का प्रभाव संस्कृति के अन्य पहलुलों पर भी सहजता से दिखाई दे रहा है । जैसे खान-पान, वेश-भूषा, त्यौहार, भाषा, संगीत, चलचित्र आदि । वर्तमान में मनुष्य का खान-पान भी वैश्विक होता रहा है । परंपरागत खान-पान पिछडते जा रहे है । भारतीय खान-पान एक तंदुरुस्त सेहत का मिसाल है लेकिन आज उन व्यंजनों को सेवन करने में हम शर्मिन्दगी महसूस कर रहे है । आज सेहतमंद भोजन की जगह पिझ्झा, बर्गर, सडविच, पेप्सी, कोको-कोला जैसे व्यंजनों ने ली है जिसे खाकर हम अपने आपको उच्चभ्रू समझ रहे है । परिणामतः आज भारतीय युवा पीढी कई गंभीर बिमारियोंका शिकार हो रही है।

ISSN : 2320-0391

College S.T.P. SANKESHWAR

भूमंडलीकरण का परिणाम हमारी वेश-भूषा पर भी हो रहा है । भारतीय वेश-भूषा में जो एक शालीनता और सादगी का संस्कार था उसकी जगह देह-प्रदर्शन और नग्नता ने लिया है । आज की स्त्री अर्धनग्न होकर बहुराष्ट्रीय कंपनियों के उत्पाद बेच रही है । उसके पहनावे में आधुनिकता के नाम पर अश्लीलता बढ़ती जा रही है । जिससे कामुकता का प्रदर्शन बढ़ता जा रहा है इसका अंजाम सांस्कृतिक उन्मूलन और सामाजिकता का रुत्बा ढल रहा है । आज सौंदर्य प्रसाधन से लेकर खाने पहनने की वस्तुओं के विज्ञापन में महिलाए अधिक दिख रही है।

भाषा अभिव्यक्ति का माध्यम है । भारत देश में कई भाषाओं का संगम है । हमारी भाषा, हमारे शब्द संस्कारों की पहचान है । वैश्वीकरण का भाषा पर भी आक्रमण हुआ है । आज की युवा - पीढ़ी बुजुर्गों के साथ अपने से बडों के प्रति कहीं भी सम्मानित भाषा का प्रयोग नहीं कर रही है । जिनके संस्कारों में कहीं कमीया हो रही है । बडों को सीधे नाम से पुकारा जा रहा है । उनके बोलचाल का ढंग, इसतरह हो रहा है कि वह हर उम्र के लोगों के साथ एक ही भाषा का प्रयोग कर रहे है । भाषा संस्कृति का एक महत्वपूर्ण अंग है । एक पीढी से दूसरी पीढी में सांस्कृतिक परंपराए भाषा के माध्यम से ही पहुंचती है। भाषा मूल्यों का आदान - प्रदान करती है । किंतु वैश्वीकरण के प्रभाव से हम अपनी भाषा या शब्दों के लिहाज खो रहे है । फिर से भाषा की संस्कृति को आघात पहुंच रहा है । भाषा में शालीनता तथा सादगी का अभाव दृष्टिगोचर हो रहा है ।

वैश्वीकरण के कारण आज हमारे त्यौहारों पर भी असर हो रहा है । परंपरागत त्यौहार जो हमारे समाज और संस्कृति की शान है उन त्यौहारों को मनाने के लिए हमारे पास समय नही किंतु अमरीकी संस्कृति के जाल में हम इतने फस गए है कि वैलंटिन डे, फ्रेंडशिप डे मनाने के लिए पूरे जोश से तैयारी करते है । यह सांस्कृतिक मूल्यों के बदलाव का ही उदाहरण और परिणाम है ।

साथ ही भूमंडलीकरण के प्रभाव का असर हमारे सांस्कृतिक जगत पर भी हो रहा है । पहले हमारे चलचित्र हमारी संस्कृतियों से, परंपराओं से, परिवार से, समाज से, सभी धर्मों से जोडकर रखते थे किंतु आज की फिल्मे पश्चिमी संस्कृति का प्रसार कर रहे है । जहा नग्नता, अश्लीलता, वासना, हिंसा, शराब, जुआ आदि बातों का भयावह चित्र निर्माण कर रहे है और हमारी संस्कृति को नीचा दिखा रहे है जिसका भारतीय समाज पर एक गहरा नकारात्मक प्रभाव पड़ रहा है ।

अतः सार रुप में यही कहा जा सकता है कि वैश्वीकरण के प्रभाव से भारतीय समाज और संस्कृति पर, जीवन के हर पहलू पर काफी असर हो रहा है। वैश्वीकरण संस्कृतिहीन आधुनिकता फैला रहा है । और सच में यह हम सभी भारतीयों के लिए गंभीर और चिंतनीय विषय है ।

सह प्राध्यापक, हिंदी विभागाध्यक्ष, एस. एस. आर्ट्स कालेज और टी. पी. सायन्स इन्स्टिट्यूट, संकेश्वर. जिला : बेळगावी.

ISSN : 2454-7905
MAH/NAN/10936/2015
SJIF 2023 - Impact Factor : 8.024

Worldwide International Inter Disciplinary Research Journal

(A Peer Reviewed)

Year - 9, Vol. I, Issue- LXXXVII, September-2023

- Cheif Editor -

Pallavi Laxman Shete

Quartly Research Journal

(Arts - Humanities - Social Sciences - Sports, Commerce, Science, Education, Agriculture, Management, Law, Engineering, Medical, Ayurveda, Pharmaceutical, Journalism, Mass Communication, Library Science Faculty's)

19	Women's Life Depictedin Indian English Literature	Dhande Monali Bhushan (Bharambe)	88
20.	John Keats and Beauty	Dr. Kakasaheb Dhondiba Dhaygude	91
21.	The Shiva-Lingam: Shaivagama Siddhanta	Dr. Shashikant B Dargu	95
22.	Innovative Teaching: Using Multimedia In A Problem-Based Learning	Dr. Gokul Shamrao Damre	98
23.	Comparative Study of OPC UA, MQTT, and OneM2M for Interoperable Industrial IoT Communication	Mrs. M. M. Ghotkar	102
24.	Cultural Diversity: Challenges And Opportunities In A Global World	Mr. Umesh R. Pawar	112
25.	Frederick Winslow Taylor's Thoughts on Scientific Management in Human Resource Management	Dr. C. M. Kahalekar	119
26.	Activities of Library and Information Science Professionals in Present Era	Dr. Swapnil Haribhau Dandade	122
27.	An Clinical Trial To Study Efficacy Homoeopathic Medicine In Case Of Leucorrhoea	Dr. R.L. Saraf Dr. S.R. Junghare Dr. V.N. Kavishwar Dr. S.N. Verulkar	126
28.	Keynotes & Homoeopathy	Dr. Swapnali Tryambakrao Bathe Dr. V. N. Kavishwar	132
29.	Marketing Strategies And SWOT Analysis (A Study of Patanjali Product in Solapur City- Brief)	Dr. Ms. Patil Savita M.	137
30.	इक्कीसवीं सदी की चुनौतियां और महिलाओं की स्थिति	डॉ. बिठ्ठलसिंह रूपसिंह घुनावत	142
31.	सुदर्शन प्रियदर्शिनी के कहानी संकलन 'उत्तरायण' की कहानियों में अभिव्यक्त स्वदेश – परदेश का अन्तर्द्वंद्व	डॉ. पी. व्ही. गाडवी	144
32.	भारत-चीन सीमेवर साधन संपत्तीचा विकास : भारताचे चीनला अशास तसे प्रत्युत्तर	प्रा. संदीप भानुदास गवते	14
33.	फुले-शाहू-आंबेडकर या महापुरुषांच्या विचाराची प्रसिंगकता	प्रा. डॉ. अजय प्रभाकर कुंटे	15
34.	आदिवासी कवितेतील वेगळेपण	डॉ. बिठ्ठल शंकर केदारी	15
35.	भारत-म्यानमार संबंध: सहकार्याची क्षेत्रे आणि भारताची भूमिका	प्रा. डॉ. किशोर कल्लापा म्हेत्री	16
36.	महिला सक्षमीकरण: एक अभ्यास	श्रद्धा चंद्रसेन वैद्य	16
37.	साहित्यातील आदिवासी स्त्री	प्रा. डॉ. भास्कर श्रावण गायकवाड	17
38.	महिला आणि आरोग्य	अश्विनी सुनील अंभोरे	17
39.	'प्रतिमा इंगोले यांच्या कथेतील स्त्री जाणिवा : एक विश्लेषण'	डॉ. लहूकुमार हरिदास खंडाळे	17

Worldwide International Inter Disciplinary Research Journal (A Peer Reviewed ... ISSN – 2454 - 7905

सुदर्शन प्रियदर्शिनी के कहानी संकलन 'उत्तरायण' की कहानियों में अभिव्यक्त स्वदेश – परदेश का अन्तर्द्वंद्व

डॉ. पी. व्ही. गाडवी एम.ए.,एम.फिल.,पीएच.डी.

सह प्राध्यापक, हिंदी विभागाध्यक्षा, एस.एस.आर्ट्स कालेज आड टी.पी.सायन्स इन्स्टिट्यूट, संकेश्वर, जिला : बेळगावी,

हिन्दी साहित्य के विकास में प्रवासी साहित्यकारों का अमूल्य योगदान है। जिन्होंने अपनी रचनाधर्मिता से हिन्दी साहित्य में एक अनुठा स्थान निर्मित किया है। सर्व प्रथम प्रवासी साहित्य की सरल तथा सटीक परिभाषा देते हुए इंडो-जापान की इंटरनॅशनल रिसर्च फाउंडेशन की अध्यक्ष श्रीमती राजकुमार गौतम कहती है कि, प्रवासी हिन्दी साहित्य वह साहित्य है जिसे भारत से सुदूर रहनेवाले भारतीयों ने कवि, लेखक, कहानीकार, उपन्यासकार और अनुवादक के रुप में अलग – अलग ढंग से रचा है। जिसमें उन्होंने अपने जीवन के अनुभव को प्रस्तुत किया है जिसके अंतर्गत उन्होंने अपना सुख भी बताया है तथा प्रवासी होने का दंश झेला उस पीडां को भी बयां किया है उस देश की राष्ट्रीय, सामाजिक, राजनैतिक और आर्थिक स्थितियों से जुझते हुए वहा अपनी कर्मभूमी बनाई तथा धीरे-धीरे सफलता की उचाईयों तक पहुचकर जो प्रतिष्ठा पाई, उसे भी अपने साहित्य का विषय बनाया है।

प्रवासी साहित्यकार निरंतर अपने अध्ययन तथा चिंतन से अपने कृतियों के माध्यम से विदेशों में हिन्दी साहित्य को प्रतिष्ठित कर रहे है। उनके साहित्य में भारतीय संस्कृति के साथ वह जहा बसे है वहा की परिस्थिति तथा उससे संबंधित संवेदनाएं व्यक्त करते है। इनकी रचनाए इसलिए महत्वपूर्ण है कि इन कृतियों में भिन्न भिन्न देश की सामाजिक सांस्कृतिक परिस्थितिया चित्रित होती है। जिससे प्रवासी हिन्दी साहित्य, हिन्दी साहित्य में जुडा एक नवीन विधा एवं चेतना है जो प्रवासियों के मनोविज्ञान से जुडी है जो न केवल एक नई विचारधारा है बल्कि एक नई अंतर्दृष्टि भी है। जिससे हिन्दी के प्रवासी साहित्य को एक नया परिदृश्य वैश्विक चेतना की अनुभूति का अवसर दिया है।

प्रवासी साहित्य स्थापित करने में विपुल विद्वान, विदुषियों का विशेष योगदान है जैसे अभिमन्यु अनत, राजा हिरामन, दीपचंद बिहारी, पुष्पा अवस्थी, अनिता शर्मा अर्चना पैन्यूली, उषा प्रियंवदा, सुधा ओम ढींगरा, पुष्पा सक्सेना, सुदर्शन प्रियदर्शिनी, मंजू मिश्रा, तेजेंद्र शर्मा, दिव्या माथुर, नीमा त्यागी, अनीता कपूर आदि रचनाकारों ने प्रवासी साहित्य में अपना अमूल्य योगदान दिया है। विशेष रुप में यह देखा जा सकता है कि प्रवासी साहित्यकारों ने प्रवासी जीवन की समस्त कठिनाईयों, झंझावतों तथा संघर्षों का चित्रण अत्यंत गहनता से चित्रित किया है। वस्तुतः प्रवासी साहित्य के मूल में विस्थापन की पीडा है। अपनी मिट्टी से बिछुडने का, फिर माहौल से अपने आपको जुड लेने का निरंतर संघर्ष प्रवासी साहित्य में सच्चे और सही अर्थो में चित्रित हुआ है।

प्रवासी हिन्दी साहित्य में प्रमुख महिला रचनाकारों में अमेरिका में स्थित डॉ. सुदर्शन प्रियदर्शिनी का एक विशेष और महत्वपूर्ण स्थान है। सुदर्शन प्रियदर्शिनी जी ने अपनी तीक्ष्ण बौद्धिक क्षमता और अपनी अभि... के तीखेपन से अपने साहित्य को एक उचा दर्जा स्थापित किया है। सरल भाषा-शैली ही इनकी प्रसिद्धि ...

कारण है। सुदर्शन प्रियदर्शिनी ने अपने जीवन का एक लम्बा समय साहित्य सृजन के लिए समर्पित किया है। कहानी, उपन्यास, कविता आदि विधाओं में उनका लेखन कौशल काफी गौरवान्वित है।

'काठन के टुकडे' और 'उत्तरायण' उनके दो महत्त्वपूर्ण कहानी संग्रह है। 'उत्तरायण' कहानी संग्रह में संकलित कहानियों में स्वदेश परदेश का द्वंद्व अत्यंत महत्ता से अभिव्यक्त हुआ है।

इस कहानी संग्रह की प्रथम कहानी 'अखबारवाला' जिसमें एक ऐसी स्त्री का चित्रण प्रस्तुत किया गया है कि परदेश में कोई किसी का नही होता। नायिका हर रोज अपने घर के सामने रहनेवाले व्यक्ति को हर सुबह अखबार उठाते देखती है। इतने परिचय से ही नायिका जया रोजाना उसकी ओर देखकर हवा में हाथ घुमाती है। आज उसी अखबारवाले की मृत्यु हो गई है, परन्तु कोई व्यक्ति शोक नहीं मना रहा है। एक अरसे से पराए देश में रहनेवाली जया इस घटना से व्यथित होकर सोचती है – "वह हर दिन सोचती है कैसी है यहा की जिन्दगी । यहा के ताबूतगाह की तरह साफ सुथरे घर जिनमें कोई चहल-पहल नहीं। एक सन्नाटे में लिपटी हुई ये इमारतें-जैसे धीरे-धीरे सुबकती रहती हो वे आवाजा।"[1] जया की यह संवेदनपूर्ण अभिव्यक्ति ही स्वदेश और परदेश के माहौल का अंतर्द्वंद्व दर्शाती है। एक भारतीय होने के नाते एक अजनबी के मृत्यु पर भी जया की उसके प्रति सहानुभूति ज्वलंत मानवीयता का प्रतीक है।

'उत्तरायण' कहानी की नायिका निमा भारतीय नारी के संस्कारों को ढोती हुई परदेश में पति और बच्चों की हर सुविधाओं को पूरा करने के लिए दिन-रात एक करती है। लेकिन पति और बच्चों से वह हमेशा उपेक्षित ही रही है। पराए देश में पराए होने की अनुभूति और उस अपरिचित देश में अपने आप को समायोजित कर लेने का अथक प्रयास, लेकिन इतना होकर भी वह बेगानेपन का शिकार हो जाती है। भारतीय और पाश्चात्य संस्कृति की टकराहट में नायिका अपनी मनोवेदना व्यक्त करते हुए कहती है "यहा उंची दुकान फीका पकवान। यहा विदेश में लोग सम्पन्नता और वैभव बटोरने आते है। लेकिन हिस्से आती रिक्तता, अकेलापन और एक रिक्तता जो धीरे धीरे दीमक की तरह सबकुछ चाट जाती है .... रिश्ते-नाते प्यार संबंध सब का सब।"[2] नायिका के इन शब्दों में ही निराशा, पीडा तथा संत्रास से भरी हुई उसकी वेदना स्पष्ट होती है।

सावित्रि नं.3 में एक भारतीय एवं अमेरिकन नारी की संवेदनओं का सूक्ष्मता से अंकन हुआ है। विदेशी स्त्री गुनाह करके भी आजादी का जश्न मनाती है तो भारतीय नारी बेगुनाह होकर भी पती की खुशी में अपने आपको समर्पित करती है। उसका समर्पण यह दर्शाता है कि भारतीय महिलाएँ विदेश में भी अपने संस्कारों को भूल नहीं पाती।

'नि:शंक' कहानी में सुदर्शन प्रियदर्शिनी जी ने अमेरिकी समाज में पति पत्नी के संबंधों में पनपता बिखराव और पुरुष का दोहरा विश्वासघाती व्यक्तित्व दृष्टीगोचर होता है। पति पत्नी के रिश्तों की बदलती तस्वीर इस कहानी में कटु वास्तविकता से चित्रित हुई है। कहानी की नायिका सुनंदा अपनी कुंठा व्यक्त करते हुए कहती है "वह समझ नहीं पा रही थी कि कौनसा राजीव सच्चा है ? घर की चार दिवारी में इतना प्यार करनेवाला राजीव या घर बाहर का इतना संपृक्त और बेगाना राजीव।"[3] सुनंदा के इन शब्दों में ही पति पत्नी के रिश्तों की कुरूपता और उसका मानसिक संघर्ष उद्घटित हुआ है।

'देशान्तर' कहानी में सुदर्शन प्रियदर्शिनी जी ने विदेश में बसे बच्चों की संस्कारहीन प्रवृत्ति का गहन चित्रण किया है। प्रस्तुत कहानी में बेटा शादी तो खुद ही तय करता है। लेकिन शादी के कार्ड में माँ -बाप का नाम तक दर्ज

नहीं करना चाहता। माँ-बाप कि भावनाओं के प्रति बेटे की शून्य संवेदनाएं ही प्रस्तुत कहानी में अत्यंत मार्मिकता से अभिव्यक्त हुई है। नई पीढ़ी पूर्ण रूप से अपने संस्कारों से कैसे कट रही है इसका मार्मिक चित्रण इस कहानी में हुआ है।

'आचारसंहिता' कहानी में एक भारतीय युवा एक विदेश युवती कैथी से विवाह करके ऐसे मानसिक अंतर्द्वंद्व में फंस जाता है कि उसे विवाह विच्छेदन का निर्णय लेना पडता है। कैथी हमेशा पती के परिवार की उपेक्षा करती रहती है। तथा भारतीय सभ्यता और संस्कृति का भी उपहास करती है। परिणामत: पति-पत्नी के रिश्ते में हमेशा के लिए दरार बन जाती है।

'सेंध' कहानी में भी सुदर्शन प्रियदर्शिनी जी ने भारतीय संस्कृति, संस्कार और विदेशी परिवेश की टकराहट बखूबी चित्रित की है। नायक ऋषभ एक विदेशी स्त्री से विवाह करके परिवार के हर निर्णय में पत्नी पर अवलंबित होता है। वह अपने बच्चों का लालन-पालन हिन्दू धर्म की संस्कृति के परिवेश में करना चाहता है। लेकिन बात यहा तक पहुँचती है कि, ऋषभ की पत्नी बच्चों का नाम तक विदेशी रख देती है। ऋषभ काफि हद तक अपनी संस्कृति और संस्कार बचाने का प्रयत्न करता है, लेकिन प्रेम और परिवार उसको ऐसा करने ही नहीं देते।

'भीड' कहानी परदेश में स्थिर नारी के बनते बिगडते रिश्तों की मनोदशा पर आधारित है। कहानी की नायिका सीमा अपने पराये की भीड में खुद को अकेला महसूस करती है। इस कहानी में औपचारिक आत्मीयता की बोझ से बोझिल मनुष्य की संवेदनाओं का सूक्ष्म अंकन है। सीमा स्थिति की उद्विग्नता व्यक्त करते हुए कहती है कि – "जूती कि नोक पर हम रह सकते हैं, पर आखों में उभरा बेगाने पन जूते में चुभी कील से भी ज्यादा पीडा देती है। जब अपनापन और अपनेपन की जगह मर जाती है तब उस जगह का त्याग करना ही एक मात्र उपाय रह जाता है।" 4 नायिका के इन शब्दों से ही अपने देश से दूर अपरिचित माहौल में मनुष्य के अकेलेपन की त्रासदी व्यक्त हुई है।

'धूप' कहानी एक ऐसे दंपती की कहानी है जिनकी जिंदगी रेल की दो समानांतर पटरियों की तरह दौड रही है। उन दोनों का साथ रहकर भी एक दुसरे से मिलना असंभव है। अमेरिकी सभ्यता संस्कृति को पूर्णत: आत्मसात न कर लेने का दु:ख नायिका रेखा को हमेशा निचोडकर रखता है। वह अपनी उलझन व्यक्त करते हुए कहती है – "बहुत सी चीजें ऐसी हैं जिन्हे जिंदगी भर करने या पाने की सोचती रही पर कभी हासिल नही कर पाई। अपनी मनपसं चौखट कभी मिल ही नहीं पाती। इसलिए दुसरों के बनाए साचो में ढले चले जाते है और अपना नाप-तोल भी भू जाते है।" 5 नायिका के इन शब्दों में ही विदेश में बसी भारतीय नारी की आंतरिक पीडा का मर्मस्पर्शी चित्रण हुआ है।

'सुबह' कहानी में जब कोई भारतीय पश्चिमी देशों में जाकर किसप्रकार अपरिचित अनभिज्ञ बन जाते उन्हें अपने भी कैसे बेगाने लगते है इस बात का सजीव और ज्वलंत चित्रण उक्त कहानी में चित्रित हुआ है। कहानी में वृद्धावस्था के जीवन की त्रासदी, अतीत और भविष्य को लेकर वृद्धों का अंतर्द्वंद्व जीवन की जिजीवि आदि कई बातों का कठोर सच बडे संवेदनापूर्ण शब्दों में व्यक्त हुआ है।

इस प्रकार विवेचित कहानियों में सुदर्शन प्रियदर्शिनी जी ने प्रवासी जीवन की समग्र कठिनाईया अ अस्तित्व को बचाये रखने की निरंतर संघर्ष स्वदेश और परदेश के बीच उद्विग्न बेचैनी विस्थापन की पीडा आदि का यथार्थ चित्रण किया है। भारतीय और पाश्चात्य संस्कृति की टकराहट के बीच की निरंतर बेचैनी उक्त कहा में सजीव चित्रित है। सुदर्शन प्रियदर्शिनी जी की प्रस्तुत कहानियो मे मनुष्य मन की गहरी संवेदनाओं का नि चित्रण है। इन कहानियों में कहीं न कहीं भारतीय धर्म दर्शन, संस्कृती, वेश-भूषा, रहन-सहन, रीति-रि

परंपराएं आदी का सूक्ष्मता से अंकन हुआ है। साथ ही यह भी संकेत किया है कि विदेश में बसे भारतीय अपनी संस्कृति को भूल भी नहीं पाते और नये समाज और वहा के परिवेश को पूरी तरह अपना भी नहीं सकते, जिससे वह अकेलेपन का बोझ जिंदगी भर ढोते है।

निष्कर्षत: यही कहा जा सकता है की सुदर्शनप्रियदर्शिनी जी की 'उत्तरायण' कहानी संग्रह में संपूर्ण कहानियां प्रवासी भारतीयों की संवेदनाओं की बेजोड़ मिसाल है। अत: सुदर्शन प्रियदर्शिनी प्रवासी हिन्दी साहित्य की मूर्धन्य सफल महिला कलाकार है।

संदर्भ :

(1) सुदर्शन प्रियदर्शिनी – उत्तरायण (कहानी संग्रह) 'अखबारवाला' नमन प्रकाशन, नई दिल्ली – पृ. – 8

(2) सुदर्शन प्रियदर्शिनी – 'उत्तरायण' नमन प्रकाशन, नई दिल्ली – पृ. – 22

(3) सुदर्शन प्रियदर्शिनी – उत्तरायण (कहानी संग्रह)–'नि:शंक' नमन प्रकाशन, नई दिल्ली पृ. – 41

(4) सुदर्शन प्रियदर्शिनी – 'भीर' (कहानी) – अनहद कृति पत्रिका, दून – 2016

(5) सुदर्शन प्रियदर्शिनी – उत्तरायण (कहानी संग्रह) – 'धूप' नमन प्रकाशन – पृ. – 31

S. S. Arts College & T. P. Science
SANKESHWAR
591313

Monatshefte für Chemie - Chemical Monthly
https://doi.org/10.1007/s00706-023-03085-0

ORIGINAL PAPER

Electrostatic potential mapping of ascorbic acid and dimethoxyaniline for the antioxidant evaluation capacity

Shivakumar Anantharaman[1] · Honnur Krishna[2] · Rajesh Biligere Muddegowda[3]

Received: 9 July 2022 / Accepted: 26 May 2023
© Springer-Verlag GmbH Austria, part of Springer Nature 2023

Abstract

We have here presented an extended theoretical and experimental study of hydroxyl radical (HR) trapping assay by ascorbic acid (AA). 2,4-Dimethoxyaniline (DMA) in the presence of hydrogen peroxide and horseradish peroxidase (HRP) produces an imine form of 2,4-DMA (DMA*), a violet colored product with an UV–Vis absorption maximum at 540 nm. The formation of the violet colored product was inhibited by the addition of AA. Fukui functions and dual descriptor enumerating the local and global electron densities of the atoms on the DMA, AA, and HR systems were calculated. The preferential electron density pattern on DMA, AA, and HR was assessed by left and right Fukui functionals at constant external potential. Highest occupied molecular orbital–lowest unoccupied molecular orbital (HOMO–LUMO) gap for DMA and AA were found to be 8.834 and 10.908 eV, respectively, and singly occupied molecular orbital–highest occupied molecular orbital (SOMO–HOMO) gap for HR was 16.872 eV. The global softness for DMA, HR, and AA was 12.99, 6.10, and 11.70, respectively. The electronic transitions (n to π^* and π to π^*) of the proposed colored product were simulated by time dependent-density functional theory (TD-DFT) calculation with its correlation with the practical UV–Vis data. Natural bond order analysis (NBO) and electrostatic potential (ESP) providing theoretical information on the relative electron density over the atomic position of AA and DMA were presented. This article can provide a unique way of understanding the position of HR radical attack on AA and DMA.

Graphical abstract

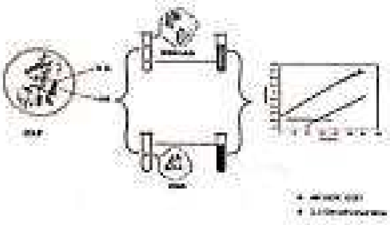

Keywords Density functional theory · Colorimetric inhibition assay · Hydroxyl radical antioxidant capacity assay · HOMO · SOMO–LUMO · UV–Vis simulation · Isosurface · Fukui functions

✉ Shivakumar Anantharaman
shivakem77@gmail.com

✉ Honnur Krishna
krishnachem08@gmail.com

[1] PG Studies and Research Centre in Chemistry (A Recognized Research Centre of University of Mysore), St. Philomena's College, Bangalore-Mysore Road, Bannimantap, Mysore 570015, India

[2] Department of Chemistry, S. D. V. S. Sangh's, S. S. Arts College and T. P. Science Institute, Sankeshwar, Belagavi 591313, Karnataka, India

[3] Department of Physics, RV College of Engineering, Bengaluru 560059, Karnataka, India

Published online: 17 June 2023

Introduction

Free radicals are highly unstable species having an unpaired electron in the outermost shell, seeking stability through pairing with biological systems [1]. One of the contributions for its instability is lack of octet configuration. Reactive oxygen and reactive nitrogen species have characteristic properties such as short life time, generation of intermediate reactive species that in turn kill the immediate cell adjacent to its generation [2]. Hence, the instability of these species is a serious threat to the nearby cells which are implied in aging and more than 100 diseases that includes heart disease, diabetes, cancer, and neurodegenerative diseases. The main cause of these diseases are attributed to the damaging of crucial biomolecules such as DNA, RNA, lipids, proteins, polyunsaturated fatty acids, carbohydrates, and so on [3].

Antioxidants can be classified as primary, secondary, endogenous, exogenous, enzymatic, and non-enzymatic. Generally antioxidants are the molecules that contain hydroxyl groups which might be phenolic or non-phenolic in nature that includes ascorbic acid (AA), tocopherols, polyphenols, flavonoids, and so on [4].

AA has been widely studied due to its biological importance, which is a well-known radical scavenger and an antioxidant in the living systems. Apart from usual activity as a reducing agent of free radical species, it can also act as a cofactor in the enzymatic biosynthesis of collagen, catecholamine, carnitinine, and peptide neuroharmones [5]. Under in vitro electrochemical oxidation, AA normally losses one electron, but two electron oxidation can also be observed. AA is also involved in the oxidation of low density lipoprotein and is used as biochemical marker of oxidative stress in clinical investigations [6]. Due to their numerous health advantages, including anti-aging and anti-inflammatory properties, AA have emerged as scientifically intriguing substances. Dehydroascorbic acid has been used as a biochemical marker of oxidative stress in clinical investigations and also vitamin C is used as a dietary supplement. Hence, assay of AA plays a pivotal role in the food technology, health sector, microbiology and such others [7].

An antioxidant assay are characterized by two different terms namely, antioxidant activity and antioxidant capacity. First, the antioxidant activity corresponds to the rate constant trapping of single antioxidant against the given free radical. Second term is the antioxidant capacity that corresponds to the total molar concentration of the free radicals that scavenges against the test sample which is dependent on the presence of variety of antioxidants in the mixture [8]. An assay can include direct and indirect methodology, direct method relies on its tendency of the free radical to reduce or oxidize the reaction probe and indirect method adopts the inhibitory capacity of the antioxidants for the formation of the products.

Based on the nature of the mechanism, it can be broadly classified into electron transfer (ET) and hydrogen atom transfer (HAT) reactions. Different types of antioxidant assay include online extraction of high-performance liquid chromatography—ferric reducing antioxidant parameter [9], copper reducing antioxidant capacity—thin layer chromatography [10], 2,2'-azinobis (3-ethylbenzothiazoline-6-sulfonic acid) by advanced statistical methods [11], 2,2-diphenyl-1-picrylhydrazyl [12], fluorescence—cerric reducing antioxidant capacity [13], crocin bleaching assay [14], luminol enhanced chemiluminescence-flow injection analysis [15], β-phycoerythrin-fluorescence system [16], lipid peroxide generation [17], hydroxyl radical averting capacity [18], oxygen radical absorbance capacity assays [19], total radical antioxidant parameter [20], Folin–Ciocalteau reagent assays [21], Trolox equivalent antioxidant capacity assays [22], and such others. In general AA, an antioxidant substance can reduce the metal or organic system either by ET or HAT mechanism, providing the signal response either by positively or negatively in the graphical representation.

The proposed antioxidant assay relies on the formation of oxidized colored product of dimethoxyaniline (DMA) by horseradish peroxidase (HRP) involving hydrogen peroxide as a substrate, which is inhibited by AA. HRP are heme proteins that contain iron(III) protoporphyrin (ferriprotoporphyrin) as prosthetic group with molecular weight ranging between 30 and 150 kDa. HRP can react with reactive oxygen species like superoxide radical and its protonated form, hydrogen peroxide, and hydroxyl radical (HR) [20, 21]. In the absence of the reducing substrates like phenols, amines, the HRP during the cycle releases protonated superoxide and other reactive oxygen species [23–25].

HRP catalyzes the oxidation of wide variety of substrates using hydrogen peroxide or other peroxides as a primary substrates [26]. The HRP catalytic cycle involves the formation of two distinct intermediates namely HRP-I and HRP-II on its reaction with hydrogen peroxide and organic co-substrate. In the initial stage, the native ferric enzyme is oxidized by hydrogen peroxide form an unstable intermediate called HRP-I, which has a heme structure $Fe^{IV} = O$-porphyrin π-cation radical and consequently reduction of peroxide to water takes place. Then HRP-I oxidizes an electron donor substrate (AH_2) to give HRP-II (protonated form of HRP-I), releasing a free radical. HRP-II gets further reduced by second substrate molecule, generating the ferric state producing free radical, summarized in Scheme 1.

Another mechanism as suggested by Svistunenko et.al. [27], the heme group gets oxidized with the formation of oxoferryl heme and free radical located on the π-system of the heme. The radical is then transferred to an amino acid

Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

Scheme 1

1. $HRP + H_2O_2 \longrightarrow HRP\text{-}I + H_2O$
2. $HRP\text{-}I + AH_2 \longrightarrow HRP\text{-}II + AH^{\cdot}$
3. $HRP\text{-}II + AH_2 \longrightarrow HRP + AH^{\cdot}$

Scheme 2

1. $R{-}Fe^{3+} + H_2O_2 \longrightarrow R{-}Fe^{4+}{=}O + H_2O$
2. $R{-}Fe^{4+}{=}O \longleftrightarrow R{-}Fe^{4+}{-}O^{2-}$
3. $R{-}Fe^{4+}{-}O^{2-} \xrightarrow{H^+} R{-}Fe^{4+}{-}OH^{-}$
4. $R{-}Fe^{4+}{-}OH^{-} \xrightarrow{-e^-} R{-}Fe^{4+}{-}OH^{\cdot}$

counter part of the enzyme which further undergoes transformation resulting in the formation of HR (Scheme 2).

HR system, highly reactive oxygen species due to its short of octet configuration, tries to attain the stability by abstracting hydrogen atom from either AA or 2,4-dimethoxyaniline (DMA). Thus, AA and DMA act as an HR radical scavenger.

There are three possible plausible routes by which the amine DMA interacts with HR to produce DMA*. A violet color product (step I) then yields the final dimeric product (step II) (Scheme 3). The principle utilized in the AA assay is graphically depicted in Fig. 1. The relatively more reducing property of AA compared to DMA emphasizes the decrease in intensity of violet color product, which asserts the induction period of the reaction in the presence of AA (Fig. 1).

(a) Step I
(b) HR abstracts an electron from DMA to form a DMA cationic intermediate. Further, cationic intermediate looses a proton resulting in the formation of imine form of 2,4-DMA (DMA*) (Scheme 3a and 3b).
(c) By proton coupled electron transfer (PCET) mechanism, DMA looses proton and electron in subsequent steps ultimately leading to DMA* (Scheme 3c and d).
(d) HR interacts with DMA and knocks out atomic hydrogen and forms DMA* (Scheme 3e).
(e) Step II

Dimerization takes place by radical cation intermediate and DMA* resulting in the radical adduct formation (RAF) product (Scheme 3f, g, and h).

Mechanism shown in Scheme 3 addresses the formation of stable DMA radical and its dimerization.

Our earlier research article [8] claims the number of active sites for hydroxyl group attack has a strong influence on the radical scavenging activity. The DMA has a number of active sites for the attack of HR, released by the reaction of HRP with substrate hydrogen peroxide. This study will give distinct idea about place of attack of the HR on DMA.

AA and DMA are antioxidant substances that have a preferential electron density over the soft oxygen and nitrogen atoms, respectively, where exact reducing positions can be established by density functional theory (DFT). DFT

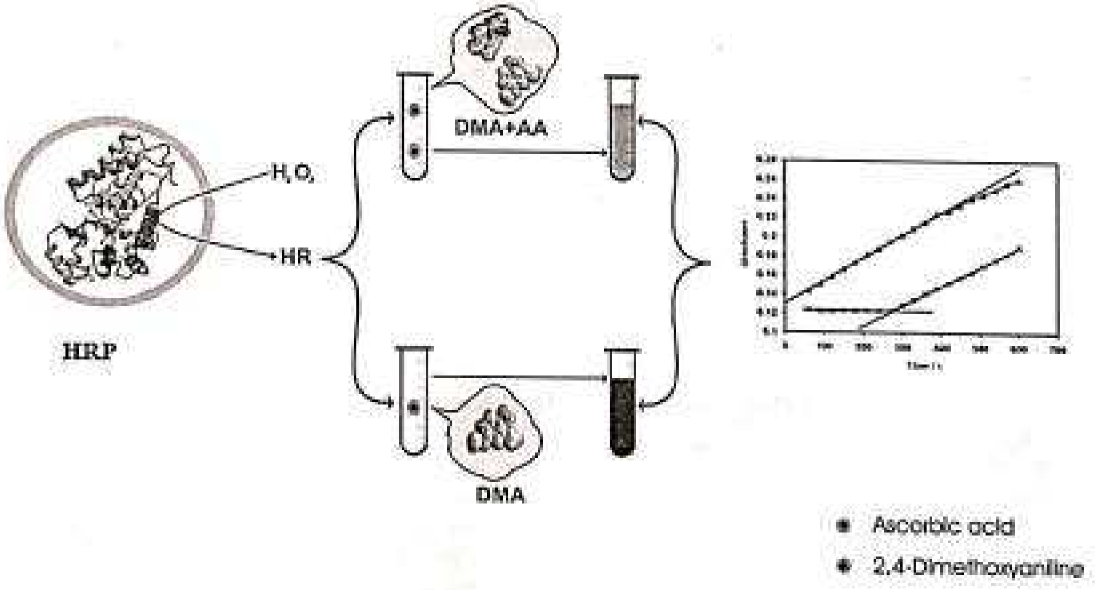

Fig. 1 Principle of the DMA/HRP/AA antioxidant assay

Scheme 3

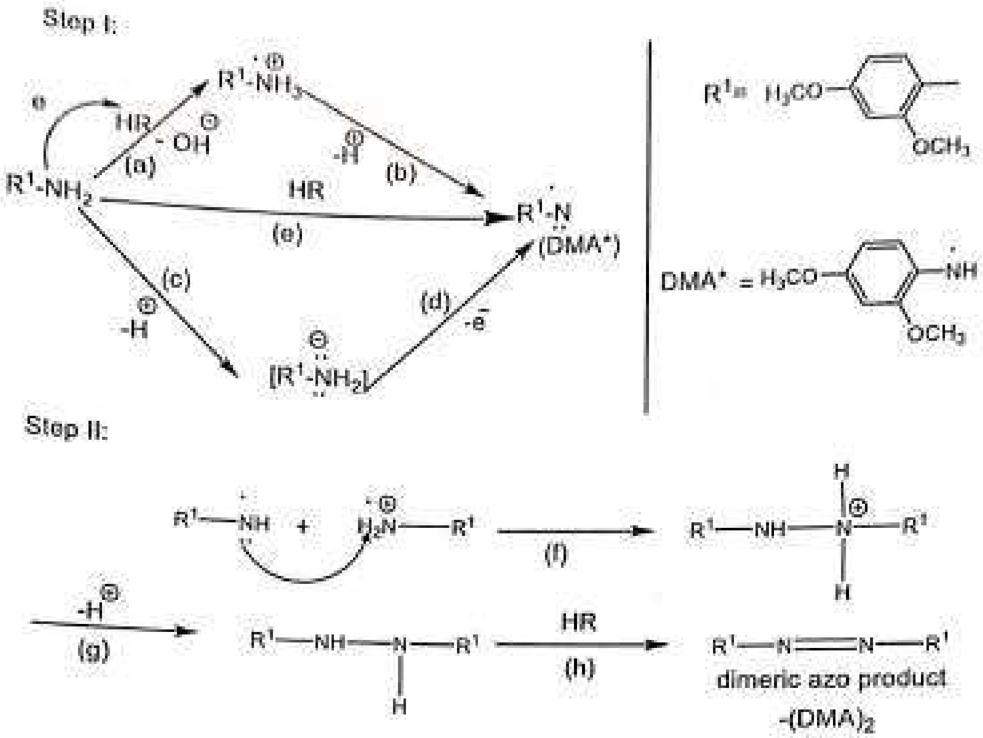

provides a powerful theoretical framework for the study of both chemical reactivity and selectivity. From the DFT equations, many concepts are widely used by experimental chemists which have both mathematical and physical meaning. Indeed, concepts such as electronic chemical potential, which characterizes the escaping tendency of electrons and global hardness (representing the resistance to charge transfer), have proven to be successful in the rationalization of chemical processes [28].

Several research groups have studied AA by DFT calculations in the vibrational IR band assignment [29], studying the reaction process with HR in aqueous phase [30, 31], discussing the nature of free radical product of its reaction involving HR by frontier orbital approach [32], Mulliken charge distribution, and molecular electrostatic potential in defining the activity of the molecule [33], designing the scheme of mechanism for its reaction with reactive oxygen species [34], nano C_{16} cluster as its carrier [35] and the reaction enthalpies mechanism related to radical scavenging property [36].

This research article gives an idea about the attack of HR on AA and DMA, which is an attempt in studying the abstraction of hydrogen using Fukui function, bond dissociation energy (BDE), and bond dissociation enthalpy (BDH). The HR initiated colored product is inhibited by AA. The theoretical justification of hydrogen abstraction from AA and DMA is provided. The article is emphasized on the electron density over the AA, and DMA by atomic Fukui functions involving right and left derivatives of electron density with respect to constant chemical potential under frozen molecular conditions. The theoretical spectral simulations were correlated with experimental UV–Vis generated data. This proposed assay is an indirect quantification of AA based on induction period developed by addition of AA for HRP initiated reaction. The present research article involving AA, DMA and HRP is further extension of the research work carried earlier [37] by our group. The research article has two parts, first dealing with the development of analytical assays for antioxidant activity, and second the theoretical path discussions by quantum mechanical studies.

Results and discussion

DMA-HRP-AA assay protocol

Three cm^3 of the reaction mixture containing 2233 μM DMA, 0.756 nM HRP and 82.88 μM H_2O_2 in 100 mM potassium dihydrogen orthophosphate/sodium hydroxide buffer of pH 6.0 was taken. For the evaluation of the linear calibration graph, 100 mm^3 of varying concentrations of AA were considered, so that the final concentration in 3

Arts College & T. Science SANKESHWAR

cm^3 of the solutions ranged between 11.9 and 37.8 μM. The absorbance of the violet colored imine form of 2,4-dimethoxyaniline (DMA*) product was recorded continuously for 600 s at 540 nm with 30 s intervals. The absorbance of the control and test solution was recorded with reference to distilled water. The induction period of test solution containing 37.8 μM of AA, and control without AA recorded by the plot of absorbance vs. time (in s) is shown in Fig. 2. The plot of concentration vs. induction period was used for the evaluation of linearity in the calibration graph as shown in Fig. 3.

Addition of AA to the reaction mixture inhibits the formation of free radical, thus initiating the induction time during course of the reaction. Increase in the time lag with increase in the concentration of AA substantiates the inhibition kinetics.

Optimization of the reaction condition

For establishing the optimized concentration of H_2O_2 in terms of induction period, 3 cm^3 of the reaction mixture containing 2233 μM DMA and 0.756 nM HRP at varying concentrations of AA and H_2O_2 were taken. The H_2O_2 concentrations that were used in the optimization procedure ranged between 20 and 663.04 μM with varying AA concentrations of 45.42, 75.7 and 189.23 μM. From Fig. 1S, it can be seen that the induction period varies linearly between 20 and 82.88 μM, beyond which it gets saturated due to the enzymatic reaction. Hence, a final concentration of 82.88 μM of H_2O_2 was selected for further assay procedure.

As the proposed assay procedure is based on release of HR by HRP, the optimized pH/temperature that was recorded for our earlier work [37] is selected as a reference. The optimized pH that was selected under the optimized

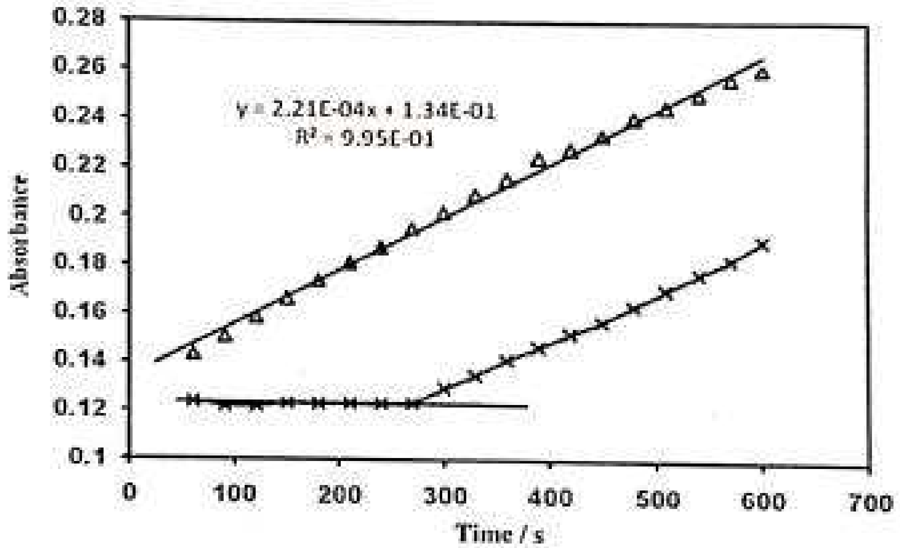

Fig. 2 Evaluation of the induction period for 2233 μM DMA, 0.756 nM HRP, and 82.88 μM H_2O_2 in 100 mM potassium dihydrogen orthophosphate/sodium hydroxide buffer containing 37.8 μM AA in a total 3 cm^3 of the reaction mixture. The control (Δ) and sample (×) readings were recorded against the distilled water

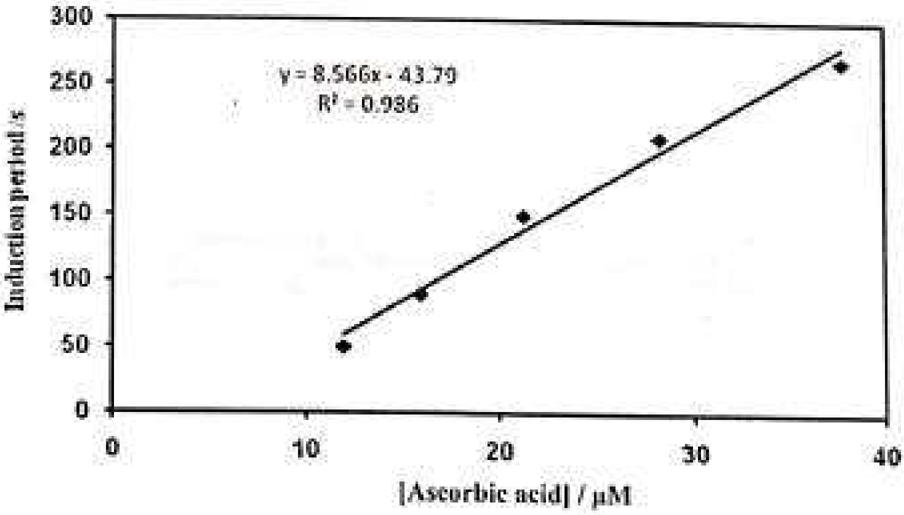

Fig. 3 Calibration graph for determination of AA containing 2233 μM DMA, 0.756 nM HRP and 82.88 μM H_2O_2 in 100 mM potassium dihydrogen orthophosphate / sodium hydroxide buffer of pH 6.0 in a total 3 cm^3 of the reaction mixture containing in the range between 11.9 and 37.8 μM of AA

concentrations of the DMA, HRP, and H_2O_2 is 6.0. The effect of temperature was studied in the range 0–80 °C and it was found that the sensitivity remains stable in the range 20 to 30 °C. Hence, 25 °C is selected during the assay procedure.

Physical fitting models for calibration and optimization

The dependent variables that were selected includes different concentrations of H_2O_2, AA and the induction period responses for all ten experimental runs are summarized in Table 1. This model was validated, where the significant Z (deviation of a data point from the mean, relative to one standard deviation) at 95% confidence values less than 1.96 were accepted. During the model selection, the best fitted models for the induction period were linear and logarithmic based and the regression value, R^2 closer to 1. The RSD, a measure of the reproducibility of the model having less than 3.0% and the R^2 values close to 1, indicates a good relationship between the experimental data and those of the fitted models. The R^2 values well within the acceptable limit ≥ 0.91 indicate the experimental data fitted well with linear and logarithmic equations. The final equation indicating the actual slope and intercept is shown in Table 1. Positive values represent the effect of concentration on optimization, whereas negative values represent an inverse relationship between the concentration factor and the induction period. The slope of the graph indicates its nature, i.e., change in the induction period with reference concentration. The percentage error associated in the determination of AA lies in the range 0.5 to 1.0.

Spectral characteristics

An intense violet colored product, DMA*, was scanned in the wavelength range from 400 to 800 nm against the control. The absorption spectrum has dual maximum one at 540 nm and another at 600 nm, attributed to π to π^* and n to π^* transitions, respectively [38]. The experimental observation was made at 540 nm due to its high molar absorptivity (0.718 $mM^{-1}\ cm^{-1}$) as reported earlier [37]. The control has negligible absorptions in the entire range. The absorption spectrum of the violet colored product is as shown in Fig. 4.

Reaction mechanism

AA is a good scavenger of superoxide radical anion, hydrogen peroxide, HR and singlet oxygen. Oxidation of AA produces two moles of electron along with quinone analog. But, some researchers claim that single electron change through the formation of uni-radical conjugated by carbonyl group stabilized by resonance [39]. The formation of dehydroascorbic acid is greatly expected as the single electron change involving the specific removal of targeted hydrogen which is kinetically forbidden process [8]. Scheme 4 depicts two different routes (Scheme 4a and b) of formation of dehydroascorbic acid molecule.

AA inhibition mechanism of DMA

HR scavenging assay was measured based on the relative competitive inhibition in the formation of colored product. AA is a strong scavenger of HR with formation constant $K_f = 1.8 \times 10^8\ dm^3\ mol^{-1}\ s^{-1}$ [40], compared to DMA due to its high inhibition rate which initiates a time lag in the formation of the colored product. It was observed that there was time lag in the formation of the product which increases as the concentration of AA increased proportionately. The contributing competitive reaction is as shown below (Scheme 5).

According to above competitive reaction described, the following relation can be established [41].

$$\frac{A_0}{A} = 1 + \frac{k_i[\mathrm{AA}]}{k_0[\mathrm{DMA}]} \tag{1}$$

where A_0 and A are the absorbance of corresponding control and samples for fixed concentration of DMA and various concentrations of AA at a constant time, t. k_i and k_0 are AA inhibited and blank rate constant, respectively.

The inhibition kinetics as per the above Eq. (1) is as shown in Fig. 2S. The formation of HR initiated colored product is as shown below (Scheme 6).

Table 1 Predicted response models and statistical parameters obtained

Figure No	Type of the model	Two dimensional plot	Equation model for y	R^2	CV/%	Error/%
02	Linear	Time versus absorbance	$2.21 \times 10^{-4} x + 1.34 \times 10^{-3}$	0.995	1.0–2.0	–
03	Linear	Induction period versus [AA]	$8.566\,x - 43.79$	0.986	1.3–2.2	0.5–1.0
Supplementary 1S	Logarithmic	Induction period versus [H_2O_2], during optimization	$-187 \ln x + 1514$	0.987	0.5–1.0	–
			$-132 \ln x + 1005$	0.976		
			$-127 \ln x + 871.7$	0.942		
Supplementary 2S	Linear	Signal ratio versus [AA]/[DMA]	$27.08x + 1$	0.919	1.5–3.0	–

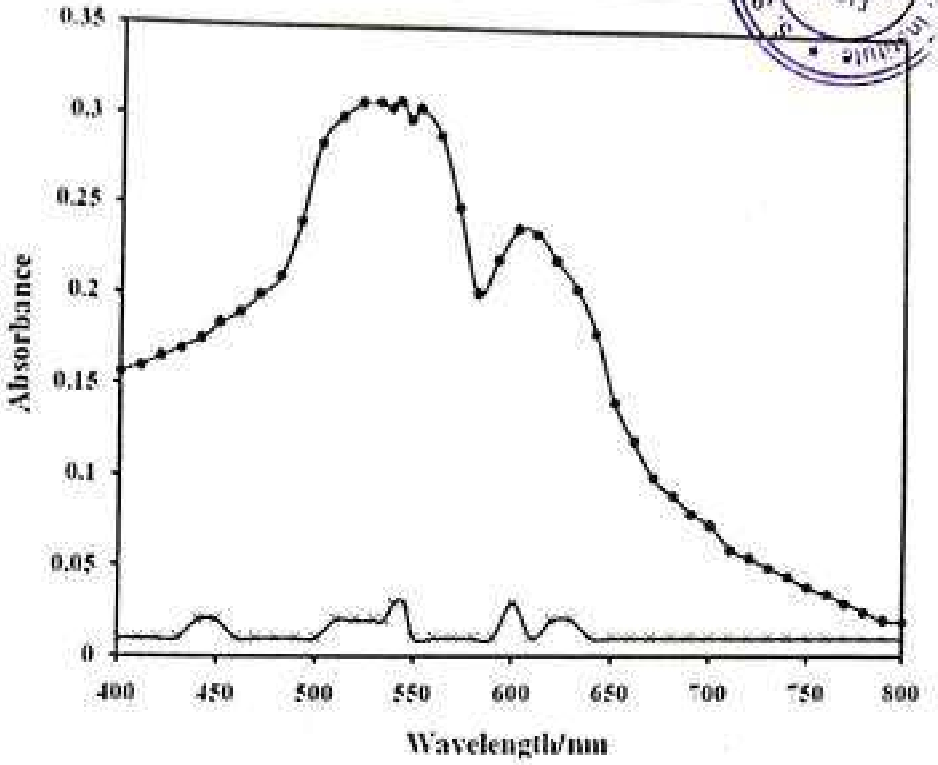

Fig. 4 Absorption spectra of the intense violet colored DMA* were recorded for a 3 cm³ of the reaction mixture containing 2263 μM DMA, 0.757 nM HRP, and 330 μM H_2O_2 in a 100 mM potassium dihydrogen orthophosphate/sodium hydroxide buffer of pH 6.0 at 25 °C (•) after incubating for a period of 10 min against the control (×) without H_2O_2

Scheme 4

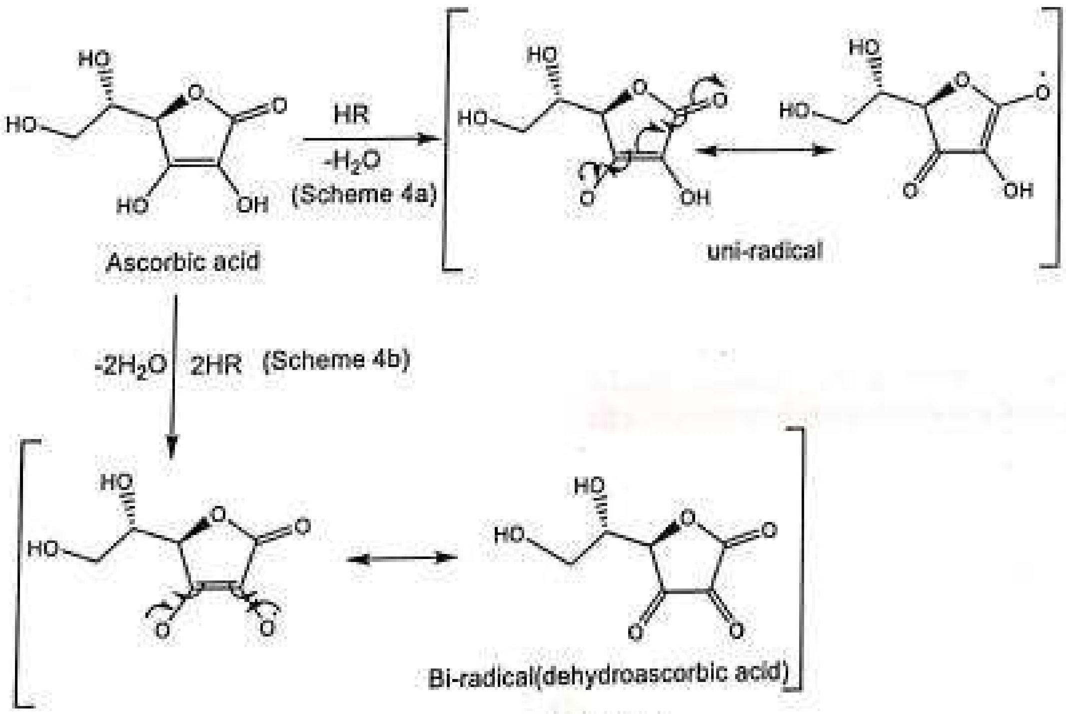

Scheme 5

HR + DMA $\xrightarrow{k_a}$ DMA*, violet coloured product

HR + Ascorbic acid $\xrightarrow{k_i}$ Products

Scheme 6

1. AA + HR $\rightleftharpoons$ ($-2H_2O$) dehydroascorbic acid : Fast
2. DMA + HR $\rightleftharpoons$ ($-H_2O$) DMA* : Slow
3. DMA + DMA* $\rightleftharpoons$ diazo product RAF

BDE and BDH of AA and DMA

BDE is the energy required to break a bond between two atomic positions of a molecular system with each atom gaining one electron. The enthalpy (H) of the system is equal to the sum of internal energy and product of pressure and volume. The BDE and BDH values are indication of the molecular system reacting by HAT mechanism. The AA acts as an antioxidant which depends upon the removal of hydrogen atom of the hydroxyl group attached to the lactone ring with subsequent formation of dehydroascorbic acid [42]. The removal of hydrogen by HR depends on the BDE and BDH of different hydrogen atoms attached to the AA molecule. The pictorial representations of the AA and DMA along with the local atomic positions are labeled in Fig. 5. The BDE and BDH have been calculated by the below relation:

$$\mathrm{BDE} = E(\text{Dehydroascorbic acid}) + nE(\text{Hydrogen atom}) - E(\text{Ascorbic acid}) \quad (2)$$

$$\mathrm{BDH} = H(\text{Dehydroascorbic acid}) + nH(\text{Hydrogen atom}) - H(\text{Ascorbic acid}) \quad (3)$$

where n refers to the number of hydrogen atom eliminated from the parent molecular system and E represents electronic energy.

The least values of the BDE (Table 2) of AA have been calculated for H_{17} and H_{19} atom, thereby implying easy removal of H_{17} and H_{19} hydrogen atom from AA by HR radical. The calculated BDE is of the increasing order $H_{17}=H_{19}$, H_{20}, H_{13}, $H_{9/10}$, H_{14}, H_{11}. The effective transfer of electron over O_{18} and O_{16} contributes to highest BDE of H_{17} and H_{19}. The HR can attack H_{17} and H_{19} (Fig. 5) which can subsequently result in the formation of dehydroascorbic acid. The formation of dehydroascorbic acid by losing H_{17} and H_{19} in AA is a favourable condition due to the more electron density at the O_{16} and O_{18}, justified by Fukui functions. The ΔH of the AA system follows the sequential decreasing order H_{17}, H_{19}, H_{13}, H_{20}, H_{14}, $H_{9/10}$, H_{11}.

Table 2 BDE and BDH of AA in aqueous environment

Hydrogen atom position	AA (aqueous)/kJ mol^{-1}			
	Proposed method		Reported method [6]/[44]	Discrepancy
	BDE	BDH	BDH	BDH
17	318	288	316	28
19	318	288	334/326	46/38
20	373	340	336	06
13	417	386	–	–
9/10	425	391	–	–
14	459	427	435	08
11	465	427	430	03

The antioxidant tendency of DMA also depends on the formation of hydroxylated products at different aryl positions, as shown in Fig. 5. The BDE at different position of the potential binding sites was calculated based on the placement of hydroxyl group and oxygen radical on DMA. The BDE and ΔH of DMA have been calculated by the relation,

$$\mathrm{BDE} = E(\text{Oxygenated DMA}) + E(\text{Hydrogen atom}) - E(\text{DMA-OH}) \quad (4)$$

$$\mathrm{BDH} = H(\text{Oxygenated DMA}) + H(\text{Hydrogen atom}) - H(\text{DMA-OH}) \quad (5)$$

for both aqueous and gas condition.

The optimized structures that have been chosen for the study of free radical assay viz., DMA, AA and $(DMA)_2$ are as shown in Figs. 3S and 5.

The BDE (Table 3) of DMA for gaseous and aqueous system follows an decreasing order $H_{15}/H_{16}/H_{17}$, $H_{11}/H_{12}/H_{13}$, H_{20}, H_{19}, H_{18} and H_{20}, $H_{11}/H_{12}/H_{13}$, $H_{15}/H_{16}/H_{17}$, H_{18}, H_{19}, respectively. The BDH for gaseous and aqueous system follows decreasing order as H_{18}, H_{19}, H_{20}, $H_{15}/H_{16}/H_{17}$, $H_{11}/H_{12}/H_{13}$ and H_{19}, H_{18}, H_{20}, $H_{15}/H_{16}/H_{17}$, $H_{11}/H_{12}/H_{13}$, respectively.

Fig. 5 Optimized molecular structures of AA (left) and DMA (right) in ground states

S. S. Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

Table 3 BDE and BDH of DMA in gaseous and aqueous environment

Hydrogen atom position	DMA/kJ mol^{-1}			
	Gaseous		Aqueous	
	BDE	BDH	BDE	BDH
11,12,13	412	378	305	263
15,16,17	428	391	302	266
19	323	295	263	234
18	307	278	273	243
20	333	305	336	306

The structural factors that stabilize the oxygenated DMA and destabilize the hydroxyl DMA reduce BDE. The effective transfer of the electron density from the hydroxyl group to the phenyl ring takes place at a maximum extent in the case of methoxy group (H_{15}/H_{16}/H_{17}) and H_{20} which contributes to the highest BDE in gaseous and aqueous media, respectively. The reason for the lowest BDE in the gaseous medium for H_{18} is due to the orbital interaction between the hydroxyl oxygen and amine hydrogens. The orbital interaction stabilizes the resulting radical, hence contributes for less BDE in gaseous medium. The polarizing factors contribute to the highest BDE of H_{20} and least for H_{19} in aqueous medium. H_{20} in the aqueous environment assists the stabilizing of π-electron density, thus leading to increase in the BDE [43].

The BDH is calculated in aqueous phase for the possible radicals of AA structures that lies in the range between 288 and 427 kJ/mol (Table 2). These values as reported by Štellerová et al. [6] lies between 316 and 435 kJ/mol. The homolytic dissociation of hydroxyl groups located on C_1 (H_{13}) and C_2 (H_{14}) is less preferable path due to its high BDH. The discrepancy in the BDH values between proposed method and reported method lies between 3 and 46 kJ/mol. The probable discrepancy is due to the stable AA structure that was selected during the studies which lacks hydrogen bond. The energetically preferred position for the removal of hydrogen in the formation of dehydrogenated AA is H_{17} and H_{19}.

Similarly, BDH for the formation of hydroxylated DMA product (Table 3) in gaseous and aqueous phase follows an increasing order H_{18}, H_{19}, H_{20}, $H_{11/12/13}$, $H_{15/16/17}$ and H_{19}, H_{18}, $H_{11/12/13}$, $H_{15/16/17}$, H_{20}, respectively. The BDE and BDH of DMA and AA are tabulated in Tables 2 and 3.

Fukui functions and dual descriptors for DMA, AA, and HR

AA reacts with HR by a free radical mechanism resulting in dehydroascorbic acid. The quantifiable value in terms of the local softness of an atom can be demonstrated by the Fukui functional value and dual descriptor. The radical descriptors, $f_k^o(s_k^o)$, and dual descriptor $\Delta f(r)$ for hydrogen atom over the DMA and AA allow us to characterize the HR radical attacking position. The decreasing order for AA radical descriptor is H_{20}, H_{19}, H_{17}, H_{13}, H_9, H_{14}, H_{11}, H_{10} and dual descriptor as H_{19}, H_{17}, H_{11}, H_{14}, H_{20}, H_{10}, H_{13}, H_9. The hydrogens that is susceptible for the attack by HR are H_{19}, H_{20}, H_{17}. The decreasing order of radical descriptor for oxygen atoms over the AA is O_{15}, O_{18}, O_{16}, O_4, O_{12}, O_8. The O_{18}, O_{16} are more exposed to the HR attack due to the available H_{19} and H_{20}. Also it is noticed that the more negative dual descriptor over O_{16} and O_{18} enumerates the attack of HR.

Similarly, radical descriptor for DMA follows decreasing order as H_{18}, H_{20}, H_{12}, H_{19}, H_{21}, H_{22}, H_{13}, H_{11}, H_{15}, H_{16}, H_{15} and dual descriptor as H_{12}, H_{20}, H_{18}, H_{19}, H_{17}, H_{21}, H_{13}, H_{22}, H_{11}, H_{16}, H_{15}. The aryl hydrogens such as H_{18}, H_{20}, H_{19} overrule the formation of the benzene radical as aryl compounds are stable. The electron density over the H_{21} and H_{22} more susceptible for homolytic cleavage as $\Delta f(r)$ of N_9 is less than zero.

The summative softness of the AA oxygen (O_{16} and O_{18}) to that of DMA nitrogen (N_9) is found to be greater, thus inferring better reducing capacity of AA compared to DMA.

The Fukui functions and dual descriptors are marked in the bold form for clear cut identification of the density marker on one to one atom in the molecule (Table 4).

Frontier molecular orbital concept in explanation of hard–soft acid base concept

Frontier orbital energy gap, that is the difference between the HOMO/SOMO and LUMO energies, shows the interaction of the molecule with other species. Frontier orbital energy difference helps to differentiate between the chemical reactivity of the molecules. HOMO or SOMO values are − 7.729, − 9.722, and − 15.393 eV for DMA, AA, and HR, respectively, and corresponding LUMO values are 1.105, 1.186, and 1.479 eV. The corresponding HOMO or SOMO–LUMO differences for DMA, AA, and HR are 8.834, 10.908, and 16.872 eV as tabulated in Table 5. These tabulated values were calculated from the energies (Supplementary information, Fukui functions) of frontier molecular orbitals.

A hard molecule has a large SOMO/HOMO–LUMO gap and a soft molecule has a small SOMO/HOMO–LUMO gap. Among these, HR is hard, AA is intermediate, and DMA is

Table 4 Fukui functions of DMA, AA, HR

Atom by atom position	f_k^0	S_k^0	Δ f (r)
DMA			
C-1	0.0491	0.3030	− 0.0393
C-2	0.0498	0.3068	− 0.0512
C-3	0.0790	0.4868	− 0.0983
C-4	0.1018	0.6272	− 0.1628
C-5	0.0420	0.2593	− 0.0355
C-6	0.0229	0.1412	0.0096
O-7	0.0174	0.1073	− 0.0204
O-8	0.0241	0.1487	− 0.0330
N-9	0.0934	0.5755	− 0.1708
C-10	0.0019	0.0120	0.0153
C-14	− 0.0040	− 0.0252	0.0130
H-11	0.0207	0.1280	0.0175
H-12	0.0746	0.4598	0.1275
H-13	0.0203	0.1254	0.0190
H-15	0.0162	0.1001	0.0089
H-16	0.0196	0.1209	0.0115
H-17	0.0462	0.2847	0.0687
H-18	0.0817	0.5034	0.0945
H-19	0.0654	0.4029	0.0724
H-20	0.0757	0.4667	0.1003
H-21	0.0550	0.3389	0.0339
H-22	0.0467	0.2880	0.0186
AA			
C-1	− 0.0015	− 0.0075	0.0326
C-2	0.0090	0.0451	0.1604
C-3	− 0.0372	− 0.1857	0.1259
O-4	0.0271	0.1352	− 0.5970
C-5	0.1462	0.7284	1.4010
C-6	0.3149	1.5685	0.5400
C-7	0.1157	0.5764	− 0.3686
O-8	0.0041	0.0208	− 0.7814
H-9	0.0045	0.0227	0.1376
H-10	0.0005	0.0024	0.1739
H-11	0.0012	0.0062	0.4753
O-12	0.0077	0.0386	− 0.7839
H-13	0.0066	0.0330	0.1676
H-14	0.0028	0.0144	0.4730
O-15	0.1691	0.8424	− 0.7052
O-16	0.0814	0.4058	− 0.8701
H-17	0.0097	0.0485	0.4957
O-18	0.0842	0.4197	− 0.8036
H-19	0.0113	0.0563	0.5066
H-20	0.0419	0.2090	0.2200
HR			
H-1	0.0527	0.1679	− 0.0589
O-2	0.9472	3.0121	0.0589

1. Calculations were performed as per the mathematical section based on FUKUI FUNCTIONS, discussed in supplementary information

2. Fukui function, local softness and dual descriptor refer to the partial derivative of the electron density with reference to the electron number ($N-1$, N, $N+1$) in a specific molecular system [44] i.e., $\left(\frac{\partial \rho}{\partial N}\right)_{v(r)}$

Table 4 (continued)

Significance of bold refers to the Fukui functions and dual descriptor of the targeted atoms in AA, DMA and HR

Table 5 Quantum mechanical parameters of HR, DMA, and AA

	DMA[b]	HR[a]	AA[b]
SOMO/HOMO (E_o)/eV	− 7.729	− 15.393	− 9.722
LUMO (E_v)/eV	1.105	1.479	1.186
$\Delta E = E_v - E_o$/eV	8.834	16.872	10.908
Electronegativity μ/eV	− 3.312	− 7.057	− 4.268
Global hardness η/eV	4.417	8.536	5.454
Global softness S/eV^{-1}	0.226	0.117	0.183
Electrophilicity ξ/eV	1.24	2.91	1.66
$\frac{\sigma^-}{\sigma^+}$	25.02	16.48	20.60
Reactivity toward HR radical	Less reactive	–	Highly reactive

All the calculations are done for the optimized molecular system under aqueous condition

[a]Occupied molecular orbital corresponds to SOMO

[b]Occupied molecular orbital corresponds to HOMO

$\frac{\sigma^-}{\sigma^+}$ refers to the ratio of propensity to accept and donate electron as per Eq. (8), supplementary information

soft. Hence, DMA will have a tendency to change electron density more easily than that of AA on interacting with HR. Hard reactant, where electron density is hard to change relies on the electrostatic effects. Soft molecules, with a small Frontier molecular orbital gap, will have their electron density more easily polarized than a hard molecule [45]. Hence, DMA is more polarizable than that of HR and AA.

Hard acids prefer to react with hard bases, and soft acids prefer soft bases. Hardness claims HR kinetically reacting faster with AA and slower with DMA [46]. This enumerates the induction period developed during the course of the reaction in the presence of HRP enzyme, which is consistent with the description provided by Gazquez [47]. Figure. 6 illustrates the isosurface pattern of one to one atom of AA and DMA.

Ultraviolet–visible spectral simulation of product

The simulated absorption wavelengths were found to be 214, 232 and 233 nm for DMA; 234, 276, and 383 nm for DMA*; and 215, 300, and 374 nm for its coupled diazo $(DMA)_2$ product in aqueous phase. The three excited states of all the three species are as tabulated in Table 6. The UV–Vis simulated spectra generated for DMA* and $(DMA)_2$ by Gaussum are as shown in Fig. 7. The theoretical calculation performed does not consider stabilization of the excited/ground state. The phosphate buffer used in the enzymatic

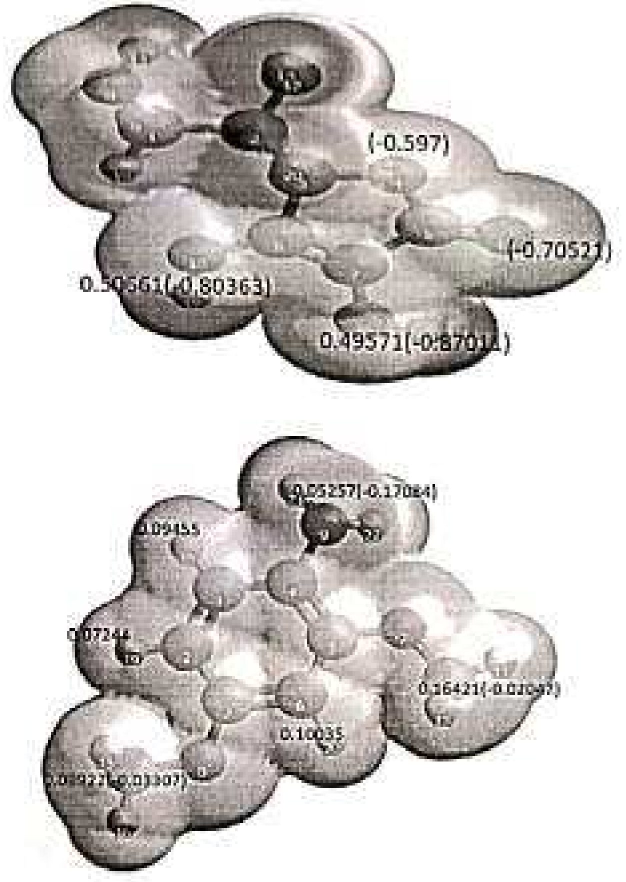

Fig. 6 Molecular isosurface (set at ±0.0769) on various atomic groups of AA (top) and DMA (bottom). Relative electron density on various one to one position atoms is shown in red (negative isosurface) and blue (positive isosurface) color referring to high and low denser positions for HR attack, respectively. The cummulative Fukui functions of hydrogen and hetero atoms are illustrated with $\Delta f(r)$ values of hetero atoms in the brackets

Table 6 Theoretical absorption wavelengths for three excited states, its oscillator strengths, different forms of DMA

Molecular system	Excited states/nm	Oscillator strength
DMA	215	0.0328
	232	0.0049
	233	0.1578
DMA*	234	0.1374
	276	0.0182
	383	0.0037
$(DMA)_2$	215	0.0002
	300	1.0013
	374	0.0000

reaction stabilizes the excited state involving bathochromic shift of the absorption maximum. Furthermore, the dual peaks presence in the practically measured absorption maximum confirms the radical nature of DMA* product. Whereas, theoretical absorption maximum of dimeric azo product at 300 nm has no extra sister peak. Hence, the only product during the reaction of DMA with HRP in the presence of H_2O_2 is DMA*.

Conclusion

An antioxidant inhibition assay involving HRP as an HR generator has been proposed involving DMA as an enzymatic co-substrate. The method is based on the inhibition on the formation of the colored product in the presence of AA. The induction period increases with increase in the AA concentration. The linearity of the antioxidant as AA equivalents is found to be in the range between 11.9 and 37.8 μM. ESP at different positions of the associated atoms are generated by Avogadro visual interface. UV–Vis absorption excitation energies are generated for different possible molecular systems such as DMA* and $(DMA)_2$ which are further correlated with the experimental absorption maximum and it was found that the DMA* is the only product that is formed during the reaction of DMA with hydrogen peroxide in the presence of HRP. The formation of dehydroascorbic acid was theoretically confirmed by studies involving Fukui function, BDE, and BDH. The isosurface at various atomic positions by intense red color indicates the nucleophilic nature of DMA and AA. The BDE and BDH of AA and DMA evaluated by homolytic breakage at specific local atomic position confirm the formation of expected product as predicted practically. The relative electron density at various positions as quantified by Fukui function gives us the targeted point of attack in AA and DMA. The bridging gap in the inhibitory studies was narrowed by the energy correlation of HOMO–LUMO gap among the HR, DMA, and AA. The molecular ESP and NBO analysis provides the chemistry of DMA and AA for its reducing capacity. Thus, providing a practical data with substantial theoretical proof can enlarge ideas in correlating and expanding our visualization in observation of antioxidant inhibition mechanism. Furthermore, these quantum mechanical calculations in justifying reaction pathways involving AA can enhance our vision in exact point of HR attack.

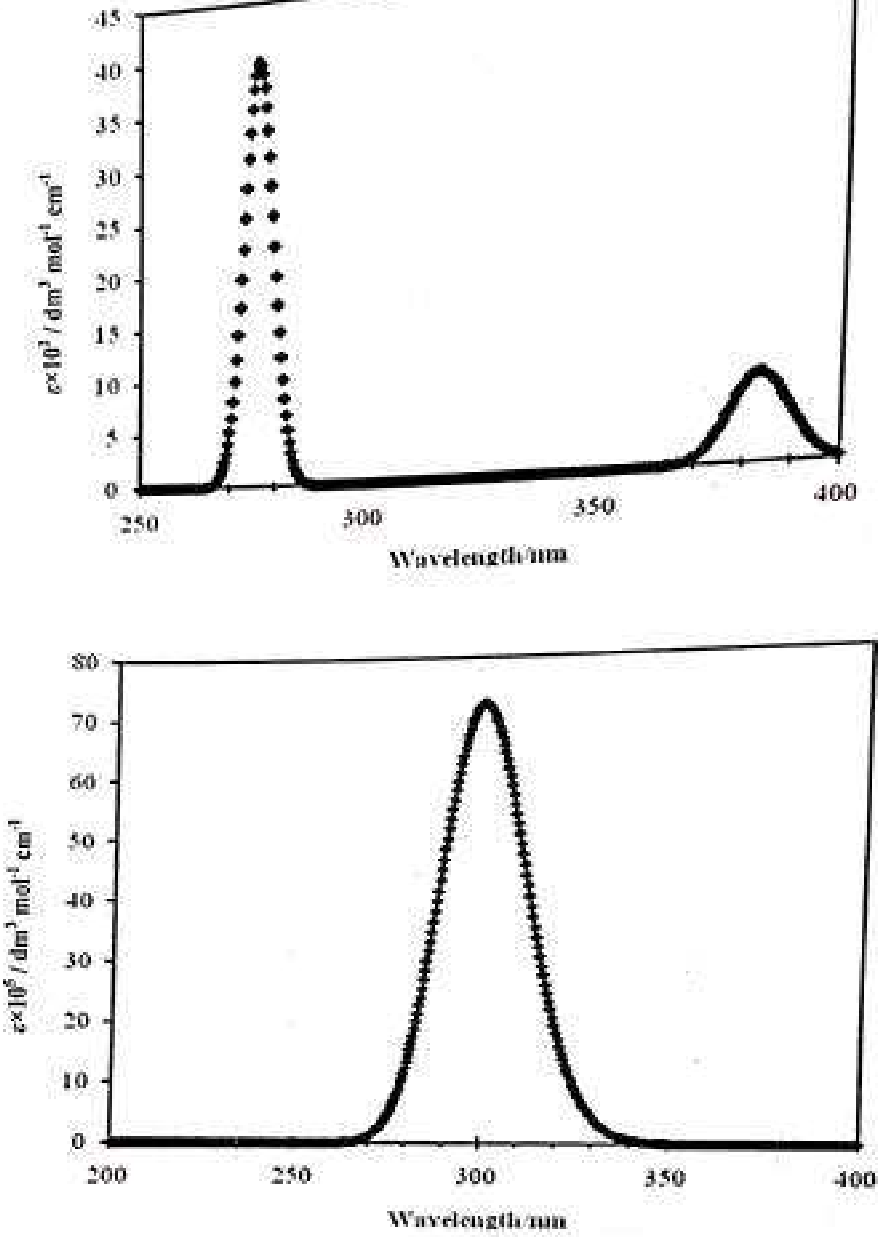

Fig. 7 Simulated absorption spectra of a DMA^{+} (top) and b $(DMA)_2$ (bottom) in aqueous phase with gaussian width 3000 cm^{-1}. No intense absorption was observed beyond this mentioned range

Experimental

All the chemicals used in the assay were of analytical grade. DMA, HRP (E.C. 1.11.1.7, 100 units/mg), AA were purchased from Himedia laboratories (Mumbai, India). Double distilled water was used throughout the experiment. DMA (100 mM) was prepared initially by dissolving 0.150 g using 1000 mm^3 of alcohol, and finally by water to a total volume of 10 cm^3. Freshly prepared 100 mM H_2O_2 was used throughout the experiment. Further dilutions of H_2O_2 were prepared as per the need of the experiment. Two mg of HRP was dissolved in 10 cm^3 of 0.1 M phosphate buffer of pH 6.0.

Computational and software details

Computational simulations were carried out with the Gaussian16 program [48] employing B3LYP-D3(BJ) functional with 6–311 + +G(d,p) basis set to achieve an optimized geometry (Tables 1S, 2S, 3S, and 4S). The completely filled molecular systems and unpaired molecular systems (such

SANKESHWAR

as radicals, cations, and anions) calculations were carried out by restricted and unrestricted Kohn–Sham formalism, respectively. S^2 error associated with dehydrogenated and oxygenated free radicals of AA and DMA, respectively, lies in the range 0.0 to 0.04% (Table 5S).

The optimization of the geometry was achieved without any geometry constraints. Avogadro [49] and Gaussum [50] were used as visual interfaces. Solvent effects on the optimized structure were investigated with self-consistent reaction field by polarized continuum method using SCRF = (Solvent = Water) DFT keyword (non-symmetric T-matrix model). Each of the structure was stabilized, optimized and checked for any imaginary frequencies and most energetically preferred conformation was selected. Frequency calculations exhibiting zero values correspond to translational and rotational character behavior of the molecules. Theoretical calculations were done on the molecular systems that include electronic energies, IR, and UV–Vis data for visualization. The adiabatic excitation energies were computed using TD-DFT calculations. NBO analysis and ESP calculations were computed for DMA, AA, HR using Pop = NBO and Pop = ESP DFT keyword. Molecular isosurface values were set at ± 0.0769 in the Avogadro software.

The BDE and BDH of different hydrogen atoms attached to DMA were calculated at 298.150 K by electronic energy using the relation BDE = E (Oxygenated DMA) + E (Hydrogen atom)–E (DMA-OH) and BDH = H (Oxygenated DMA) + H (Hydrogen atom)–H (DMA-OH). $E_{hydrogen} = -1312.8$ kJ/mol and $H_{hydrogen} = -1306.12$ kJ/mol [48] are used as the energy and enthalpy of the hydrogen atom. The interaction of HR with DMA has been studied by placing radicals at the potential binding sites of parent structure for geometrically optimized molecules. The antioxidant property of AA was initiated by knocking out hydrogen at different sites which results in the formation of dehydrogenated ascorbic acid.

Ultraviolet–visible absorption spectra of the molecules have been simulated with TD-DFT calculation using B3LYP-D3(BJ) functional and 6–311 + + G(d,p) basis set.

Calculations of ionization potential (IP), electron affinity (EA), electrophilicity(ξ), global hardness(η), global softness(S), electron change during either oxidation or reduction were carried out as suggested by Ser et al. [51]. IP and EA were evaluated by frozen molecular conditions for cationic and anionic molecular systems.

Fukui function and local softness were evaluated as inferred by Fuentealba research group [52]. Fukui functions were evaluated in the frozen molecular condition by left and right differentiation. The left and right correspond to differentiation of cation and anionic compartment of the DMA and AA. Experimental errors, statistical models [53], left and right derivatives were evaluated by Microsoft excel 2007 program.

Instrumentation

A SYSTRONICS model 2202 PC-based double beam UV–Vis spectrophotometer with 1.0 cm matched cells was used for all absorbance measurements and temperature was controlled using a constant temperature cell holder with a stirrer.

Supplementary Information The online version contains supplementary material available at https://doi.org/10.1007/s00706-023-03085-0.

Acknowledgements One of the authors Dr. Ananthanaman Shivakumar (A.S.K), thanks St. Philomena's College for providing facilities to carry out this research investigation. Authors also acknowledge the support rendered by Dr. T.S. Shivalingaswamy, PG Department of Physics, Government College (Autonomous), Mandya, Karnataka, India for DFT calculation.

Data Availability All data generated or analysed during this study are included in this published article.

References

1. Nagaraja P, Aradhana N, Suma A, Shivakumar A, Chamaraja NA (2014) Anal Sci 30:251
2. Zorov DB, Juhaszova M, Sollott SJ (2014) Physiol Rev 94:909
3. Diplock AT, Charaleux J-L, Crozier-Willi G, Kok FJ, Rice-Evans C, Roberfroid M, Stahl W, Viña-Ribes T (1998). Br J Nutr. https://doi.org/10.1079/BJN19980106
4. Cai Y-J, Dai J-Q, Fang J-G, Ma L-P, Hou L-F, Yang L, Liu Z-L (2002) Can J Physiol Pharmacol 80:1187
5. Wilson JX (2002) FEBS Lett 527:5
6. Štellerová D, Lukeš V (2021) Acta Chim Slovaca 14:32
7. Zehiroglu C, Ozturk Sarikaya SB (2019) J Food Sci Technol 56:4757
8. Shivakumar A, Yogendra Kumar MS (2018) Crit Rev Anal Chem 48:214
9. Shi S, Guo K, Tong R, Liu Y, Tong C, Peng M (2019) Food Chem 288:215
10. Akar Z, Burnaz NA (2019) LWT Food Sci Technol 112:108212
11. Sridhar K, Charles AL (2019) Food Chem 275:41
12. Yeo J, Shahidi F (2019) J Agric Food Chem 67:7526
13. Fatih K, Dilek O, Birsen O (2019) Fresenius Environ Bull 28:6589
14. Spagnol CM, Assis RP, Brunetti IL, Isaac VLB, Salgado RN, Corrêa MA (2019) Spectrochim Acta Part A Mol Biomol Spectrosc 219:358
15. Chládková G, Kunovská K, Chocholouš P, Polášek M, Sklenářová H (2019) Anal Methods 11:2531
16. Vuolo MM, Lima VS, Maróstica Junior MR (2019) Phenolic compounds: structure, classification, and antioxidant power. Bioactive compounds. Elsevier, UK, p 33
17. Soobrattee MA, Bahorun T, Neergheen VS, Googoolye K, Aruoma OI (2008) Toxicol In Vitro 22:45
18. Marchica A, Lorenzini G, Papini R, Bernardi R, Nali C, Pellegrini E (2019) Sci Total Environ 657:568
19. Gunawardena H, Silva R, Ranasinghe P (2019) BMC Res Notes 12:809
20. Villaverde P, Lajous M, MacDonald C-J, Fagherazzi G, Bonnet F, Boutron-Ruault M-C (2019) Nutr J 18:31
21. Gao M-R, Xu Q-D, He Q, Sun Q, Zeng W-C (2019) J Food Meas Charact 13:1349

22. Keskin S, Şirin Y, Çakir HE, Keskin M (2019) South African J Bot 120:170
23. Chen S, Schopfer P (1999) Eur J Biochem 260:726
24. Regalado C, Garcia-Almendárez BE, Duarte-Vázquez MA (2004) Phytochem Rev 3:243
25. Torres E, Bustos-Jaimes I, Le Borgne S (2003) Appl Catal B Environ 46:1
26. Shivakumar A, Jashmitha BG, Dhruvaraj MR (2017) J Clin Nutr Diet 3:1
27. Svistunenko DA (2005) Biochim Biophys Acta - Bioenerg 1707:127
28. Morell C, Grand A, Toro-Labbé A (2005) J Phys Chem A 109:205
29. Bichara LC, Lanús HE, Nieto CG, Brandán SA (2010) J Phys Chem A 114:4997
30. Allen RN, Shukla MK, Reed D, Leszczynski J (2006) Int J Quantum Chem 106:2934
31. Singh G, Mohanty BP, Saini GSS (2016) Spectrochim Acta Part A Mol Biomol Spectrosc 155:61
32. Yamabe S, Tsuchida N, Yamazaki S, Sakaki S (2015) Org Biomol Chem 13:4002
33. Ahmed L, Omer R (2020) Cumhur Sci J 41:916
34. Tu Y-J, Njus D, Schlegel HB (2017) Org Biomol Chem 15:4417
35. Ardalan T, Ardalan P, Monajjemi M (2014) Nanotub Carbon Nanostructures 22:687
36. Liu Y, Liu C, Li J (2020) ACS Omega 5:25467
37. Anantharaman S, Rangappa D, Krishna H, Nagaraja P (2010) Enzyme Microb Technol 47:243
38. Penner MH (2017) Basic Principles of Spectroscopy. In: Nielsen SS (ed) Food Analysis. Springer International Publishing, Cham, p 79
39. Gülçin İ (2012) Arch Toxicol 86:345
40. Sprinz H, Beckert D, Brede O (1998) J Radioanal Nucl Chem 232:39
41. Louit G, Hanedanian M, Taran F, Coffigny H, Renault JP, Pin S (2009) Analyst 134:250
42. Buettner GR, Jurkiewicz BA (1993) Free Radic Biol Med 14:49
43. Vakarelska-Popovska MH, Velkov Z (2016) Comput Theor Chem 1077:87
44. Warren JJ, Tronic TA, Mayer JM (2010) Chem Rev 110:6961
45. Pearson RG (2005) J Chem Sci 117:369
46. Chermette H (1999) J Comput Chem 20:129
47. Gazquez JL, Mendez F (1994) J Phys Chem 98:4591
48. Frisch MJ, Trucks GW, Schlegel HB, Scuseria GE, Robb MA, Cheeseman JR, Scalmani G, Barone V, Petersson GA, Nakatsuji H, Li X, Caricato M, Marenich AV, Bloino J, Janesko BG, Gomperts R (2016) Gaussian 16, Revision B.01; GaussView 5.0. Gaussian Inc, Wallingford, CT
49. Hanwell MD, Curtis DE, Lonie DC, Vandermeersch T, Zurek E, Hutchison GR (2012) J Cheminform 4:17
50. O'boyle NM, Tenderholt AL, Langner KM (2008) J Comput Chem 29:839
51. Ser CT, Žuvela P, Wong MW (2020) Appl Surf Sci 512:145612
52. Fuentealba P, Florez E, Tiznado W (2010) J Chem Theory Comput 6:1470
53. Skoog DA, West DM, Holler JF, Crouch SR (2004) Fundamentals of analytical chemistry. Cengage Learning India Private Limited, New Delhi

Publisher's Note Springer Nature remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Springer Nature or its licensor (e.g. a society or other partner) holds exclusive rights to this article under a publishing agreement with the author(s) or other rightsholder(s); author self-archiving of the accepted manuscript version of this article is solely governed by the terms of such publishing agreement and applicable law.

S.S. Arts College & T.P. Science Institute SANKESHWAR 591313

Indian Journal of Pure & Applied Physics
Vol. 62, January 2024, pp. 58-64
DOI: 10.56042/ijpap.v62i1.2599

The Study on Effect of Meteorological Parameter and Influence of Forest on Atmospheric Radon Concentration in the Shankaraghatta Forest Environment

Sandeep Dongre[a], Madhura R[a], Sunilkumar[a,b] & Sannappa J[*]

[a]Department of PG Studies and Research in Physics, Kuvempu University, Shankaraghatta, Jnana Sahayadri 577 451, India

[b]Department of Physics, S.S Arts College and T.P. Science Institute, Sankeshwar 591 313, India

Received 13 June 2023; accepted 4 October 2023

The spatial and temporal variations of radon concentration and meteorological parameters were measured in and around the Kuvempu University campus, situated in the Western Ghats of Shankaraghatta forest environment is measured by active technique using Scintillation cell and the meteorological parameters measured using Automatic Weather System (AWS. The activity concentration of radium in soil is determined by Gamma-ray spectrometer with NaI (Tl) detector. The measured data of the present study shows that the built-up environment and forest ecosystem have enhanced the natural radiation level. The variation of atmospheric radon concentration is depends on meteorological parameters, geographical and geophysical parameters. The diurnal variation shows the maximum concentrations were noticed in the early morning and minimum during afternoon. The seasonal variation shows maximum concentration during winter season and minimum during the summer season. These variations were mainly depending on meteorological parameters. The correlation between the radon concentration and the meteorological are discussed and presented in this paper. The present study was aimed to establish a base-line data of Annual effective dose equivalent (AED). The diurnal, seasonal variations in different environmental conditions were discussed and presented in this paper.

Keywords: Atmospheric radon concentration; Metrological parameters; Diurnal and seasonal variation; Built-up environment and forest ecosystem; Annual effective dose equivalent (AEDE)

1 Introduction

Radon is a radioactive inert gas produced by disintegration of ^{226}Ra, it's a decay product of ^{238}U decay series. It is present in varying amount in soil, rock, air water and building materials[1,2]. Its concentration mainly depends on meteorological parameters, geographical, geophysical parameters and exhalation rate of soil and building materials[3,4]. The half life of radon is 3.82 days decays into short lived and long lived progeny which are the most significant for health hazard from the natural sources[5]. The international organizations such as USEPA, ICRP, UNSCEAR, IARCWHO and several studies have reported radon is carcinogenic and is second leading cause for lung cancer[6]. Radon is listed as the sixth environmental risk factor for human health in 2019 by a special Lancet journal research[7]. Apart from the negative health effect, it has useful applications in various fields such as Earth science, exploration of uranium, atmospheric air mixing, atmospheric electricity, rock burst, and volcanic, underground water discharge global warming[8]. During the rainfall radon gas present in soil is dissolved in water and percolates into different layers and collected as high concentration in ground water[9]. The trees and vegetations in the forest ecosystem absorbs the radon gas present in groundwater, pores of the soil, voids, fractures and joints of the earth crust along with the green house gases(CO_2, methane (CH_4) and (N_2O) nitrous oxide) through the roots and later released the radon gas, oxygen and water vapours through the stems and leaves[10,11,12,13]. The Kuvempu University was established in this forest area and it consists of different types of buildings, including departmental blocks, hostels, banks, guest houses, and Teachers quarters, as well as well-constructed roads and interlocks footpaths. The roads and footpath interlocks covers 30% to 40% of campus land. The total number of students, workers and faculty members reside in the campus are about 3500[14]. The material used for the construction of buildings and roads mainly consists of gray granitic rocks, M-sand, Cement and tar. These materials contain higher activity of radionuclides (^{226}Ra, ^{232}Th, and ^{40}K)[14]. Therefore this area is well suitable for understanding the influence of built-up environment and forest

*Corresponding author: (E-mail: sannappaj2012@gmail.com)

S. S. Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

ecosystem on radon concentration therefore due to this importance this area is selected for the study. This study is useful to understand the prevention and remedial action to reduce the radon concentration by the artificially human construction of roads buildings and interlocks of footpaths and also to identify the contaminants and relative parameters for influence of enhanced the radon concentration.

This is the first systematic study in this area no such type of study was carried out; it will be certainly a baseline data for future studies. Therefore to understand the effect of man-made construction of footpath interlock roads and buildings are influence on atmospheric radon concentration. In view of this importance the study area is selected.

The study area Shankaraghatta forest environment including the Kuvempu University lies in south- west part of Karnataka between75°39' 30'' East longitude and 13°45'30'' North latitude as shown Fig. 1 (a-c) and the details of the study area was already published by Dongre S *et al.* 2022[14].

2 Methodology

To understand the variation of radon concentration for each location, to measure the radon concentration near the building covered by interlocks, thick trees and tar roads. Some of the villages are selected for the study around this university campus for the measurement of atmospheric radon concentration because of the different environmental conditions. Some villages are covered by thick forest and areca nut plantation and other villages are less trees without areca nut plantation. For the accurate estimation of radon concentration, and its variation, to measure the radon concentration at different time intervals in early in the morning, afternoon, evening and mid-night of a day. The average value of different intervals of time is taken and this was repeated for once in a week and four days within a month throughout the year, so that the pattern of its variation can be studied well. The active technique is used to measure the atmospheric radon concentration and this method involves scintillation cell and it is as shown in the Fig. 2.

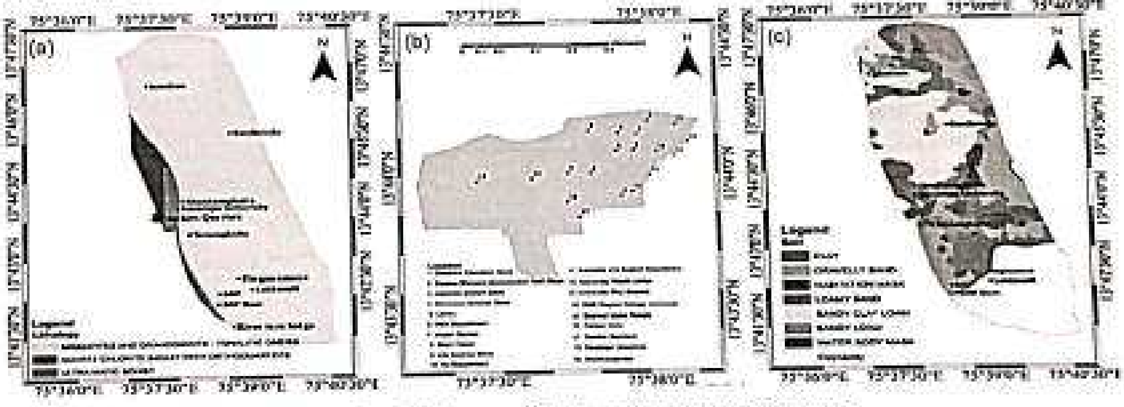

Fig. 1 — Geological map of Shankaraghatta forest environment.

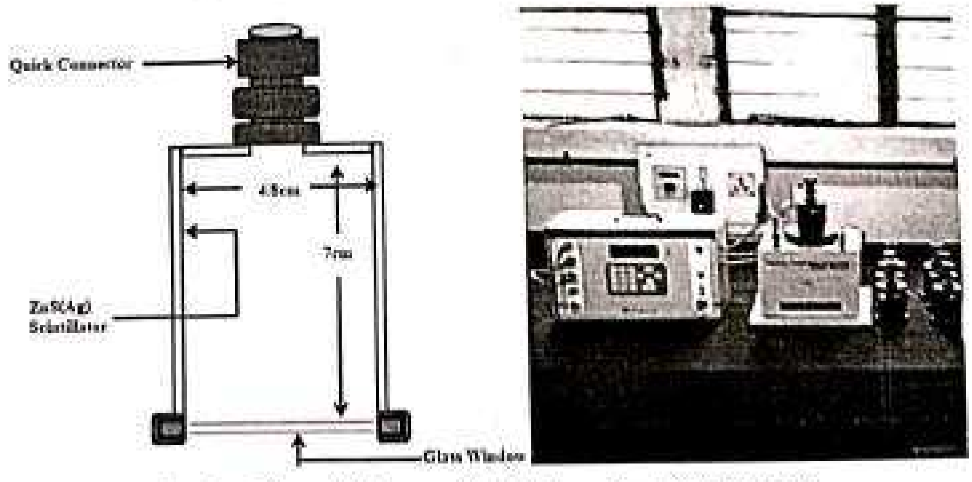

Fig. 2 — Schematic diagram of Scintillation cell and PMT assembly.

S. S. Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

2.1 Scintillation Cell and Photomultiplier tube assembly

A portable device called Scintillation Cell, which is used for collecting and also for estimating the Radon (^{222}Rn) concentration, was used elsewhere[16]. The schematic diagram is as shown in Fig. 2. It consists of cylindrical chamber made up of aluminium and is coated with the ZnS(Ag) phosphor, as the alpha particles interact with this coating flashes of light is produced called scintillation and are detected and amplified with by the Photomultiplier mounted next to the glass window[17]. The sample is collected by evacuating the Lucas cell in the laboratory and the opening of the quick connector valve for sampling air at the site. Once the radon gas is filled in the Lucas cell, it is kept as such in a sealed cell to attain equilibrium with its daughters in about 3 hours after the collection time and then it is mounted to a photomultiplier. The entire counting system is made to determine the concentration of radon in the atmospheric air. The alpha counts obtained is coined as X; radon concentration Rn_C and is calculated as follows[16];

$$Rn_C(Bq.m^{-3}) = \frac{X}{3 \times E \times t \times V \times e^{-\lambda\theta}} \quad \dots (1)$$

Where; Rn_C Radon concentration expressed in $(Bq.m^{-3})$, X →Alpha counts obtained, E → is the counting efficiency= 0.74,t → is the counting period=17min,v → is the volume of the cell= $60(m^3)$, θ → is the delay time between sampling counting =10800 (sec), λ → is the decay constant of radon= $2.08 \times 10^{-6}(sec^{-1})$.

The annual equivalent effective dose rate can be calculated by using equation provided in IARC1988, UNSCEARreports[7,18,19].

$$AEDE_{Indoor}(mSv\,y^{-1}) = Rn_c \times I_f \times Eq_f \times C_f \times 24h \times 365 \times 10^{-6}$$
$$AEDE_{Outdoor}(mSv\,y^{-1}) = Rn_c \times O_f \times Eq_f \times C_f \times 24h \times 365 \times 10^{-6} \quad \dots (2)$$

Where; AED → Annual Effective Equivalent dose rate of radon, Rn_c→ Radon concentration expressed in$(Bq.m^{-3})$, I_f → Indoor occupancy factor equal to 0.8, O_f →Outdoor occupancy factor equal to 0.2, Eq_f → Equilibrium factor *i.e.* 0.4, C_f→ Conversion factor 9 nSv h^{-1} per Bqm^{-3}.

The meteorological parameters were recorded by A typical weather station that operates automatically is known as an automated weather station. AWS Plant was installed in the Kuvempu University campus, sponsored by the Bhabha Atomic Research Centre (BARC) Mumbai, India.

2.2 Soil Sample collection

Initially about 2 kg soil collected from each location of the study area, the soil samples are collected over a $0.5m^2$ surface area, and once plants and roots have been removed, a location is marked. The marked spot was dug up to the depth of 15 cm, the sample extracted was crushed into the finest powdered form possible before being sieved through 500um (0.5mm) to remove the undesired debris and to remove the moisture content in the sample about 300g of samples are subjected to air dry for several days in it. The cleansed and sieved samples were then dried in an electric oven at temperature of 110 °C for 12 h make sure it has became moisture free and to achieve constant weight, thus formed powdered samples transferred to plastic containers and are stored in it, meanwhile care has taken that it is air tightened and are sealed externally using adhesive tapes. These homogenized samples were kept identical to that of reference materials as to their geometrical shapes, size and weight. Then kept aside for about a month (more than 7 times the half-lives of ^{222}Rn, and ^{224}Ra) at room temperature for to ensure that there exists an equilibrium between radium and its daughter products further more; before it is taken to analysis using gamma ray spectrometry[14]. The measurement of activity concentration of radium was carried out using the 3x3 NaI (Tl) gamma ray spectrometry and is studied elsewhere[14].

3 Results and Discussion

3.1 Effect of built-up environment

The radon concentration along with meteorological parameters was measured during the period of July 2021 to July2022 as given in the Table 1. The data from Table 1 shows that higher values of atmospheric radon concentration were found at the tar roads and interlocks locations very near to the buildings (Table 1). Slightly less radon concentration was found at interlock locations are away from the buildings (Table 1). This may be due to the fact that the materials used for the manufacturing of interlocks and for construction of roads such as grey granite rocks, cement and M-sands. Basically these constructive materials consist of higher activity of radionuclides[14,21]. Interlocks are porous materials; exhalation rate of radon is more[1,22,23]. And also the Activity of radium in the soil of these locations is also found to be slightly higher (Table 1). Higher radon concentration were found at the locations of the villages around the Kuvempu university but when the

S. S. Arts College & T. P. Science Institute
SANKESHWAR 591313

Table 1 — Average radon concentration, activity of radium, meteorological parameters and annual effective dose in different locations of Shankaraghatta forest

(TRNB= tar road near building, TRAB= Tar road away from the building, INB= Interlocks near the buildings, IAB=Interlocks away from the building *L=3, 4, 5, 6- Number of Locations, SG= Sports Ground, TF= Thick Forest, LTF = Less Thick Forest, CR= Cement Road, MR= Mud Road, WFAP= With forest and areca nut plantation, WOF= Without Forest, MVM = more vehicle movement, LVM=Less Vehicle Movement)

SL. No	Locations with different environmental conditions	Average Outdoor Radon Concentration Bq m^{-3}	Activity of ^{226}Ra $Bqkg^{-1}$	Average Temperature in °C	Average Pressure (kPa)	Average Humidity in %	Average Wind Speed in m/s	Average Rain fall in cm	Average AEDE ($mSvy^{-1}$)
			Shankaraghatta Forest environment						
1	TRNB(L=5)	150.5 ± 10.5	16.7 ±2.4	32.8	939.9	85	1.7	1.8	0.95
2	TRAB(L=3)	112.5 ± 5.2	16.7 ±2.4	32.8	939.9	85	1.7	1.8	0.70
3	INB(L=5)	133.1 ± 6.2	15.4 ±1.5	26.2	939.7	80	1.7	1.8	0.84
4	IAB(L=2)	105.7 ± 4.6	15.4 ±1.5	26.2	939.7	80	1.7	1.8	0.66
5	SG(L=2)	50.4 ± 8.5	9.5 ± 1.6	24.0	934.2	65	2.6	1.8	0.32
6	TF(L=6)	117.7 ± 6.7	13.2 ±1.5	22.0	937.4	78	0.6	1.8	0.74
7	LTF(Open Place)(L=3)	72.5 ± 4.5	12.3± 2.0	23.6	936.6	72	0.9	1.8	0.45
			Villages around Shankaraghatta Forest environment						
8	TRNB	144.8 ± 8.8	15.5 ± 2.5	32.8	939.9	85	2.0	1.8	0.91
9	TRAB	110.4 ± 6.7	15.5 ± 2.5	32.8	939.9	85	2.0	1.8	0.69
10	CR	124.4 ± 9.2	10.6 ±2.4	29.0	938.8	75	2.0	1.8	0.78
11	MR	70.5 ± 7.4	08.2± 2.0	23.6	936.6	72	0.8	1.8	0.44
12	WFAP(L=4)	115.4 ± 7.1	10.3± 1.5	24.0	934.2	65	0.7	1.8	0.73
13	WOF(L=3)	68.7 ± 5.8	11.1 ±1.5	22.0	937.4	78	1.6	1.8	0.43
14	MVM	77.7 ± 6.5	10.7 ±0.5	25.2	936.4	65	0.7	—	0.49
15	LVM	143.1 ± 9.2	10.7 ±0.5	25.0	936.8	66	0.7	—	0.82
			Shankaramata Temple Hillock						
16	At the foot	82.50 ± 12.30	14.3±2.0	19.6	937.4	83	0.3	---	0.52
17	At the middle	105.50 ±15.05	14.3 ±2.0	19.8	937.4	83	0.5	---	0.67
18	At the top	62.80 ± 4.25	14.3 ±2.0	19.6	937.4	83	2.1	---	0.40

frequency of vehicle movement is very less but when the frequency of vehicle movement is more, the lower radon concentration was observed (Table 1). The vehicle movement dilutes the radon concentration. Slightly less radon concentration was observed at the locations consisting of cement road because the cement road is compactly packed compared to the tar road. Therefore the man made constructions enhanced the radon concentration.

3.2 Effect of forest environment

The forest ecosystem has influenced the radon concentration. The data from the Table 1 shows that the thick forest locations in the Kuvempu University campus and the villages around the university campus surrounded by the thick forest and areca nut plantations shown higher values of radon concentration. But slightly less compared to the tar road locations. The higher concentration is may be due to, the trees and the vegetation in the forest ecosystem absorbs the radon gas dissolved in underground water and also present in the soil porous, fractures, joints faults of the earth crust gets absorbed through the roots along with the green house gases and later release the radon gas, oxygen and water vapour through the stems and leaves[24,25,26]. Hence slightly high radon concentration was observed at these locations compared to less thick forest locations.

The lower concentration of radon was found in the university campus at the Sports Ground. These locations are covered with less trees and vegetation and the wind speed is recorded more at this locations. Also villages around Shankaraghatta without forest have shown lower radon concentration compared to the villages with forest. Moreover the geology of this area consists of rock system quarts chlorite schist and orthoquartzite, these rocks consists of mineral compositions such as quartz and epizoite, which contains lower activity concentration of radionuclides[14]. Hence it shows lower radon concentration.

There is a wide variation in radon concentration were observed at the different locations of the Shankaramata temple hillock (Table 1). The lower radon concentration was found at top of the hill Shankaramata temple. The temple is situated at the top of the hillock. The rock systems of this hill are

S. S. Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

comprised of gnesis, these rocks contains lower activity of radionuclides[14,19] and another reason is that at the top, the wind speed is higher compared to the bottom of the hills. At the middle of the hill, where the Ganesh temple was built and the space around the temple is covered by interlocks. The materials used for the construction of interlocks are granitic rocks and M-sand and cement, these materials consist of higher activity of radionuclides and the porosity of these materials may be high[14]. The bottom and middle of these locations are covered with thick trees and vegetations and hence they enhanced the radon concentration. In these places, the speed of the wind is low compared to top of the hillock (Table 1). Hence higher radon concentration is observed at the bottom and middle of the hill compared to top of the hill.

3.4 Diurnal variation of radon concentration along with the meteorological parameters

The diurnal variation of radon concentration with respect to different meteorological parameters at the different locations of Kuvempu University campus such as; tar road, interlocks, Thick forest, AWS near soil, Sports ground as given in Fig. 3. It is noted that air temperature, relative humidity, and atmospheric pressure all had a significant impact on radon concentration (Table 1). From the graph it can be seen that radon concentration was found to be maximum during early morning (4 to 6 hours) and decreases gradually, reaches its minimum value at afternoon (15hours). The radon concentration is found to decline at day time (10 to 15 hours) and then gradually increases, again reaches its maximum value during. This may be due to the fact that temperature

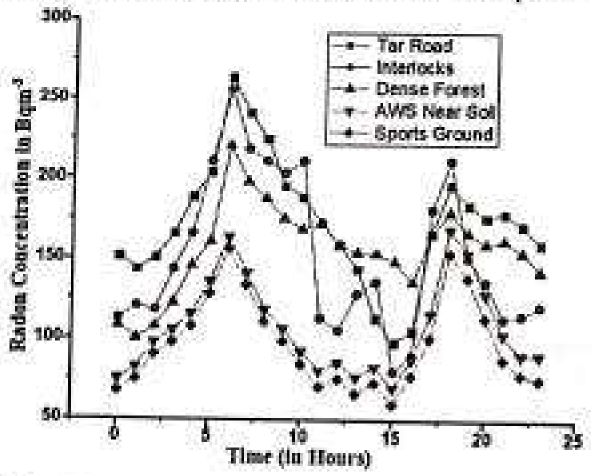

Fig. 3 — Diurnal variation of Radon concentration with respect to different time intervals of day.

inversion and change in atmospheric pressure will takes place in this period, due to the heating up of ground surface and low pressure during mid-night. Hence decrease in atmospheric radon concentration was noticed. Similar diurnal variation trend is observed at different locations of the study area.

Radon is a heavier gas and is unstable in atmospheric condition, it accumulates close to the ground surface during night time and early morning as the temperature, wind speed and humidity favours their concentration in the atmosphere[27,28]. During day time radon emitted from the ground can be diluted by turbulent eddy diffusion in the atmosphere caused by solar heating[29,30]. Furthermore, the atmospheric pressure will also changes during day and night (min during 7 to 15 hours and 20 to 23 hours , maximum during 1 to 6 hours and 16 to 19 hours), this will leads to a significant diurnal fluctuations of outdoor radon concentration. From the Fig. 3 it clearly shows that the radon concentration dependent on the meteorological parameters (Table 1). In all the five different locations similar pattern of variations in the radon concentration was observed except for the thick forest location during day time (10 to 15 hours). During this period, it will not reach to minimum but decreases and is higher than the other different conditions of the locations, it is almost stable and then later gradually increases, again reaches maximum concentration by evening (16 to 18 hours) (Fig. 3). This is may be due to less turbulence in the forest environment and due to the lack of solar radiation atmospheric air is not heated. The maximum radon concentration found at tar road locations, this may be due to the materials used to construction of the tar road consists of granite rocks and these rocks contains more radionuclides compared to other two location's soil. Clay shrinks and cracks when it dries, making dried clay soils porous[14,31]. But in the thick forest location slightly higher and almost stable radon concentration was observed during afternoon time (11 to 16 hours). Because in the thick forest location wind blows slowly and the temperature of this location is also less compared to the other locations (Table 1). Hence slightly higher concentration was observed during afternoon. The diurnal variation of radon concentration was observed less in the sport ground; this is because in the sport ground location the wind speed is higher than the other location (Table 1). Therefore man made construction plays prominent role in increase of radon concentration in the atmosphere.

S. S. Arts College & T. P. Science Institute SANKESHWAR 591313

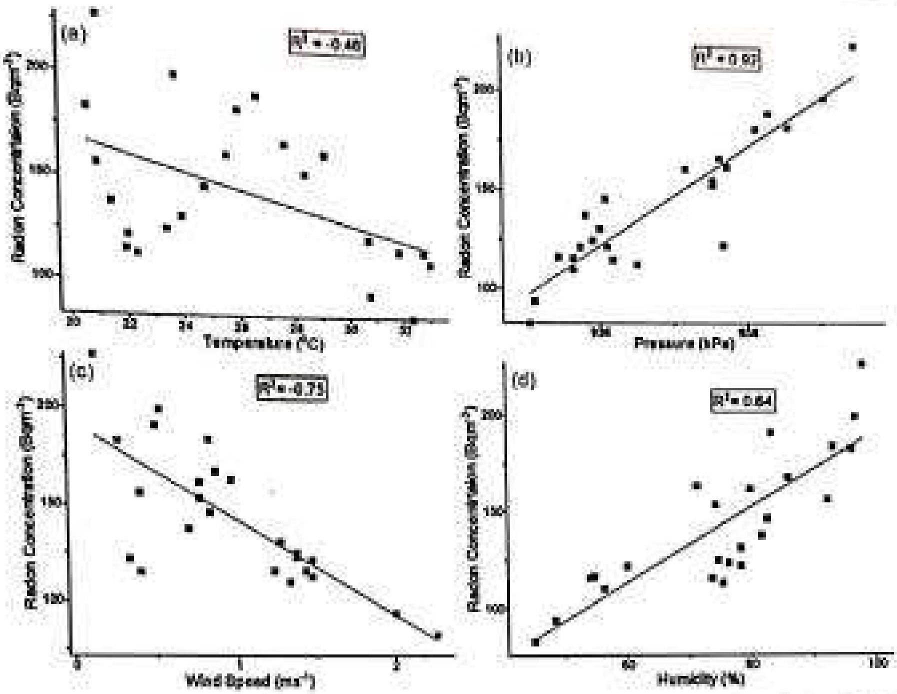

Fig. 4 — (a) Temperature v/s Radon Concentration (b) Pressure v/s Radon Concentration (c) Wind Speed v/s Radon Concentration (d) Humidity v/s Radon Concentration.

3.5 Correlations between atmospheric radon concentrations and meteorological parameters

Atmospheric radon concentration is influenced by temperature, this variation is as shown in Fig. 4(a) and as the ambient temperature increases, the radon concentration decreases hence weak and negative correlation is observed with a correlation coefficient of $R^2 = -0.46$. This was observed elsewhere Moses *et al.*, (1960), Israel son *et al.*, (1972), Pereira (1990), Butterweck *et al.* (1994), Nishikawa *et al.* (1995), and Due`nas *et al.* (1996).[32] Fig 4(a). Atmospheric pressure also shows good influence on the outdoor radon concentration. Radon concentration increases with increase in the atmospheric pressure, it has shown strong and positive correlation with correlation coefficient $R^2 = 0.92$ (Fig. 4(b)). Atmospheric radon concentration strongly influenced by the wind speed, as the wind speed increases the outdoor radon concentration decreases and also it shows a negative correlation with correlation coefficient of $R^2 = -0.75$ and is as shown in Fig. 4(c). Humidity is one the major factor which greatly influence the atmospheric radon concentration from the graph (Fig. 4(d)) it is clearly that, atmospheric radon concentration increases with increase in the atmospheric humidity and it has shown strong and positive correlation with a correlation coefficient of $R^2 = 0.84$. Similar variations were noticed at all the locations of study area.

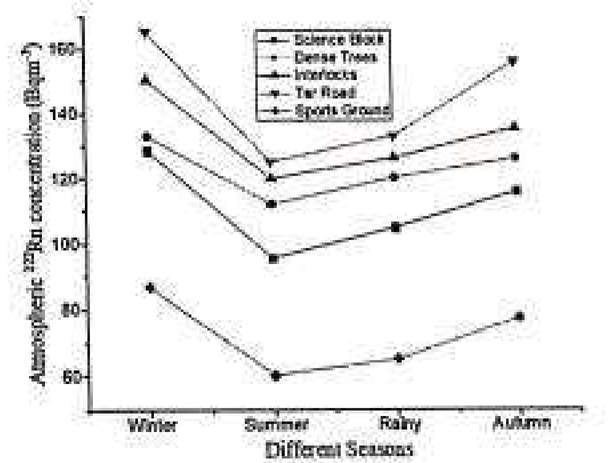

Fig. 5 — Seasonal variation of average atmospheric radon concentration at different environmental conditions.

3.6 Seasonal variation of atmospheric radon concentration at different locations

The seasonal variations of atmospheric radon concentration and meteorological parameters at the Chemical Science Block inside the campus are as shown in Fig. 5. The atmospheric radon concentrations were observed at different environmental conditions. From the graph it is observed that among the seasons; decrease in atmospheric radon concentration was observed in summer season. This may be due to turbulence and low moisture content in the atmosphere[33]. And in summer

S. Arts College & T P Science Institute SANKESHWAR 591313

low transpiration of radon to atmosphere due to shading of leaves. Increase in atmospheric radon concentration during the winter and autumn was observed (Fig. 5). This is due to the fact that there is an increase in atmospheric pressure; it is essentially due to temperature inversions that occur during in these seasons (Fig. 5). During these seasons the transpiration of radon from soil by trees to atmosphere is more. And remain at a moderate level during the rainy season. During rainy season there is continuous rain fall and during this period emanation of radon is less and transpiration is more. Hence there slightly low atmospheric concentration compared to rainy season. Similar variations were observed in all locations of the study area.

4 Conclusions

The main conclusions of this research can be summarized as follows:

- ➢ The built-up environment such as man-made constructions, well planned roads, and interlocks has enhanced the atmospheric radon concentration.
- ➢ Forest ecosystem has shown a significant contribution in increasing the atmospheric radon concentration.
- ➢ The average atmospheric radon concentration of the study area found to be 103.21± 6.43Bqm^{-3}, which is higher than the world average value 10Bqm^{-3}[UNSCEAR][1].
- ➢ The average annual effective dose equivalent for atmospheric radon concentration is found to 0.64mSv y^{-1},which is higher than the global average value of (3-10 mSv) recommended by ICRP[34].
- ➢ Meteorological parameters and their correlation studies shown that the atmospheric radon concentration is influenced by them.

References

1 UNSCEAR 2019 report United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation. https://www.unscear.org/unscear/en/publications/2019.html.

2 Srinivasa E, Rangaswamy D R & Sannappa J, *J Geol Soc India*, 94 (2019) 100.

3 Sukanya S, Jacob N, & Sahu J, *Chemosphere*, (2022) 135141.

4 Sahu P, Panigrahi D C & Mishra D P, *Environ Earth Sci*, 75 (2016) 1.

5 Čujić, Mirjana, *et al. Int J Biometeorol*, 65 (2021) 69.

6 Ponciano-Rodriguez G, *et al. Environ Geochem Health*, 43 (2021) 221.

7 Murray C J, Aravkin A Y, Zheng P, Abbafati C, Abbas K M, Abbasi-Kangevari M & Borzouei S, *The Lancet*, 396 (2020) 1223.

8 Das R & Mukherjee M, Earth Science in Environmental Management. In *Environmental Management: Issues and Concerns in Developing Countries*, Springer, Cham, (2021) 23.

9 Donelan J E, *Groundwater-Surface Water Interaction in the Kern River: Estimates of Baseflow from Dissolved Radon Analysis and Hydrograph Separation Techniques*. California State University, Long Beach.https://www.proquest.com/openview/2a3c23a0e416360d5f9d22967db54e00/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750, (2018).

10 Preston B L & Jones R N, *Climate change impacts on Australia and the benefits of early action to reduce global greenhouse gas emissions*, Canberra: CSIRO, (2006) 41.

11 Ye Y J, Xia X Q, Dai X T, Huang C H & Guo Q, *J Radioanal Nucl Chem*, 320 (2019) 369.

12 Sanjon E P, Maier A, Hinrichs A, Kraft G, Drossel B & Fournier C, *Sci Rep*, 9 (2019) 1.

13 Gavrilescu M, *Water*, 13 (2021) 2746.

14 Dongre S, Kumar S, Suresh S, Rangaswamy D R & Sannappa J, Assessment of natural radiation levels in the forest ecosystem of Shankaraghatta-Shivamogga District, (2022).

15 Fuente, Marta, *et al. Sci The Total Environ*, 695 (2019) 133746.

16 Raghavayya M, Iyengar M A R & Markose P M, Estimation of radium-226 by emanometry, (1980).

17 Sethy N K, *et al. J Radiat Res Appl Sci* 7 (2014) 475.

18 IARC International Agency for Research on Cancer, Summaries & Evaluations, 43 (1988).

19 Rangaswamy D R, Srinivasa E, Srilatha M C & Sannappa J, *Radiat Prot Environ*, 38 (2015) 154.

20 Ujjinappa B S, *et al. Environ Earth Sci*, 80 (2021) 1.

21 Reddy K U, Ningappa C & Sannappa J, *J Radioanal Nuclear Chem* 314 (2017) 2037.

22 Porter S W, Planning for and Management of Radiation Accidents. In *Handbook of Management of Radiation Protection Programs*, CRC Press, (2020) 193.

23 Gillieson D S, *Caves: processes, development, and management*. John Wiley & Sons, (2021).

24 Miklyaev P S, Petrova T B, Shchitov D V, Sidyakin P A, Murzabekov M A, Marennyy A M & Sapozhnikov Y A, *Appl Radiat Isot*, 167 (2021) 109460.

25 Vroom R J E, van den Berg M, Pangala S R, van der Scheer O E & Sorrell B K, *Aquatic Botany*, (2022) 103547.

26 Le Mer J & Roger P, *Eur J Soil Biol*, 37 (2001) 25.

27 Afreen S, Victor N J, Bashir G, Chandra S, Ahmed N, Siingh D & Singh R P, *J Atmos Sol-TerrestrPhysics*, 211 (2020) 105481.

28 Griffiths A D, Chambers S D, Williams A G & Werczynski S, *Atmospher Meas Tech*, 9 (2016) 2689.

29 Čeliković I, Pantelić G, Vukanac I, Krneta Nikolić J, Živanović M, Cinelli G & Rabago D, *Int J Environ Res Public Health*, 19 (2022) 662.

30 Jayaratne E R, Ling X & Morawska L, *Environ Sci Technol*, 45 (2011) 6350.

31 Ojovan M I, Lee W E & Kalmykov S N, *An introduction to nuclear waste immobilisation*, Elsevier, (2019).

32 Tchorz-Trzeciakiewicz D E & Solecki A T, *Geochem J* 45 (2011) 455.

33 Sannappa J, Paramesh L & Venkataramaiah P, *Indian J Phys* (1999).

34 International recommendation on radiological protection (ICRP ref 4836-9756-8598January 26, 2018https://www.icrp.org/.

JL Number- ARO/BGM/18APR24/MEG CENTRE BANGALORE / 12-C

5.2.1

(In lieu of and same as Rahdari Certificate No)

JOINING LETTER FOR AGNIVEER (GENERAL DUTY) BY OFFICE OF ARO BELGAUM

Dear Candidate

1 Congratulations on being shortlisted for enrolment as an Agniveer in the Recruiting Year 2023-24

2. Your personal details are as under -

(a)	Name	:	SACHIN BABU KADALAGI
(b)	Father/Guardian Name	:	BABU SHIDLAVVA KADALAGI
(c)	Date of Birth	:	01-Jul-2003
(d)	Category/Trade	:	AGNIVEER (GENERAL DUTY) SOUTH INDIAN CLASSES
(e)	Identification Marks	:	i BM 3 CM BELOW RT CLAVICLE ii BM BASE OF RT THUMB
(f)	Highest Education Qualification	:	10th(SSC)
(g)	Education Qualification for Entry/Recruitment	:	10th(SSC)
(h)	Details of relaxation/ Lowering of Physical Standards, granted, if any (HT, Wt, Chest)	:	-
(j)	RollNo	:	BAN KAR BEL AVGD 2023 109439
(k)	Block/Locality	:	YAMAKANAMARDI
(l)	District	:	BELAGAVI
(m)	State	:	Karnataka
(n)	Pin Code	:	591221
(o)	Regiment Alloted	:	MEG BANGALORE
(p)	Date of Rally Screening	:	11-Dec-2023

Scanned with OKEN Scanner

3. You are hereby directed to report to THE CORPS OF ENGINEERS, BANGALORE or 26-4-2024 Your candidature is provisional till you report to Regt/Corps Trg Centre and Your enrolment as well as verification is Complete.

AUTH: 63502/AGNIVEER/DEMAND NO-01/2023-24/RTG3 B(C) DT 13 APR 23

(Nishant Shetty)
(निशान्त शेट्टी)
(Signatory Block of ARO)
ARO
Belgaum
आर्मी भर्ती ऑफिस बेलगाम

(Office Round Stamp)

Date : 18-Apr-2024

Received by :-

Signature : SBKadalagi

Name : SACHIN BABU KADALAGI

Date : 18-Apr-2024

(Left Hand Thumb Impression)

Contact No ARO

Contact No Regt Centre

Distribution

1.	By Hand/incharge escort /recruit	(One Copy)
2.	Regt/Corps Training Centre	(One Copy)
3.	ZRO concerned	(One Copy)
4.	Officer -in-charge Records concerned	(One Copy)
5.	Aro concerned	(One Copy for record)

Note : Agniveers under 18 years of age on date of reporting should be accompanied by their parents /guardian for enrolment at the Trg Centres.

Scanned with OKEN Scanner

[illegible] MEG CENTRE BANGALORE / 1258

[illegible]

JOINING LETTER FOR AGNIVEER (GENERAL DUTY) BY OFFICE OF ARO BELGAUM

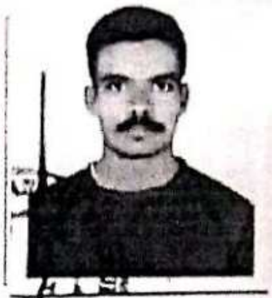

Dear Candidate

1. Congratulations on being shortlisted for enrolment as an Agniveer in the Recruiting Year 2023-24

2. Your personal details are as under :-

(a)	Name	:	MALLAPPA BEERAPPA HEGADE
(b)	Father/Guardian Name	:	BEERAPPA HEGADE
(c)	Date of Birth	:	29-Dec-2003
(d)	Category/Trade	:	AGNIVEER (GENERAL DUTY) SOUTH INDIAN CLASSES
(e)	Identification Marks	:	i. BM OVER THE MEDIAL 1/3rd OF RT CLAVICLE ii. BM ON RT SIDE OF NECK
(f)	Highest Education Qualification	:	10th(SSC)
(g)	Education Qualification for Entry Recruitment	:	10th(SSC)
(h)	Details of relaxation Lowering of Physical Standards granted if any (HT WT Chest)		
(j)	RollNo	:	BAN KAR BEL AVGO 2023 103236
(k)	Block/Locality	:	AMMANAGI
(l)	District	:	BELAGAVI
(m)	State	:	Karnataka
(n)	Pin Code	:	591236
(o)	Regiment Alloted	:	MEG BANGALORE
(p)	Date of Rally Screening	:	11-Dec-2023

Scanned with OKEN Scanner

Government of India
Department of Posts, India

Office of the ASP - Shivamogga Sub Divison Shivamogga

ORDER OF PROVISIONAL ENGAGEMENT

SA-Sdn/Dak Sevak-Tirthahalli/2023-24 dated 24-07-2023

In response to the notification No NOTIFICATION; 17-21/2023-GDS Dated.27.01.2023 Shri/Smt/Ms SHRUTIKA DUNDAPPA NELLIKAI son / daughter of Shri DUNDAPPA KEDARI NELLIKAI whose Date of Birth is 09/05/2002 and who belongs to EWSNot EWS category/selected against EWS category is hereby engaged as GDS ABPM,Thirthahalli S.O in account with under Thirthahalli S.O/Shivamogga H.O on PROVISIONAL BASIS with effect from dated 20.07.2023 AN/FN in the TRCA scale of 10000 He/she shall be paid such allowances as are admissible from time to time.

2 Shri/Smt/Ms SHRUTIKA DUNDAPPA NELLIKAI son/daughter of Shri DUNDAPPA KEDARI NELLIKAI should clearly understand that his/her engagement as GDS ABPM,Thirthahalli S.O in account with / under Thirthahalli S.O/Shivamogga H.O shall be in the nature of a contract liable to be terminated by him/her or by the undersigned by notifying the order in writing and that his conduct and Engagement shall be governed by the department of Posts, Gramin Dak Sevak (Conduct and Engagement) Rules, 2020 as amended from time to time.

3. This **Provisional Engagement** is subject to satisfactory verification of the prescribed educational qualification, community certificate and other certificates, wherever prescribed, The candidate will have to undergo satisfactory prescribed Induction Training course and Practical Training as and when issued.

4. The engagement is provisional and subject to certificates being verified through proper channels. If the verification reveals that the claim of the candidate belonging to Scheduled Caste/Scheduled Tribe /Other backward classes/(not belong to creamy layer)/ is false or educational certificates are not genuine or found unfit on Police Verification, his/her

Scanned with OKEN Scanner

CONSTABLE (GD) IN CENTRAL ARMED POLICE FORCE

IN ASSAM RIFLES AND SEPOY IN NARCOTICS CONTR
LIST-I:FEMALE CANDIDATES RECOMMENDED FOR AR

Record#	ROLL	NAME	FATHER_NAM
4851	9011021312	JYOTIBA BALAGOUD PATIL	BALAGOUD PATIL
4852	9011021940	VIDYA M NIDASOSI	MALLAPPA
4853	9011021980	VARSHA SHRIDHAR PATGAR	SHRIDHAR NARAYAN PATGAR
4854	9011024077	HEMAVATI AMMANNAVAR	SHIVANAND
4855	9011025694	KAVERI N	NARAYANAPPA
4856	9011026517	CHANNAMMA ASHOK GUGGARI	ASHOK
4857	9011028280	BHARATHI C	CHANDRAPPA
4858	9011029835	PRIYANKA RAMESH ULIAGADDI	RAMESH
4859	9011031772	KAVERI SURESH DADDI	SURESH DADDI
4860	9012000018	VIDYASHREE V	R VIJAYA
4861	9012000515	HARSHITA GAJANAN NAIK	GAJANAN M NAIK
4862	9012000980	DEEKSHA	SUBRAMANYA
4863	9012001259	LATA NAIK	NARAYANA
4864	9205000062	SALUMOL.S	SADANANDAN.V.D
4865	9205000480	MARIA SOJI	SOJI MATHEW
4866	9205001063	DIPITHA M B	BHASI M S
4867	9205001117	FARHEEN P M	MYTHEEN P M
4868	9205001535	ALINA ANIE BABU	LATE BABU GEORGE
4869	9205001757	BLESSY JOHNSON	JOHNSON K V
4870	9205001781	DEVIKA M NAIR	MANOJ P T
4871	9205002217	ARCHANA VINU	VINU S BHASKAR
4872	9205002728	AISWARYA GEORGE	GEORGE MATHEW
4873	9205003590	RUTH MARY P	PERUMAL P
4874	9205004126	ANUPA K BABU	K V BABU
4875	9206000547	ADITHYA KRISHNA K	RADHA KRISHNAN
4876	9206002033	HRITHI L SANKAR	UNNISANKAR
4877	9206002035	ANU MOHAN	MOHANAN K
4878	9206002098	GOPIKA TP	PRADEEPAN TP
4879	9206004476	THEERTHA GOVINDAN	GOVINDAN T
4880	9206004592	ARSHA ARAVIND	ARAVINDAN
4881	9206006078	ANJANA V P	PUSHPAKARAN V V
4882	9206006940	NIBU VINOD	VINOD N K
4883	9206007692	SISIMA P	UNNIKRISHNAN P
4884	9206007759	VARSHA P	SUDHAN P
4885	9206009362	APARNA SANTHOSH M P	SANTHOSH K K
4886	9206009956	SRINISHA KOODALIYAN	GOVINDAN M
4887	9206010207	ANJANA K	RAVI K
4888	9206011495	ASWANI K	PURUSHOTHAMAN P
4889	9206012367	ANAMIKA R B	RAJEEVAN P K
4890	9206012382	DIYA M	VINAYAN M
4891	9206013450	ANUSREE ANIRUDHAN	ANIRUDHAN A
4892	9206013969	ANAGHA DAS	SIVADASAN
4893	9206015652	ANUSREE V	SREEDHARAN E
4894	9206015904	ANUPAMA NAIR	MANOJ KUMAR K N
4895	9206016130	GREESHMA K K	BHARATHAN U V
4896	9210000767	KRISHNAPRIYA V	BABURAJ G
4897	9210003879	P NANDHITHA	UDAYAKUMAR
4898	9210004228	AKSHARA A T	THULASEEDHARAN S
4899	9210004333	LINCY LAWRANCE	LAWRANCE M
4900	9210004480	AKSHARA RADHAKRISHNAN	G RADHAKRISHNA PILLAI

Scanned with OKEN Scanner

Assam Rifles Training Centre & School
PIN-900300
c/o 99 APO

I.12016/Rec Br/SSC Rally/2023/ 2606

01 Oct 2023

ID No	9002015454
Name	SHASHIDHAR RAVEENDRA KUMBAR
Father's Name	RAVEENDRA SIDLINGAPPA KUMBAR
Village/Town	at post sunadholi tq gokak 591227
District	BELAGAVI
State	KARNATAKA
Pin Code	591227
Mobile No	7022067576

PROVISIONAL APPOINTMENT LETTER

1. You are hereby selected for appointment as **Recruit (GD)** in the scale of pay Rs. **21,700/-** per month subject to reporting at Assam Rifles Training Centre & School, Dimapur (Nagaland).

2. You are hereby directed to report to Assam Rifles Training Centre & School, Dimapur (Nagaland) by **15 Nov 2023 at 0800 hrs** for basic military training along with the following documents in original with four sets of Photostat copies of each document duly attested by Gazetted Officer (Failing which your candidature may be cancelled):-

(a) Education Certificates and Mark Sheets.
(b) SC/ST/OBC Certificate from Competent Authority (if applicable).
(c) Domicile/Permanent Residential Certificate.**(Temporary residential certificate not accepted)**
(d) Latest Character Certificate issuing date not more than six months. (issued by Police Station).
(e) Technical Qualification Certificate of the trade (if applicable).
(f) Ten copies of recent passport size photographs.
(g) Three copies of Joint passport photographs with the Next of Kin (preferably mother).
(h) Age proof certificates of mother, father, brothers and sisters.
(j) PAN (Permanent Account Number) Card and Aadhaar Card (DOB should match with Matric Certificate).
(k) **Candidates should have a Savings Bank Account in Schedule Bank with core banking facility.** Candidate should be in possession of ATM Card and Bank Pass Book on arrival at Assam Rifles Training Centre and School, Dimapur (Nagaland). The Candidates should also note the Bank Code of the Branch, its name and the State in which it is located. **(Jan Dhan Yojna account is not acceptable).**

3. You will be appointed as Recruit (GD) from the date of reporting to this Centre & School and Pay & Allowances will be admissible accordingly.

4. If you fail to successfully complete the recruit training within the stipulated period your service is liable to be terminated without any notice and assigning any reason.

5. The Assam Rifles will not be held responsible for any injury / loss sustained by you during your journey till reporting to Assam Rifles Training Centre and School.

6. No TA/DA is admissible. You should cater for sufficient money for your personal expenditure enroute till reporting to Assam Rifles Training Centre and School, Dimapur (Nagaland).

7. **"In case of receipt of adverse verification of your character and antecedents or your claim to belong to Scheduled Caste or Scheduled Tribe, as the case may be, is false, the services will be terminated forthwith without assigning any further reasons and without prejudice to such further action as may be taken under the provisions of the Indian Penal Code for production of false certificate".**

8. As per Rule 27 of Assam Rifles Rule 2010, Assam Rifles may permit you to resign from service before completing the terms of your engagement subject to return of three months pay and allowances drawn or the total cost of training imparted, whichever is higher. However, one month grace period will be given for the same from the date of reporting to ARTC & School.

9. As per sec 30 of Assam Rifles Act 2006 "Any person subject to this Act who knowingly attempts to get enrolled or enrolls any other person who does not fulfill the conditions enabling him to be enrolled, shall, on conviction by the Assam Rifles Court, be liable to suffer imprisonment for a term which may extend to five years or such less punishment as is in this Act mentioned" in addition to his dismissal from service.

P.T.O

Scanned with OKEN Scanner

गृह मंत्रालय
Ministry of Home Affairs
महानिदेशालय असम राइफल्स
Directorate General Assam Rifles
शिलांग- 793010
Shillong- 793010

I.12016/ A Branch (Rect Cell)/2023/31 28 Aug 2023

Ser No	Name of Candidates	Email Address	Mobile No
1.	VIJAY	vijaysingh02081998@gmail.com	7225035881
2.	ABHAY	ak8471054@gmail.com	8471054524
3.	AMAN SHARMA	amansharma9394@gmail.com	8700155081
4.	SHUBHAM KUMAR	eccishubhamkumarecci00@gmail.com	8700540188
5	AMAN	amansainilbsf@gmail.com	7827667604
6.	DEEPAK YADAV	deepakyadav0852@gmail.com	8700375876
7.	SOJIT KUMAR CHAKMA	sojitchakma99@gmail.com	7628811311
8	SAGAR ASHOK DHARANAKAR	sagardharanakar@gmail.com	8626078145
9.	VISHAL VITHAL BELKUD	vishalbelkud@gmail.com	7019305727
10.	DHARMARAJ A	sugunashok1234@gmail.com	9945577076
11.	RAMESHANAIK L R	rameshnaiklr@gmail.com	9740909919
12.	RAHUL KUMAR	rahulkumar807310@gmail.com	8010731100
13.	ABHIJIT MARUTI KAMBLE	ucabhijitkamble2000@gmail.com	9591804473
14.	PRASANNAKUMAR S	randyprasi66@gmail.com	9900566987
15	MAHADEVASWAMY	mahadevaswam2373@gmail.com	7483562785
16.	PRAVEEN SHIVANAND KAROLI	praveenkaroli0@gmail.com	9035266143
17.	JAYAPAL GURAV	jayapalrgurav@gmail.com	8197770236
18.	SANGAMESH NETEKATTI	sangameshn99@gmail.com	8762268160
19.	SHIVAPRASAD MALI	shivumali52@gmail.com	9353026074
20.	VHANMANE TUSHAR HANUMANT	tvhanmane7@gmail.com	7517014777
21.	ANAND	anand.rathod818@gmail.com	8150955818
22.	PRATIK KUMAR	sonupalksm6@gmail.com	7417768582
23.	SUGAPPA KUMBAR	sugappakumbar2001@gmail.com	8747998929
24.	GURUBASAVA Y	iam.gurubasava@gmail.com	8105495966
25.	KORAVI AJIT LAXMAN	koraviajit66@gmail.com	7387417930
26.	SHASHIDHAR RAVEENDRA KUMBAR	shashikumbar447@gmail.com	7022067576
27.	SIDDHARTH SADANAND SUREKAR	surekarsiddharth@gmail.com	7204626106
28.	PRAJWAL MANOHAR JADHAV	prajwalmjadhav2000@gmail.com	7026178516
29.	PRASHANT DESURKAR	psdesurkar07@gmail.com	8150802212
30.	KRISHNA V PAVANE	pavanekrishna@gmail.com	9483261230
31.	KIRANKUMAR BHEEMAPPA MADALAMATTI	madalamattikiran596@gmail.com	7019350667
32.	PATIL VINAYAK SHIVAJI	vinayak.ps2000@gmail.com	7760703865
33.	KIRAN YALLAPPA SOPPADLA	kiransoppadla2002@gmail.com	9980576762
34.	PRATHAMESH MISAL	pralhameshmisal1999@gmail.com	7618776193
35	SURESHA	sureshnayak345543@gmail.com	9740491975

Ser No	Name of Candidates	Email Address	Mobile No
36.	RAJ SHARMA	unsraj2002@gmail.com	8310939625
37.	SACHIN MARUTI KOLEKAR	sachinkolekar1456@gmail.com	6361645261
38.	SURAJ VENKATESH GULEKAR	surajgulekar0845@gmail.com	9731352084
39.	PRATHAMESH JOTIBA WARAKE	warakeprathamesh@gmail.com	8496070107
40.	GOUTAM SIDDI	goutamsiddi@gmail.com	9148739262
41.	VIKARAM SINGH SISODIYA	vikarambelgavi2003@gmail.com	8302271905
42.	MAHESH HULIKAVI	maheshhulikavi@gmail com	7760924359
43.	OMKAR KORE TELI	omkarteli1950@gmail com	7026833729
44.	MURUGESH C YALASHETTI	murugeshyalashetti14@gmail.com	7411892197
45	RAMESH YARAGUDD	rameshyaragudd@gmail com	9606723872
46.	ABHAY SINGH	vikram261194@gmail.com	9166339575
47.	MALAPPA SHANKAR KALAGI	malappakalagi2000@gmail.com	8748056208
48.	MAHESH SUNIL KODAG	maheshkodag2003@gmail.com	8546923841
49.	SHIVANAND PATIL	shivapatil300701@gmail.com	8147709602
50.	SACHIN SHANIYAR NAIK	sachinnaik46227@gmail.com	8310591123

PROVISIONAL APPOINTMENT LETTERS

1. You are hereby selected for appointment as **Recruit (General Duty)** in the scale of pay **Rs. 21,700/-** per month.

2. You will be appointed as Recruit **(General Duty)** from the date of reporting to this Centre & School and Pay & Allowances will be admissible accordingly.

3. If you fail to successfully complete the recruit training within the stipulated period your service is liable to be terminated without any notice and assigning any reason.

4. The Assam Rifles will not be held responsible for any injury / loss sustained by you during your journey till reporting to Assam Rifles Training Centre and School.

5. No TA/DA is admissible. You should cater for sufficient money for your personal expenditure enroute till reporting to Assam Rifles Training Centre and School, Sukhovi (Nagaland).

Note. **This is a Provisional Appointment Letter and the Final Appointment Letter would be issued subsequently duly incorporating date of reporting at Assam Rifles Training Centre and School after verification of dossiers by this office.**

मेजर / डिप्टी कमांडेंट
Major / Dy Comdt
एसओ - २ (भर्ती)
[illegible]
महा[illegible] असम राइफल्स
Direc[illegible] General Assam Rifles
शिलांग - ७९३०१०
Shillong - 793010

Scanned with OKEN Scanner

भारतीय नौसेना में शामिल हों

जनशक्ति निदेशालय
योजना एवं भर्ती
सी विंग, सेना भवन
नौसेना मुख्यालय
रक्षा मंत्रालय
नई दिल्ली-110011
मार्च 2024

भारतीय नौसेना में नामांकन के लिए बुलावा पत्र
अग्निवीर (एसएसआर) 01/2024 बैच

प्रिय **Anand chandrakant sarapure**,

1. आपको सूचित किया जाता है कि आपको **अग्निवीर (एसएसआर) 01/2024** बैच के लिए भारतीय नौसेना में भर्ती के लिए प्रावधिक रूप से चुना गया है। आपका नामांकन आईएनएस चिल्का में आगमन पर आपके दस्तावेज़ सत्यापन और विशेष प्रविष्टि के लिए आयोजित विभिन्न परीक्षणों (स्क्रीनिंग, प्रवेश व्यवहार परीक्षण, चिकित्सा आदि) को पूरा करने के अधीन होगा।

2. आपको भर्ती कार्यालय, आईएनएस चिल्का में **11 April 2024 06:00 पूर्वाह्न** पर रिपोर्ट करना है।

3. आपको आपके पंजीकरण संख्या **G1000163AL** पर नियुक्त किया गया है।

4. आपका वर्तमान चयन नीचे दिए गए निम्नलिखित आधार पर रद्द कर दिया जाएगा और भारतीय नौसेना में नामांकन के लिए कोई कार्यवाही नहीं कर सकेंगे:
(क)यदि आप चिकित्सकीय रूप से अयोग्य पाए जाते हैं।
(ख) यदि आप इस पत्र के पैरा 2 में उल्लेखित तिथि और समय पर रिपोर्ट करने में विफल रहते हैं।
(ग) शामिल होने के निर्देशों में उल्लेखित दस्तावेजों/वस्तुओं को अपने साथ लाने में विफलत होते हैं।
(घ) आवेदन प्रक्रिया के दौरान अपलोड या घोषित किए गए विवरण/सूचना मूल दस्तावेजों से मेल नहीं खाते।

5. कृपया अपना पूर्व-नामांकन पुलिस सत्यापन प्रमाणपत्र पूरा करवाएं, पुलिस प्राधिकारी द्वारा विधिवत हस्ताक्षरित करवाएं और उसे आईएनएस चिल्का में लाएं। वैध और विधिवत पूर्ण पुलिस सत्यापन प्रमाणपत्र प्रस्तुत करने में असमर्थ उम्मीदवार अस्वीकृति के लिए उत्तरदायी होंगे।

6. आईएनएस चिल्का में आपके बुनियादी प्रशिक्षण में निम्नलिखित शामिल होंगे: -
(क) शैक्षणिक और सेवा विषय।
(ख)खेल गतिविधियाँ।
(ग) आउटडोर प्रशिक्षण जैसे परेड प्रशिक्षण, नौकायन, नाव खींचना, तैराकी, क्रॉस-कंट्री, ट्रैकिंग, फायरिंग आदि।
(घ) उपकरण, रहने की जगह, प्रशिक्षण क्षेत्रों आदि के रखरखाव सहित सेवा उन्मुख गतिविधियां।

7.भारतीय नौसेना भाग III (वैधानिक) के लिए विनियम 278 (4) के अनुसार, यदि परिवीक्षा/ प्रशिक्षण अवधि के दौरान किसी भी क्षेत्र में आपकी प्रगति या आचरण असंतोषजनक है, तो आपको 'अनुपयुक्त' के रूप में बर्खास्त किया जा सकता है।

8. प्रशिक्षण की अवधि के दौरान नामांकन के बाद और उसके बाद, यदि कुछ ऐसी रोग/ बीमारियों का पता चलता है जिनका पता भर्ती चिकित्सा परीक्षा के दौरान नहीं लगा था, तो आपको वर्तमान आदेशों के अनुसार मेडिकल बोर्ड के माध्यम से सेवा से बाहर कर दिया जाएगा।

9.अपनी प्रशिक्षण अवधि के दौरान और उसके बाद, आप वेतन और भत्ते (अग्निपथ योजना के तहत लागू), वर्दी, भोजन और आवास के हकदार होंगे। प्रशिक्षण पूरा होने पर आप अग्निवीर प्रवेश के लिए लागू नियमों के अनुसार निर्धारित सेवाओं और लाभों के हकदार होंगे। आपकी सेवा शर्तें वर्तमान आदेशों द्वारा नियंत्रित होंगी।

प्रतिरूपण के विरुद्ध चेतावनी

उम्मीदवारों की पहचान तकनीकी साधनों और बायोमेट्रिक्स का उपयोग करके सत्यापित की जाएगी। यदि प्रतिरूपण पाया जाता है, तो संबंधित उम्मीदवारों को चयन, प्रशिक्षण या सेवा के किसी भी चरण में अयोग्य घोषित कर दिया जाएगा और आगे के चयन के अवसरों से वंचित कर दिया जाएगा। साथ ही, इसमें शामिल उम्मीदवारों पर आईपीसी की धारा 420 (धोखाधड़ी), 467 (मूल्यवान सुरक्षा की जालसाजी), 468 (धोखाधड़ी के लिए जालसाजी) और 471 (असली को जाली के रूप में उपयोग करना) के तहत मुकदमा चलाया जाएगा।

टिप्पणी:
(i) यह एक कंप्यूटर जनित रिपोर्ट है और इसमें हस्ताक्षर की आवश्यकता नहीं है।
(ii) कृपया आगे की कार्रवाई के लिए ज्वाइनिंग निर्देश डाउनलोड करें। उम्मीदवार को चिल्का में रिपोर्टिंग के लिए डाउनलोड की गई प्रति ले जानी आवश्यक है।

Scanned with OKEN Scanner

JOIN INDIAN NAVY

Directorate of Manpower
Planning & Recruitment
C WING, Sena Bhawan
Naval Headquarters
Ministry of Defence
New Delhi – 110011
Mar 2024

CALL LETTER FOR ENROLMENT IN THE INDIAN NAVY
AGNIVEER (SSR) 01/2024 BATCH

Dear **HALAPPA BEERAPPA HEGADE,**

1. This is to inform you that you have been provisionally selected for recruitment in the Indian Navy for **Agniveer (SSR) 01/2024** batch. Your enrolment will be subject to your clearing the documents verification & various tests (Screening, EntryBehavior test, medicals etc.) being conducted for the particular entry as applicable, on arrival at INS Chilka.

2. You are to report to the Recruiting Office, INS Chilka on **10 April 2024 06:00 AM.**

3. You have been appointed against your registration number **G1000247AL.**

4. Your present selection will stand cancelled and you will have no claim for enrolment in the Indian Navy, on any of the following grounds:

(a) If you are found medically unfit.
(b) In case you fail to report on the date and time mentioned at Para 2 of this letter.
(c) Failure to bring with you the documents/ items mentioned in the joining instructions.
(d) Particulars / Information uploaded or declared during application process not matching with original documents.

5. Please get your Pre-Enrollment police verification certificate completed, duly signed by police authority, and bring the same to INS Chilka. Candidates unable to produce valid and duly completed Police Verification Certificates shall be liable for rejection.

6. Your basic training at INS Chilka will cover the following:

(a) Academic and service subjects.
(b) Sports Activities.
(c) Outdoor training such as Parade Training, Sailing, Boat Pulling, Swimming, Cross-Country, Trekking, Firing etc.
(d) Service oriented activities including maintenance of equipment, living spaces, training areas etc.

7. You are liable to be discharged as 'unsuitable' if your progress or conduct is unsatisfactory in any field during probationary / training period, in accordance with Regulation 278 (4) of the Regulations for the Indian Navy Part III (Statutory).

8. Post enrolment during the period of training and thereafter, if certain diseases/ ailments are detected which were not detectedduring induction medical, you will be invalided out from the service through a Medical Board as per current orders.

9. During your training period and thereafter, you will be entitled to pay and allowances (as applicable under Agnipath scheme), entitled uniforms, food and accommodation. On completion of training you will be entitled to the laid down services and benefits as provided for, in the regulations as applicable for Agniveer entry. Your service conditions will be governed by current orders.

Warning against Impersonation

Candidates' identity will be verified using technological means and biometrics. If impersonation is detected, concerned candidates will be disqualified at any stage of selection, training or service and debarred from further selection opportunities. Also, candidates involved will be prosecuted under IPC Sections 420 (Cheating), 467 (Forgery of valuable security), 468 (forgery for cheating) and 471 (using genuine as forged).

NOTE:
1.This is a computer-generated report and does not require signature.
2.Please download the joining instructions for further action. The candidate is required to carry the downloaded copy for reporting at Chilka.

Scanned with OKEN Scanner

JOIN INDIAN NAVY

Directorate of Manpower
Planning & Recruitment
C Wing, Sena Bhawan
IHQ, MoD (Navy)
New Delhi – 110011

May 2023

CALL LETTER FOR ENROLMENT IN THE INDIAN NAVY
AGNIVEER (SSR) 01/2023 BATCH

Dear **Abhishek Mallappa Betageri,**

1. This is to inform you that you have been provisionally selected for recruitment in the Indian Navy for **Agniveer (SSR) 01/2023** batch. Your enrolment will be subject to your clearing the documents verification & various tests (Screening, EntryBehavior test, medicals etc.) being conducted for the particular entry as applicable, on arrival at INS Chilka.

2. You are to report to the Recruiting Office, INS Chilka on **05 June 2023** at **08:00 hrs (AM).**

3. You have been appointed against your registration number **SKCKA05843.**

4. Your present selection will stand cancelled and you will have no claim for enrolment in the Indian Navy, on any of the following grounds:
(a) If you are found medically unfit.
(b) In case you fail to report on the date and time mentioned at Para 2 of this letter.
(c) Failure to bring with you the documents/ items mentioned in the joining instructions.
(d) Particulars / Information uploaded or declared during application process not matching with original documents.

5. Please get your Pre-Enrollment police verification certificate completed, duly signed by police authority, and bring the same to INS Chilka. Candidates unable to produce valid and duly completed Police Verification Certificates shall be liable for rejection.

6. Your basic training at INS Chilka will cover the following:
(a) Academic and service subjects.
(b) Sports Activities.
(c) Outdoor training such as Parade Training, Sailing, Boat Pulling, Swimming, Cross-Country, Trekking, Firing etc.
(d) Service oriented activities including maintenance of equipment, living spaces, training areas etc.

7. You are liable to be discharged as 'unsuitable' if your progress or conduct is unsatisfactory in any field during probationary / training period, in accordance with Regulation 278 (4) of the Regulations for the Indian Navy Part III (Statutory).

8. Post enrolment during the period of training and thereafter, if certain diseases/ ailments are detected which were not detected during induction medical, you will be invalided out from the service through a Medical Board as per current orders.

9. During your training period and thereafter, you will be entitled to pay and allowances (as applicable under Agnipath scheme), entitled uniforms, food and accommodation. On completion of training you will be entitled to the laid down services and benefits as provided for, in the regulations as applicable for Agniveer entry. Your service conditions will be governed by current orders.

Warning against Impersonation

Candidates' identity will be verified using technological means and biometrics. If impersonation is detected, concerned candidates will be disqualified at any stage of selection, training or service and debarred from further selection opportunities. Also, candidates involved will be prosecuted under IPC Sections 420 (Cheating), 467 (Forgery of valuable security), 468 (forgery for cheating) and 471 (using genuine as forged).

NOTE:
1.This is a computer-generated report and does not require signature.
2.Please download the joining instructions for further action. The candidate is required to carry the downloaded copy for reporting at Chilka.

Scanned with OKEN Scanner

Telephone/FAX No. 08028478411

Frontier HQ (Spl Ops)
Border Security Force,
PO: AFS Yelahanka
Bangalore-560063.

No. 423/Rectt-CT(GD)SSC-22/Ftr BGLR/23/**3801-04**

Dated the **28th** Aug' 2023

To

ROLL NO. 9002004599
SACHIN GUDASI
S/O ARJUN
AT/POST KURANI TQ HUKKERI DIST BELAGAVI
BELAGAVI, KARNATAKA-591221
MOBILE NO-8088070195
E-MAIL ID-SACHINGUDASI707@GMAIL.COM

विषयः–सीमा सुरक्षा बल में आरक्षक(जीडी) पद के लिए चयन–2022
Sub:- <u>SELECTION FOR THE POST OF CT (GD) IN BSF – 2022</u>

कर्मचारी चयन आयोग परीक्षा–2022 के माध्यम से केन्द्रीय सशस्त्र पुलिस बल, असम रायफल, राष्ट्रीय अन्वेषण एजेंसी और सचिवालय सुरक्षा बल मे आरक्षक (जीडी) के पद के लिए आपके द्वारा किए गए आवेदन और कर्मचारी चयन आयोग के दिनॉक 20 अगस्त 2023 को घोषित परिणाम के संदर्भ मे मुझे आपको सूचित करने का निर्देश हुआ है कि आपको सीमा सुरक्षा बल में आरक्षक (जीडी) के पद के लिए 7वें केन्द्रीय वेतन आयोग की संशोधित वेतन तालिका स्तर–3 अर्थात रू. 21,700 से 69,100/– और केंद्र सरकार के कर्मचारियो को समय–समय पर स्वीकार्य अन्य भत्तों के साथ निम्नलिखित नियमो एवं शर्तो के अधीन अस्थाई रूप से नियुक्त किया गया है:–

With reference to your application for the post of **<u>Constable (GD)</u>** in CAPFs, AR, NIA and SSF through SSC Examination-2022 and result declared by SSC on dated 20th Aug 2023, I am directed to inform you that you have been provisionally selected for the post of **<u>Constable (GD)</u>** in BSF in Revised Pay matrix Level-3 of 7th CPC i.e. Rs. 21,700 to 69,100/- and other allowances as admissible to Central Govt. employees from time to time subject to following terms and conditions:-

(क) रिपोर्ट करने पर, प्रारम्भिक चिकित्सा परीक्षा और शामिल होने की तारीख के बीच की अवधि के दौरान हुई किसी भी बीमारी/विकलांगता/आकस्मिक चोट का पता लगाने/जांच करने के लिए, चिकित्सा अधिकारी द्वारा आपकी चिकित्सा जांच की जाएगी और 'फिट' पाए जाने पर ही आपको जौइन करने की अनुमति दी जाएगी।

(a) On reporting, you will be medically examined by Medical officer to detect/discover any disease/disability/accidental injury acquired during the intervening period of initial medical examination and date of joining and you will be allowed to join only on being found "FIT".

(ख) आप सीमा सुरक्षा बल अधिनियम–1968 एवं सीमा सुरक्षा बल नियम– 1969 के समय–समय पर संशोधित प्रावधानों तथा समय-समय पर लागू केंद्र सरकार के अन्य आदेशों, नियमों और विनियमों के अधीन शासित होंगे।

(b) You will be governed by the provisions of BSF Act 1968 and BSF Rules 1969 as amended from time to time and other Central Government Orders, Rules and Regulations as applicable from time to time.

Scanned with OKEN Scanner

10. यदि आप ऊपर उल्लेखित नियमों और शर्तों को स्वीकार करते हैं, तो आपको पुनः चिकित्सा परीक्षा और उसके बाद नामांकन औपचारिकताओं के लिए निम्नलिखित दस्तावेजों के साथ दिनांक **27/10/2023** को मुख्यालय 18 बटालियन सीमा सुरक्षा बल में रिपोर्ट करने के लिए निर्देशित किया जाता है:–

10. If you accept these terms and conditions mentioned above, you are hereby directed to report on **27/10/2023 at HQ 18 Bn BSF** alongwith following documents for re-medical examination and subsequent enrolment formalities :-

(क) निर्धारित प्रारूप में दो राजपत्रित अधिकारियों द्वारा जारी चरित्र प्रमाण पत्र। **(प्रतिलिपि संलग्न)**

(a) Character certificates from two Gazetted Officers in prescribed format. **(Copy enclosed)**

(ख) यदि आप सरकारी/अर्ध सरकारी सेवा में सेवारत हैं, तो निर्धारित प्रारूप में मूल विभाग से सेवामुक्ति प्रमाण पत्र।

(b) If you are serving in Government/Semi Government Service, discharge/release certificate from parent department in the prescribed format.

(ग) राजपत्रित अधिकारी द्वारा विधिवत सत्यापित पांच पासपोर्ट आकार की नवीनतम फोटो।

(c) Five passport size latest photographs duly attested by a Gazetted Officer.

(घ) स्थाई निवास/आवासीय प्रमाण पत्र।

(d) Domicile/Residential certificate.

(ङ.) आधार कार्ड, पैन कार्ड एवं आपके बचत बैंक खाते (स्टेट बैंक ऑफ इंडिया) के पहले पृष्ठ की प्रति।

(e) Aadhar Card, PAN Card, Copy of front page of your savings bank account (in SBI)

(च) मैस में जमा/व्यय करने के लिए आपके स्वयं के खाते में पर्याप्त धनराशि।

(f) Sufficient money in your account for your own mess deposit/ expenditure.

(छ) आपका आवश्यकतानुसार, व्यक्तिगत सामान जिसमें पहनने योग्य कपड़े और बिस्तर एवं दैनिक उपयोग की अन्य वस्तुएं हों।

(g) Personal belongings including proper clothing and bedding and other items of daily use which may be required to you.

<u>Note :</u>- Helpline Number for assistance:- 02832-231521

टिप्पणी:– सहायता के लिए हेल्पलाइन नम्बर:–02832-231521

18 Bn BSF, Haripar Road, PO- Mundra Road, Bhuj, Distt- Kutch,
State- Gujarat, PIN-370015
Nearest Rly Station - Bhuj

For Presiding Officer
Rectt of CT(GD) Exam-2022
FTR HQ BSF Gujarat

प्रतिलिपि:–
<u>Copy to</u> :-

1. 18 Bn BSF (Enclosed with Dossier)
2. File

Scanned with OKEN Scanner

By Speed post

सं0–4508 / 36 / नियुक्ति आरक्षक(जीडी)–2022 / 23 / OOA/4723-4725
No.4508/Estt (Rectt)/CT(GD)-2022)/23/ OOA/4723-4725

Frontier Headquarters
Border Security Force
Chiloda Road, Gandhinagar
Gujarat, PIN-382045

Dated, the 28th Aug'2023

To

Roll No.	- 7203032577
Name	- PATIL AKSHAY RAMESH
F/Name	- PATIL RAMESH
VPO & Teh	- HATTI BASAVANA AT PO BADYACHIWADI TAL GADHINGLAJ DIST KOLHAPUR 416502
Distt	- KOLHAPUR
State & PIN	- MAHARASHTRA- 416502
E-mail ID	- akshaypatil3526@gmail.com
Mobile No.	- 7507306596

विषयः–सीमा सुरक्षा बल में आरक्षक(जीडी) पद के लिए चयन–2022
Sub:- **SELECTION FOR THE POST OF CT (GD) IN BSF – 2022**

कर्मचारी चयन आयोग परीक्षा–2022 के माध्यम से केंन्द्रीय सशस्त्र पुलिस बल, असम रायफल, राष्ट्रीय अन्वेषण एजेंसी और सचिवालय सुरक्षा बल में आरक्षक (जीडी) के पद के लिए आपके द्वारा किए गए आवेदन और कर्मचारी चयन आयोग के दिनाँक **20/08/2023** घोषित परिणाम के संदर्भ में मुझे आपकों सूचित करने का निर्देश हुआ है कि आपको सीमा सुरक्षा बल में आरक्षक (जीडी) के पद के लिए 7वें केंन्द्रीय वेतन आयोग की संशोधित वेतन तालिका स्तर–3 अर्थात रू. 21,700 से 69,100/– और केंद्र सरकार के कर्मचारियों को समय–समय पर स्वीकार्य अन्य भत्तों के साथ निम्नलिखित नियमों एवं शर्तों के अधीन **अस्थाई रूप से** नियुक्त किया गया हैः–

With reference to your application for the post of **Constable (GD)** in CAPFs, AR, NIA, and SSF through SSC Examination-2022 and result declared by SSC on dated **20/08/2023**, I am directed to inform you that you have been **provisionally** selected for the post of **Constable (GD)** in BSF in Revised Pay matrix Level-3 of 7th CPC i.e. Rs. 21,700 to 69,100/- and other allowances as admissible to Central Govt. employees from time to time subject to following terms and conditions:-

(क) रिपोर्ट करने पर, प्रारम्भिक चिकित्सा परीक्षा और शामिल होने की तारीख के बीच की अवधि के दौरान हुई किसी भी बीमारी / विकलांगता / आकस्मिक चोट का पता लगाने / जांच करने के लिए, चिकित्सा अधिकारी द्वारा आपकी चिकित्सा जांच की जाएगी और 'फिट' पाए जाने पर ही आपको जॉइन करने की अनुमति दी जाएगी।

(a) On reporting, you will be medically examined by Medical officer to detect/discover any disease/disability/accidental injury acquired during the intervening period of initial medical examination and date of joining and you will be allowed to join only on being found "FIT".

Contd –P/2.....

Scanned with OKEN Scanner

JOIN INDIAN NAVY

Directorate of Manpower
Planning & Recruitment
C Wing, Sena Bhawan
Naval Headquarters
New Delhi – 110011

Oct 2023

CALL LETTER FOR ENROLMENT IN THE INDIAN NAVY
AGNIVEER (SSR) 02/2023 BATCH

Dear **Shekhar raju magadum**,

1. This is to inform you that you have been provisionally selected for recruitment in the Indian Navy for **Agniveer (SSR) 02/2023** batch. Your enrolment will be subject to your clearing the documents verification & various tests (Screening, Entry Behavior Test, Medicals etc.) being conducted for the particular entry as applicable, on arrival at INS Chilka.

2. You are to report to the Recruiting Office, INS Chilka on **17 November 2023 at 06:30 hrs (AM).**

3. You have been appointed against your Registration Number **G1000008AL.**

4. Your present selection will stand cancelled and you will have no claim for enrolment in the Indian Navy, on any of the following grounds:
   (a) If you are found medically unfit.
   (b) In case you fail to report on the date and time mentioned at Para 2 of this letter.
   (c) Failure to bring with you the documents/ items mentioned in the Joining Instructions.
   (d) Particulars / Information uploaded or declared during application process not matching with original documents.

5. Please get your Pre-Enrollment police verification certificate completed, duly signed by the police authority, and bring the same to INS Chilka. Candidates unable to produce valid and duly completed Police Verification Certificates shall be liable for rejection.

6. Your basic training at INS Chilka will cover the following:
   (a) Academic and service subjects.
   (b) Sports Activities.
   (c) Outdoor training such as Parade Training, Sailing, Boat Pulling, Swimming, Cross-Country, Trekking, Firing etc.
   (d) Service oriented activities including maintenance of equipment, living spaces, training areas etc.

7. You are liable to be discharged as 'unsuitable' if your progress or conduct is unsatisfactory in any field during probationary / training period, in accordance with Regulation 278 (4) of the Regulations for the Indian Navy Part III (Statutory).

8. Post enrolment during the period of training and thereafter, if certain diseases/ ailments are detected which were not detected during Induction Medical, you will be invalidated out from the service through a Medical Board as per current orders.

9. During your training period and thereafter, you will be entitled to Pay and Allowances (as applicable under Agnipath scheme), entitled uniforms, food and accommodation. On completion of training you will be entitled to the laid down services and benefits as provided for, in the regulations as applicable for Agniveer entry. Your service conditions will be governed by the current orders.

Warning against Impersonation

Candidates' identity will be verified using technological means and biometrics. If any impersonation is detected, concerned candidates will be disqualified at any stage of selection, training or service and debarred from further selection opportunities. Also, candidates involved will be prosecuted under IPC Sections 420 (Cheating), 467 (Forgery of valuable security), 468 (forgery for cheating) and 471 (using genuine as forged).

NOTE:
1.This is a computer-generated report and does not require signature.
2.Please download the joining instructions for further action. The candidate is required to carry the downloaded copy for reporting at Chilka.

Scanned with OKEN Scanner

JOIN INDIAN NAVY

Directorate of Manpower
Planning & Recruitment
C Wing, Sena Bhawan
Naval Headquarters
New Delhi – 110011

Oct 2023

CALL LETTER FOR ENROLMENT IN THE INDIAN NAVY
AGNIVEER (SSR) 02/2023 BATCH

Dear **Basavaraj shankar chougala**,

1. This is to inform you that you have been provisionally selected for recruitment in the Indian Navy for **Agniveer (SSR) 02/2023** batch. Your enrolment will be subject to your clearing the documents verification & various tests (Screening, Entry Behavior Test, Medicals etc.) being conducted for the particular entry as applicable, on arrival at INS Chilka.

2. You are to report to the Recruiting Office, INS Chilka on **18 November 2023** at **06:30 hrs (AM).**

3. You have been appointed against your Registration Number **G1000507AL**.

4. Your present selection will stand cancelled and you will have no claim for enrolment in the Indian Navy, on any of the following grounds:
   (a) If you are found medically unfit.
   (b) In case you fail to report on the date and time mentioned at Para 2 of this letter.
   (c) Failure to bring with you the documents/ items mentioned in the Joining Instructions.
   (d) Particulars / Information uploaded or declared during application process not matching with original documents.

5. Please get your Pre-Enrollment police verification certificate completed, duly signed by the police authority, and bring the same to INS Chilka. Candidates unable to produce valid and duly completed Police Verification Certificates shall be liable for rejection.

6. Your basic training at INS Chilka will cover the following:
   (a) Academic and service subjects.
   (b) Sports Activities.
   (c) Outdoor training such as Parade Training, Sailing, Boat Pulling, Swimming, Cross-Country, Trekking, Firing etc.
   (d) Service oriented activities including maintenance of equipment, living spaces, training areas etc.

7. You are liable to be discharged as 'unsuitable' if your progress or conduct is unsatisfactory in any field during probationary / training period, in accordance with Regulation 278 (4) of the Regulations for the Indian Navy Part III (Statutory).

8. Post enrolment during the period of training and thereafter, if certain diseases/ ailments are detected which were not detected during Induction Medical, you will be invalidated out from the service through a Medical Board as per current orders.

9. During your training period and thereafter, you will be entitled to Pay and Allowances (as applicable under Agnipath scheme), entitled uniforms, food and accommodation. On completion of training you will be entitled to the laid down services and benefits as provided for, in the regulations as applicable for Agniveer entry. Your service conditions will be governed by the current orders.

Warning against Impersonation

Candidates' identity will be verified using technological means and biometrics. If any impersonation is detected, concerned candidates will be disqualified at any stage of selection, training or service and debarred from further selection opportunities. Also, candidates involved will be prosecuted under IPC Sections 420 (Cheating), 467 (Forgery of valuable security), 468 (forgery for cheating) and 471 (using genuine as forged).

NOTE:
1.This is a computer-generated report and does not require signature.
2.Please download the joining instructions for further action. The candidate is required to carry the downloaded copy for reporting at Chilka.

Scanned with OKEN Scanner

JOIN INDIAN NAVY

ADMIT CARD

Agniveer (Matric Recruit) - 01/2023 Batch

Application Number	22120167376				Paste your coloured photograph here
Hall Ticket No	TV2302BGM127MRC3081				
Email ID	meghagudasi797@gmail.com				
Candidate Name	MEGHA SHRIKANT GUDASI				
Gender	Female	Post Applied	MR		
Date of Birth	19-06-2002				
ID Card Type	Aadhaar Card			M. S. Gudasi	Candidate Signature
ID Card Number	707895533532				
Centre State	KARNATAKA			Centre City	Belagavi (Belgaum)
Address of INET Centre	The Exam Centre details viz. Name, Address & Code will be displayed at Agniveer Navy Registration Portal (https://agniveernavy.cdac.in) from 72 Hrs before the examination.				

EXAM DATE	SLOT	SHIFT	REPORTING TIME	EXAM START TIME	EXAM END TIME
09-02-2023	C3	Afternoon 2	1:30 PM	3:00 PM	3:30 PM

Seat Identification Number

Issuing Authority

DISCLAIMER

The Admission to write the Exam is provisional and subject to the eligibility conditions as specified by the Indian Navy. If any candidate is issued Admit Card or permitted inadvertently, his candidature will be cancelled at any time, as and when such mistake is detected, and no further correspondence in this regard will be entertained.

WARNING AGAINST MALPRACTICE & IMPERSONATION

Your identity will be verified using technological means and biometrics. If impersonation is detected or you are caught indulging in any sort of malpractice, you will be disqualified at any stage of selection, training or service and debarred from further selection opportunities. Also, you will be prosecuted under IPC sections 420 (Cheating), 467 (Forgery of valuable security) and 471 (using genuine as forged).

Scanned with OKEN Scanner

JOIN INDIAN NAVY

ADMIT CARD

Agniveer (Matric Recruit) - 01/2023 Batch

सत्यमेव जयते

Application Number	22120170890				Paste your coloured photograph here
Hall Ticket No	TV2302BGM127MRA3053				
Email ID	madarlaxmi275@gmail.com				
Candidate Name	LAXMI MARUTI MADAR				
Gender	Female	Post Applied	MR		
Date of Birth	01-10-2002				
ID Card Type	Aadhaar Card				Candidate Signature
ID Card Number	921214733784				
Centre State	KARNATAKA			Centre City	Belagavi (Belgaum)
Address of INET Centre	The Exam Centre details viz. Name, Address & Code will be displayed at Agniveer Navy Registration Portal (https://agniveernavy.cdac.in) from 72 Hrs before the examination.				

EXAM DATE	SLOT	SHIFT	REPORTING TIME	EXAM START TIME	EXAM END TIME
09-02-2023	A3	Morning	7:30 AM	10:00 AM	10:30 AM

Seat Identification Number

Issuing Authority

DISCLAIMER

The Admission to write the Exam is provisional and subject to the eligibility conditions as specified by the Indian Navy. If any candidate is issued Admit Card or permitted inadvertently, his candidature will be cancelled at any time, as and when such mistake is detected, and no further correspondence in this regard will be entertained.

WARNING AGAINST MALPRACTICE & IMPERSONATION

Your identity will be verified using technological means and biometrics. If impersonation is detected or you are caught indulging in any sort of malpractice, you will be disqualified at any stage of selection, training or service and debarred from further selection opportunities. Also, you will be prosecuted under IPC sections 420 (Cheating), 467 (Forgery of valuable security) and 471 (using genuine as forged).

Scanned with OKEN Scanner

JOIN INDIAN NAVY

ADMIT CARD

Agniveer (Matric Recruit) - 01/2023 Batch

सत्यमेव जयते

Application Number	22120167728			
Hall Ticket No	TV2302BGM127MRC3082			Paste your coloured photograph here
Email ID	shwetagundi@gmail.com			
Candidate Name	SHWETA MAHADEV GUNDI			
Gender	Female	Post Applied	MR	
Date of Birth	12-06-2002			
ID Card Type	Aadhaar Card			Candidate Signature
ID Card Number	562706174774			
Centre State	KARNATAKA		Centre City	Belagavi (Belgaum)
Address of INET Centre	The Exam Centre details viz. Name, Address & Code will be displayed at Agniveer Navy Registration Portal (https://agniveernavy.cdac.in) from 72 Hrs before the examination.			

EXAM DATE	SLOT	SHIFT	REPORTING TIME	EXAM START TIME	EXAM END TIME
09-02-2023	C3	Afternoon 2	1:30 PM	3:00 PM	3:30 PM

Seat Identification Number

Issuing Authority

DISCLAIMER

The Admission to write the Exam is provisional and subject to the eligibility conditions as specified by the Indian Navy. If any candidate is issued Admit Card or permitted inadvertently, his candidature will be cancelled at any time, as and when such mistake is detected, and no further correspondence in this regard will be entertained.

WARNING AGAINST MALPRACTICE & IMPERSONATION

Your identity will be verified using technological means and biometrics. If impersonation is detected or you are caught indulging in any sort of malpractice, you will be disqualified at any stage of selection, training or service and debarred from further selection opportunities. Also, you will be prosecuted under IPC sections 420 (Cheating), 467 (Forgery of valuable security) and 471 (using genuine as forged).

Scanned with OKEN Scanner

India Post भारतीय डाक

OFFICE OF THE SUPERINTENDENT OF POST OFFICES
NANJANGUD DIVISION, NANJANGUD - 571301

ORDER OF ENGAGEMENT

Memo No. B6 – 15/ 175/Kukkur BO dated at Nanjangud – 571301 12.04.2024

1. Sri Lingaraj Nadoni son/daughter of Sri Ramappa whose Date of Birth is 09.11.2002 and who belongs to SC category/ selected against UR category is hereby engaged as BPM, Kukkur BO in account with/under Talkad SO on regular basis with effect from dated 31.07.2023 F/N in the TRCA scale of 12000 LEVEL 1. He/she shall be paid such allowances as admissible from time to time.

2. Sri Lingaraj Nadoni son/daughter of Sri Ramappa should clearly understand that his/her engagement shall be governed by the Department of Posts, Gramin Dak Sevak (Conduct and Engagement) Rules, 2020 as amended from time to time.

Supdt. Of Post Offices
Nanjangud Division, Nanjangud – 571301

A copy of this memo is issued to (Regd):

1. The GDS concerned.
2. The Inspector Posts, T Narasipura Sub Division – 571124 - For information.
3. The SPM, Talkad SO – 571122 - for information.
4. The Postmaster, Kollegal HO- 571440 – for information.
5. Guard File.

Scanned with OKEN Scanner

JOIN INDIAN NAVY

Directorate of Manpower
Planning & Recruitment
C WING, Sena Bhawan
Naval Headquarters
Ministry of Defence
New Delhi – 110011
Mar 2024

CALL LETTER FOR ENROLMENT IN THE INDIAN NAVY
AGNIVEER (SSR) 01/2024 BATCH

Dear **ANAND CHANDRAKANT SARAPURE,**

1. This is to inform you that you have been provisionally selected for recruitment in the Indian Navy for **Agniveer (SSR) 01/2024** batch. Your enrolment will be subject to your clearing the documents verification & various tests (Screening, EntryBehavior test, medicals etc.) being conducted for the particular entry as applicable, on arrival at INS Chilka.

2. You are to report to the Recruiting Office, INS Chilka on **11 April 2024 06:00 AM.**

3. You have been appointed against your registration number **G1000163AL.**

4. Your present selection will stand cancelled and you will have no claim for enrolment in the Indian Navy, on any of the following grounds:

(a) If you are found medically unfit.
(b) In case you fail to report on the date and time mentioned at Para 2 of this letter.
(c) Failure to bring with you the documents/ items mentioned in the joining instructions.
(d) Particulars / Information uploaded or declared during application process not matching with original documents.

5. Please get your Pre-Enrollment police verification certificate completed, duly signed by police authority, and bring the same to INS Chilka. Candidates unable to produce valid and duly completed Police Verification Certificates shall be liable for rejection.

6. Your basic training at INS Chilka will cover the following:

(a) Academic and service subjects.
(b) Sports Activities.
(c) Outdoor training such as Parade Training, Sailing, Boat Pulling, Swimming, Cross-Country, Trekking, Firing etc.
(d) Service oriented activities including maintenance of equipment, living spaces, training areas etc.

7. You are liable to be discharged as 'unsuitable' if your progress or conduct is unsatisfactory in any field during probationary / training period, in accordance with Regulation 278 (4) of the Regulations for the Indian Navy Part III (Statutory).

8. Post enrolment during the period of training and thereafter, if certain diseases/ ailments are detected which were not detectedduring induction medical, you will be invalided out from the service through a Medical Board as per current orders.

9. During your training period and thereafter, you will be entitled to pay and allowances (as applicable under Agnipath scheme), entitled uniforms, food and accommodation. On completion of training you will be entitled to the laid down services and benefits as provided for, in the regulations as applicable for Agniveer entry. Your service conditions will be governed by current orders.

Warning against Impersonation

Candidates' identity will be verified using technological means and biometrics. If impersonation is detected, concerned candidates will be disqualified at any stage of selection, training or service and debarred from further selection opportunities. Also, candidates involved will be prosecuted under IPC Sections 420 (Cheating), 467 (Forgery of valuable security), 468 (forgery for cheating) and 471 (using genuine as forged).

NOTE:

1.This is a computer-generated report and does not require signature.

2.Please download the joining instructions for further action. The candidate is required to carry the downloaded copy for reporting at Chilka.

Scanned with OKEN Scanner

ಕರ್ನಾಟಕ ಪರೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
KARNATAKA EXAMINATIONS AUTHORITY

KEA

ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಯಮಿತದ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೇಮಕಾತಿ - 2023

ಅರ್ಜಿ ಸಂಖ್ಯೆ APPLICATION NO.	KRSD1022223
ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ REGISTER NO.	QH032
ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಹೆಸರು CANDIDATE NAME	GEETANJALI GUDAVAR
ಹುದ್ದೆ POST	SDA

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬಣ್ಣದ ಭಾವಚಿತ್ರ

Paste Latest Candidate's Colour Photo

ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ	ಪತ್ರಿಕೆ/ ವಿಷಯ / ದಿನಾಂಕ & ಸಮಯ	ಕೊಠಡಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಸಹಿ
QH- SESHADRIPURAM COMPOSITE PU COLLEGE#40, GIRL S SCHOOL STREET, SESHADRIPURAM, BANGALORE - 560020	GENERAL PAPER Date :06-02-2023 TIME 02:00 PM TO 05:00 PM	

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು

Sl	Instructions to Candidates	ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು
1	In view of delay in arrival by bus, train etc. candidates are advised to take extra precautions in reaching the examination centre before the scheduled time.	ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಸ್, ರೈಲು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತಲುಪಲು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ.
2	Candidates should not carry any Modern Electronic Equipments, Gadgets, Pagers, Mobile Phones, Bluetooth, Markers, White Fluid, Calculator, Wireless sets, bits of paper, books / note etc. into the Examination Hall, as these items are prohibited for use in the examination hall.	ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯ ಒಳಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉಪಕರಣಗಳು, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್, ಬ್ಲೂಟೂಥ್, ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಟರ್, ವೈಟ್ ಫ್ಲೂಯಿಡ್, ವೈರ್ಲೆಸ್ ಸೆಟ್ಸ್, ಪೇಪರ್ ಚೀಟಿ, ಬುಕ್ಸ್ / ಪುಸ್ತಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತರುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ
3	Candidate will be allowed to enter the Examination Hall ONLY on production of this Admission Ticket and any one Valid Identity Card like Driving License / Passport / Aadhar Card / PAN Card / Voter ID.	ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಇರುವ ಯಾವುದಾದರು ಒಂದು, ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ, ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ / ಪಾಸ್ಪೋರ್ಟ್ / ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ / ಪಾನ್ ಕಾರ್ಡ್ / ಮತದಾರರ ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಬಿಡಲಾಗುವುದು.
4	The candidates are not allowed to wear / carry any type of wrist watch to the examination hall / room. Candidates are informed to check the Schedule of Bell Timings for Caution Bells at different intervals hosted on the KEA Website http://kea.kar.nic.in.	ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯ ಒಳಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೈಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು / ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಾರಿಸುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಗಂಟೆಗಳ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವೆಬ್ಸೈಟಿನಲ್ಲಿ http://kea.kar.nic.in. ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸಿರುವ ಬೆಲ್ ಸಮಯವನ್ನು ಹಾಗು ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಕೋರಿದೆ.
5	Candidates should not wear full sleeve shirt or should not wear any ornaments (except mangala sutra) & appear for examination. Further, candidates should follow the Dress Code published on the KEA Website.	ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತುಂಬು ತೋಳಿನ ಶರ್ಟ್ ಧರಿಸಿ ಹಾಜರಾಗಬಾರದು ಹಾಗು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ (ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ) ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವೆಬ್ಸೈಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ವಸ್ತ್ರ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

Scanned with OKEN Scanner